

ODISSEU

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
Project Number: 2018-1-IT02-KA201-048187

ODISSEU

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	3
1.1 Βασικές πληροφορίες για τη χρήση του Εγχειριδίου και του διαδικτυακού παιχνιδιού ODISSEU	5
1.1.1 Όροι σχετικοί με τη μετανάστευση	5
1.1.2 Η Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ – Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης	7
1.1.3 Ικανότητες.....	7
2. Η εκπαίδευση για την παγκόσμια πολιτότητα στο πλαίσιο του ζητήματος της μετανάστευσης	11
2.1 Μικρο- και μακρο-διαστάσεις της μετανάστευσης	12
2.2 Οι τρεις διαστάσεις όσον αφορά τον χρόνο	14
2.3 Ανάλυση δυνάμεων επιρροής στη μετανάστευση	17
3. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαμόρφωση Παγκόσμιων Πολιτών	23
3.1 Τι είναι η μάθηση βάσει έργων;.....	23
4. Ανάλυση περιεχομένου.....	26
5. Η μέθοδος της αφήγησης.....	30
5.1 Αναπτύσσοντας ικανότητες μέσα από την αφήγηση ιστοριών	31
5.2 Μέθοδοι αξιολόγησης ιστοριών	33
6. Σχεδιάζοντας μια ιστορία	34
6.1 Το μοντέλο ADDIE	35
7. Διαδικτυακά παιχνίδια προσομοίωσης	41
7.1 Τα παιχνίδια στην εκπαίδευση	41
7.2 Κατηγορίες διαδικτυακών παιχνιδιών	43
7.3 Τα οφέλη της παιχνιδοποιημένης μάθησης	43
8. Ενεργός Πολιτότητα και Εκπαίδευση για την Παγκόσμια Πολιτότητα.....	44
8.1 Προάσπιση δικαιωμάτων και υλοποίηση εκστρατειών	46
ΣΧΕΔΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	51
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	74

1. Εισαγωγή

Το σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον

Τα σημερινά εκπαιδευτικά συστήματα στην Ευρώπη αποτελούν διαπολιτισμικά εργαστήρια, όπου καλούνται να συνυπάρξουν μαθητές διαφορετικών παραδόσεων, εμπειριών και πολιτισμών. Η μετανάστευση είναι ένα φαινόμενο που συνέβαινε ανέκαθεν και η ποικιλομορφία που παρατηρείται σήμερα στις σχολικές αίθουσες είναι το αποτέλεσμα διαφόρων παραγόντων και διαδικασιών, τα οποία ωστόσο τις πλείστες φορές δε γνωστοποιούνται στην ευρύτερη κοινότητα, δημιουργώντας προκαταλήψεις και έλλειψη εμπιστοσύνης απέναντι στα άτομα που εισέρχονται σε μια χώρα ως μετανάστες.

Επιπλέον, ο πολιτικός λόγος που λαμβάνει χώρα στα ΜΜΕ και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επηρεάζει τις αντιλήψεις και τις στάσεις απέναντι στη μετανάστευση, δημιουργώντας πόλωση στην κοινή γνώμη, η οποία διχάζεται ανάμεσα στο άνοιγμα και το κλείσιμο των συνόρων· εντούτοις, η συζήτηση δεν είναι τόσο απλή εν είδει άσπρου-μαύρου και αποτελεί στην πραγματικότητα κάτι πολύ πιο σύνθετο από ό,τι θα μπορούσαμε να διαβάσουμε σε ένα tweet ή μια ανάρτηση στο Facebook.

Η αυξανόμενη πολυμορφία στην ΕΕ δημιουργεί μια πρόκληση στον τομέα της εκπαίδευσης: την πρόκληση να αναπτύξει στρατηγικές αποδοχής της διαφορετικότητας και να ενδυναμώσει τους εκπαιδευτικούς, ώστε να καλλιεργήσουν στους μαθητές το αίσθημα της αποδοχής εν μέσω της πολύπλοκης και γοργά μεταβαλλόμενης πραγματικότητας στην οποία ζούμε. Σε αυτό το μεταβαλλόμενο τοπίο, το σχολείο αποτελεί τον κρίσιμο θεσμό που θα μεταδώσει αξίες και στάσεις που βασίζονται στην αποδοχή και κατανόηση της διαφορετικότητας. Το εκπαιδευτικό σύστημα μπορεί να αποτελέσει το περιβάλλον όπου οι νέοι θα αποκτήσουν τις δεξιότητες και ικανότητες που θα τους βοηθήσουν να επιλύσουν συγκρούσεις με έναν ειρηνικό τρόπο και να αντλήσουν γνώση από τη διαφορετικότητα και την ποικιλομορφία.

Το διαδικτυακό παιχνίδι του έργου ODISSEU αποσκοπεί στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης, εξερευνώντας τις εμπειρίες ζωής τριών φανταστικών αλλά ρεαλιστικών χαρακτήρων, οι οποίοι για διαφορετικούς λόγους ο καθένας αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη χώρα καταγωγής τους. Το παιχνίδι παρέχει την εμπειρία του πώς είναι να βιώνεις αναπάντεχα γεγονότα που ανατρέπουν τη ζωή σου, παρουσιάζοντας επίσης τις συναισθηματικές επιπτώσεις αυτών των γεγονότων. Το εγχειρίδιο υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς στην εφαρμογή δραστηριοτήτων στην τάξη, παρέχοντάς τους δραστηριότητες επίλυσης προβλημάτων που βασίζονται στην ανάλυση περιεχομένου και την μέθοδο της αφήγησης.

Οι στόχοι του εγχειριδίου εκπαιδευτικού είναι:

- 1) Να παρέχει στους εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης πρακτικά συμμετοχικά εργαλεία με τα οποία θα ενημερώσουν, θα ευαισθητοποιήσουν και θα ενδυναμώσουν τα σχολεία, ώστε να καταπολεμήσουν τη ρητορική μίσους απέναντι στους αιτούντες άσυλο και τους μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο.
- 2) Να αυξήσει τη συμμετοχή των μαθητών στα κοινά, τον γραμματισμό τους στα μέσα επικοινωνίας και τις δεξιότητές τους σχετικά με τις ΤΠΕ, καθώς και την ευαισθητοποίησή

τους σε θέματα αναγκαστικής μετανάστευσης και παγκόσμιων ζητημάτων, ώστε να προωθήσουν δραστικές αλλαγές.

- 3) Να αναπτύξει τις διαπολιτισμικές δεξιότητες και τη δημιουργική σκέψη των μαθητών, ώστε να μπορούν να διακρίνουν την προκατάληψη απέναντι στους πρόσφυγες, να αναγνωρίζουν τις διάφορες μορφές χειραγώγησης, εξτρεμισμού και λαϊκισμού που παρατηρούνται στα μέσα ενημέρωσης.

Περιεχόμενο ενότητων	Εταίρος
<p>1. Αίτια και αποτελέσματα της μετανάστευσης</p> <p>Περιλαμβάνει έναν αναστοχασμό σχετικά με την εφαρμογή της εκπαίδευσης για την παγκόσμια πολιτότητα στο πλαίσιο των ζητημάτων μετανάστευσης, μέσω δραστηριοτήτων που αναπτύσσουν την κριτική σκέψη, τις δεξιότητες επίλυσης συγκρούσεων, την κατανόηση σχετικά με τις ανισότητες που επικρατούν σε παγκόσμιο επίπεδο και την ευαισθητοποίηση.</p> <p><i>Εκπαιδευτικοί που μπορούν να εμπλακούν: ξένων γλωσσών, λογοτεχνίας, ιστορίας, γεωγραφίας, πολιτικής αγωγής, οικονομικών.</i></p>	Oxfam (Ιταλία)
<p>2. Έρευνα (ανάλυση περιεχομένου)</p> <p>Παρέχει μια πρόταση μεθοδολογίας για τον καθορισμό μιας σειράς κοινών κριτηρίων και εργαλείων με τα οποία με τα οποία μπορεί να γίνει ανάλυση του λόγου που αναπτύσσεται στα μέσα ενημέρωσης σχετικά με ζητήματα μετανάστευσης.</p> <p><i>Εκπαιδευτικοί που μπορούν να εμπλακούν: μαθηματικοί, φιλόλογοι, οικονομικών, ξένων γλωσσών.</i></p>	UPIT
<p>3. Μέθοδος της αφήγησης</p> <p>Βοηθά στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων ηγεσίας και δημόσιας ομιλίας, μέσω θεατρικών μεθοδολογιών.</p> <p><i>Εκπαιδευτικοί που μπορούν να εμπλακούν: πληροφορικής, φυσικής αγωγής, λογοτεχνίας, ξένων γλωσσών, φυσικής.</i></p>	FAU
<p>4. Σχεδιασμός ιστορίας</p> <p>Αναπτύσσει τις εγκάρσιες ικανότητες για την επιλογή κατάλληλων πηγών, τη δημιουργία μιας ιστορίας που να βασίζεται στα βίντεο εξιστόρησης των αιτούντων άσυλο και την ανάπτυξη μιας συνεκτικής αφήγησης τόσο από πλευράς οπτικής απεικόνισης όσο και από πλευράς περιεχομένου, η οποία με τη σειρά της θα τροφοδοτήσει το παιχνίδι.</p> <p><i>Εκπαιδευτικοί που μπορούν να εμπλακούν: ιστορίας, τέχνης, πληροφορικής, λογοτεχνίας.</i></p>	MEATH

<p>5. Διαδικτυακό παιχνίδι προσομοίωσης</p> <p>Εμπλουτίζει τους ψηφιακούς πόρους του σχολείου και ενισχύει τις ψηφιακές ικανότητες των μαθητών, εξηγώντας τη διαδικασία πίσω από τη δημιουργία ενός διαδικτυακού παιχνιδιού μέσω βασικού προγραμματισμού και προγραμματισμού σεναρίων.</p> <p><i>Εκπαιδευτικοί που μπορούν να εμπλακούν: πληροφορικής, τέχνης, σχεδιασμού και τεχνολογίας.</i></p>	CARDET
<p>6: Ενεργή πολιτότητα</p> <p>Αναπτύσσει δεξιότητες σχεδιασμού έργων, με τις οποίες οι μαθητές μπορούν να συμβάλουν στην ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, αλλά και να μεταφέρουν στο ευρύ κοινό τα ευρήματα και τις οπτικές τους για τα ζητήματα μετανάστευσης στην ΕΕ.</p> <p><i>Μπορούν να εμπλακούν όλοι οι εκπαιδευτικοί.</i></p>	KOPIN

1.1 Βασικές πληροφορίες για τη χρήση του Εγχειριδίου και του διαδικτυακού παιχνιδιού ODISSEU

1.1.1 Όροι σχετικοί με τη μετανάστευση

Προκειμένου να συζητήσουμε για το ζήτημα της μετανάστευσης τόσο εντός του σχολείου όσο και στο πλαίσιο της ευρύτερης κοινότητας, είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε τους διάφορους νομικούς όρους που υπάγονται στον γενικότερο όρο «μετανάστης».

Το γλωσσάριο για τη μετανάστευση του ΔΟΜ¹ (Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης), της υπηρεσίας του ΟΗΕ για τη μετανάστευση, δίνει τους πιο κάτω ορισμούς:

Όρος	Ορισμός
Μετανάστης	<p>Ένας όρος-ομπρέλα, μη οριζόμενος από το διεθνές δίκαιο, ο οποίος αντικατοπτρίζει την κοινή αντίληψη των ανθρώπων για ένα άτομο που εγκαταλείπει τον συνήθη τόπο διαμονής του, μετακινούμενο είτε εντός μιας χώρας είτε διά μέσου διεθνών συνόρων, σε μόνιμη ή προσωρινή βάση, και για ένα ευρύ φάσμα λόγων. Ο όρος περιλαμβάνει μια σειρά σαφώς καθορισμένων νομικών κατηγοριών ανθρώπων, όπως μετανάστες εργάτες, άτομα των οποίων οι μετακινήσεις ορίζονται νομικά, όπως παράτυποι μετανάστες, καθώς και άτομα των οποίων το καθεστώς ή ο τρόπος μετακίνησης δεν ορίζεται επακριβώς από το διεθνές δίκαιο, όπως διεθνείς φοιτητές.</p> <p><i>Σημείωση: Σε διεθνές επίπεδο, δεν υπάρχει καθολικά αποδεκτός ορισμός για τον όρο «μετανάστης». Ο παρών ορισμός αναπτύχθηκε από τον ΔΟΜ για δικούς του σκοπούς και δεν αποσκοπεί στην υποδήλωση ή τη δημιουργία οποιασδήποτε νέας νομικής κατηγορίας.</i></p>

¹ Το γλωσσάριο του ΔΟΜ για τη μετανάστευση (στα αγγλικά)

https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml_34_glossary.pdf#IML%2034_Glossary_3rdEd.indd%3Ainternally%20displaced%20persons%3A254

Αιτών άσυλο	<p>Ένα πρόσωπο που αναζητά διεθνή προστασία και βρίσκεται σε αναμονή της απόφασης της αίτησής του να αποκτήσει το καθεστώς του πρόσφυγα, υπό τις σχετικές διεθνείς και εθνικές οδηγίες. Δεν αναγνωρίζονται όλοι οι αιτούντες άσυλο ως πρόσφυγες, αλλά όλοι οι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες υπήρξαν αρχικά αιτούντες άσυλο.</p> <p>Πηγή: <i>United Nations High Commissioner for Refugees, Master Glossary of Terms (2006)</i></p>
Πρόσφυγας	<p>Κάθε πρόσωπο που, εξαιτίας δικαιολογημένου φόβου διώξεως για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας ή πολιτικών απόψεων, βρίσκεται εκτός της χώρας ιθαγένειάς του και δεν μπορεί, ή δε θέλει, εξαιτίας αυτού του φόβου να τεθεί υπό την προστασία της χώρας αυτής ή που όντας ανιθαγενές και ευρισκόμενο εκτός της χώρας της συνήθους διαμονής του, δεν μπορεί ή, λόγω αυτού του φόβου, δε θέλει να επιστρέψει σε αυτήν.</p> <p>Πηγή: <i>Convention relating to the Status of Refugees ((adopted 28 July 1951, entered into force 22 April 1954) 189 UNTS 137) Art. 1A(2).</i></p>
Εκτοπισμένα άτομα εντός της χώρας τους	<p>Μεμονωμένα άτομα ή ομάδες ατόμων που έχουν αναγκαστεί ή υποχρεωθεί να εκτοπιστούν ή να αφήσουν τα σπίτια τους ή το σύνηθες μέρος διαμονής τους, εντός των συνόρων του διεθνώς αναγνωρισμένου Κράτους τους, ως αποτέλεσμα ή προκειμένου να αποφύγουν τις επιδράσεις ένοπλων συγκρούσεων, καταστάσεων βίας, καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή φυσικών ή άλλων καταστροφών.</p> <p>Πηγή: <i>Guiding Principles on Internal Displacement, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α to United Nations Commission on Human Rights, Report of the Representative of the Secretary-General, Mr Francis M. Deng, Submitted Pursuant to Commission Resolution 1997/39, Addendum (11 February 1998) UN Doc E/CN.4/1998/53/Add.2, 6</i></p>
Περιβαλλοντικός μετανάστης	<p>Άτομα ή ομάδες ατόμων που, για λόγους αιφνίδιων ή συνεχών κλιματικών αλλαγών, οι οποίες επηρεάζουν τις συνθήκες ζωής τους, αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τον τόπο συνήθους διαμονής τους σε μόνιμη ή προσωρινή βάση, εντός ή εκτός της χώρας τους.</p> <p>Πηγή: <i>Council of the International Organization for Migration (IOM), Discussion Note: Migration and the Environment (November 2007) MC/INF/288; IOM, International Dialogue on Migration (no. 18) Climate Change, Environmental Degradation and Migration (2012); IOM, Outlook on Migration, Environment and Climate Change (2014).</i></p> <p>Σημείωση: Δεν υπάρχει διεθνής συμφωνία σχετικά με τον όρο που πρέπει να χρησιμοποιείται για την περιγραφή ατόμων ή ομάδων που μετακινούνται για περιβαλλοντικούς λόγους. Ο εν λόγω ορισμός του περιβαλλοντικού μετανάστη δεν αποσκοπεί στη δημιουργία νέων νομικών κατηγοριών. Πρόκειται για έναν λειτουργικό ορισμό που στοχεύει στην περιγραφή όλων των διαφόρων καταστάσεων στις οποίες οι άνθρωποι μετακινούνται στο πλαίσιο περιβαλλοντικών παραγόντων.</p>
Διασπορά	<p>Μετανάστες ή απόγονοι μεταναστών, των οποίων η ταυτότητα και το αίσθημα του ανήκειν, είτε πραγματικό είτε συμβολικό, έχει διαμορφωθεί από την εμπειρία και το υπόβαθρο της μετανάστευσης. Διατηρούν δεσμούς με τις πατρίδες τους και μεταξύ τους, με βάση μια κοινή αίσθηση ιστορίας, ταυτότητας ή αμοιβαίας εμπειρίας στη χώρα προορισμού.</p> <p>Πηγή: <i>International Organization for Migration, IOM's Strategy to Enable, Engage and Empower Diaspora (n.d.)</i></p> <p>Σημείωση: Όπως σημειώνεται περαιτέρω στη Στρατηγική του ΔΟΜ για την Ενδυνάμωση της Διασποράς, «ο όρος διασπορά αναφέρεται σε διακρατικές κοινότητες, διότι σε έναν κόσμο πρωτοφανούς παγκόσμιας κινητικότητας, αποτελούν άτομα που συνδέονται με περισσότερες από μία χώρες. Ο διακρατικός χαρακτήρας της διασποράς συνεπάγεται ότι αυτοί οι άνθρωποι είναι ζωτικής σημασίας όταν πρόκειται για τη σύνδεση των χωρών και των κοινοτήτων, επειδή μπορούν να απευθύνονται σε πολλαπλά δίκτυα, να συνδέονται με διαφορετικές ταυτότητες και να μοιράζονται την αίσθηση ότι ανήκουν σε περισσότερες από μία κοινότητες».</p>

ODISSEU

1.1.2 Η Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ – Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης²

Σύμφωνα με τον ΟΗΕ, οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) αποτελούν τη βάση για την επίτευξη ενός καλύτερου και πιο βιώσιμου μέλλοντος για όλους. Καταπιάνονται με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κόσμος μας σε παγκόσμιο επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των προκλήσεων που σχετίζονται με τη φτώχεια, την ανισότητα, την κλιματική αλλαγή, την υποβάθμιση του περιβάλλοντος, την ειρήνη και τη δικαιοσύνη. Οι 17 στόχοι είναι όλοι διασυνδεδεμένοι και, προκειμένου «να μην αφήσουμε κανέναν πίσω», είναι σημαντικό να τους πετύχουμε όλους μέχρι το 2030.

Οι στόχοι εστιάζουν στα **5 P**: Άνθρωποι (**P**eople), Ευημερία (**P**rosperity), Ειρήνη (**P**eace), Πλανήτης (**P**lanet) και Συνεργασία (**P**artnership). Αυτές είναι οι κρίσιμες πτυχές που βρίσκονται στον πυρήνα της Διεθνούς Συμφωνίας που υπεγράφη το 2015 από 193 κράτη μέλη, τα οποία δεσμεύτηκαν να εξασφαλίσουν βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη, κοινωνική ένταξη και προστασία του περιβάλλοντος, προωθώντας ειρηνικές, δίκαιες και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίες μέσω μιας νέας παγκόσμιας εταιρικής σχέσης.

Τα εκπαιδευτικά εργαλεία του ODISSEU αποσκοπούν στην εμβάθυνση της γνώσης και κατανόησης των ΣΒΑ, με απώτερο στόχο την προώθηση και ευαισθητοποίηση σχετικά με τους

περιβαλλοντικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους και δείκτες που πρέπει να επιτευχθούν μέχρι το 2030 σε όλα τα μέρη του κόσμου. Η δυνατότητα των χωρών να κατευθύνουν τις πολιτικές και την οικονομία τους προς την επίτευξη των εν λόγω στόχων αποτελεί σήμερα έναν παράγοντα «έλξης» (pull factor) ή «ώθησης» (push factor) για τη μετανάστευση.

1.1.3 Ικανότητες

Από εκπαιδευτική σκοπιά, η συμμετοχή στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που προτείνει το ODISSEU μπορεί να είναι πολύ ωφέλιμη. Τα εκπαιδευτικά εργαλεία του ODISSEU στοχεύουν στην ενίσχυση των δεξιοτήτων ενεργού συμμετοχής στα κοινά μέσω μιας ποικιλίας μεθόδων.

Το πλαίσιο αναφοράς των «Ικανοτήτων για Δημοκρατική συνείδηση»³, το οποίο αναπτύχθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης, προσδιορίζει 20 θεμελιώδεις ικανότητες για τη ζωή στις σύγχρονες κοινωνίες, ικανότητες τις οποίες πρέπει να αναπτύξουν οι μαθητές σε τυπικά, μη τυπικά και άτυπα πλαίσια εκπαίδευσης. Το παιχνίδι και οι δραστηριότητες του ODISSEU φιλοδοξούν να

² <https://www.un.org/sustainabledevelopment/>

³ <https://rm.coe.int/16806ccc07>

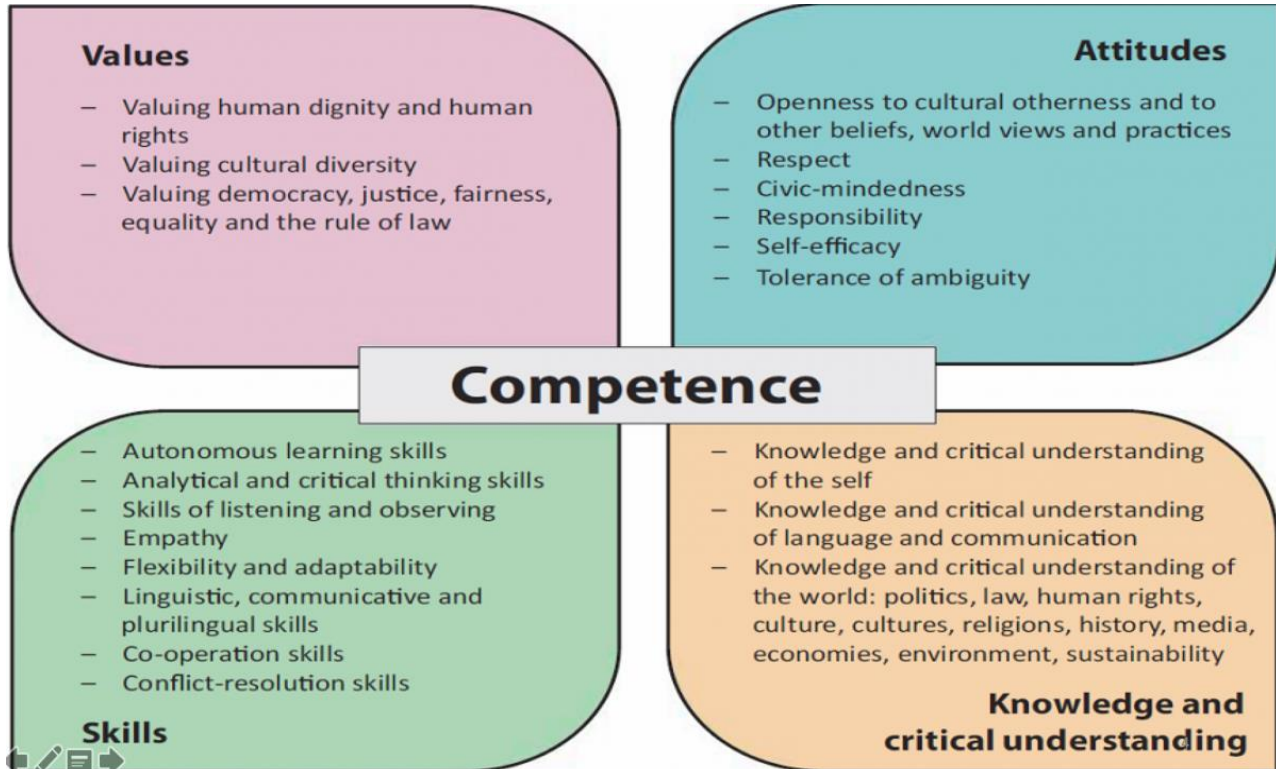

ODISSEU

λειτουργήσουν συμπληρωματικά στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που εφαρμόζονται σήμερα στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προκειμένου να αναπτύξουν οι μαθητές ένα ευρύ σύνολο ικανοτήτων, όπως παρουσιάζεται πιο κάτω.

Μοντέλο Ικανοτήτων για Δημοκρατική Συνείδηση

Οι ικανότητες που μπορούν να αναπτύξουν οι μαθητές μέσω των εργαλείων του ODISSEU:

Αξίες

Σεβασμός στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα· εκτίμηση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας· εκτίμηση της δημοκρατίας, της δικαιοσύνης, της ισότητας και της ευνομίας:

- Οι μαθητές συνειδητοποιούν ότι όλοι οι δημόσιοι θεσμοί πρέπει να σέβονται, να προστατεύουν και να εφαρμόζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και ότι ο διαπολιτισμικός διάλογος θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την καλλιέργεια του σεβασμού και της κουλτούρας συνύπαρξης
- Οι μαθητές αντιλαμβάνονται ότι όλοι οι πολίτες πρέπει να τυγχάνουν ίσης και αμερόληπτης μεταχείρισης σύμφωνα με το νόμο και προωθούν την άποψη ότι οι νόμοι πρέπει πάντα να εφαρμόζονται και να επιβάλλονται δίκαια σε κάθε χώρα.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
Project Number: 2018-1-IT02-KA201-048187

ODISSEU

Στάσεις

Δεκτικότητα απέναντι στην πολιτισμική ετερότητα και τις διαφορετικές πεποιθήσεις, κοσμοθεωρίες και πρακτικές· σεβασμός· ενεργή συμμετοχή στα κοινά· ευθύνη· αυτο-αποτελεσματικότητα· αποδοχή της ασάφειας/αβεβαιότητας:

- Οι μαθητές εκτιμούν το γεγονός ότι έχουν την ευκαιρία να έχουν γνωρίσουν άλλους πολιτισμούς μέσω πραγματικών αλλά και προσομοιωμένων εμπειριών, οι οποίες τους επιτρέπουν να συναντήσουν ανθρώπους με διαφορετικές αξίες, έθιμα και πεποιθήσεις.
- Οι μαθητές επιδεικνύουν σεβασμό προς τους ανθρώπους που έχουν διαφορετική πολιτισμική και θρησκευτική καταγωγή, αλλά και διαφορετική κοινωνικοοικονομική θέση από τους ίδιους.
- Οι μαθητές εκφράζουν τη δέσμευσή τους να μην παραμένουν απλοί παρατηρητές όταν παραβιάζεται η αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα των άλλων και είναι πρόθυμοι να συζητήσουν τι μπορούν να κάνουν για να γίνει οικοδομήσουν καλύτερες κοινότητες.
- Οι μαθητές αναλαμβάνουν την ευθύνη για τα λάθη τους και ανταποκρίνονται με συνέπεια στις δεσμεύσεις τους απέναντι στους άλλους.
- Οι μαθητές εμπιστεύονται την ικανότητά τους να αντιμετωπίζουν τις δυσκολίες που συναντούν στην προσπάθειά τους να πετύχουν έναν στόχο. Αν επιδιώκουν να φέρουν αλλαγές, έχουν αυτοπεποίθηση ότι μπορούν να το κάνουν.
- Οι μαθητές αντιμετωπίζουν την ασάφεια με θετικό και εποικοδομητικό τρόπο και λειτουργούν αποτελεσματικά κάτω από απρόβλεπτες συνθήκες.

Δεξιότητες

Δεξιότητες αυτόνομης μάθησης· δεξιότητες αναλυτικής και κριτικής σκέψης· δεξιότητες ακρόασης και παρατήρησης· ενσυναίσθηση· ευελιξία και προσαρμοστικότητα· γλωσσικές, επικοινωνιακές και πολυγλωσσικές δεξιότητες· δεξιότητες συνεργασίας· δεξιότητες επίλυσης συγκρούσεων:

- Οι μαθητές μπορούν να αποκτούν νέες γνώσεις αυτόνομα και με ελάχιστη επίβλεψη και να αξιολογούν την ποιότητα της εργασίας τους
- Οι μαθητές μπορούν να αξιολογήσουν τους κινδύνους που σχετίζονται με τις διάφορες επιλογές δράσης, καθώς και την ορθότητα των πληροφοριών που χρησιμοποιούν.
- Οι μαθητές είναι σε θέση να δώσουν προσοχή σε αυτά που υπονοούν αλλά δε λένε οι άλλοι και να παρατηρήσουν τις διαφορετικές αντιδράσεις ανθρώπων με διαφορετικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά απέναντι στην ίδια κατάσταση.
- Οι μαθητές προσπαθούν να κατανοήσουν καλύτερα τους συνομηλίκους τους, προσπαθώντας να δουν τα πράγματα από την οπτική τους, λαμβάνοντας υπόψη τα συναισθήματα των άλλων ανθρώπων κατά τη λήψη αποφάσεων και δείχνοντας ενσυναίσθηση στις χαρές και τις λύπες ανθρώπων από άλλα μέρη του κόσμου.
- Οι μαθητές προσαρμόζονται σε νέες καταστάσεις αξιοποιώντας τις γνώσεις τους με ευέλικτο τρόπο και υιοθετούν τις κοινωνικοπολιτισμικές συμβάσεις άλλων πολιτιστικών ομάδων, όταν αλληλεπιδρούν με μέλη των ομάδων αυτών.

- Οι μαθητές θέτουν ερωτήσεις που δείχνουν ότι κατανοούν τη θέση των άλλων και μπορούν να υιοθετήσουν διαφορετικούς τρόπους έκφρασης ευγένειας σε άλλες γλώσσες.
- Οι μαθητές προσπαθούν να αναπτύξουν ομαδικό πνεύμα για την επίτευξη ομαδικών στόχων, ενώ όταν εργάζονται στο πλαίσιο μιας ομάδας μοιράζονται μεταξύ τους οποιοσδήποτε σχετικές ή χρήσιμες πληροφορίες.
- Οι μαθητές μπορούν να βοηθήσουν άτομα που εμπλέκονται σε σύγκρουση να επιλύσουν τις διαφορές τους, επισημαίνοντάς τους διαφορετικούς τρόπους συμπεριφοράς και ενθαρρύνοντας τους να ακούν ενεργά ο ένας τον άλλο και να μοιράζονται τα προβλήματα και τις ανησυχίες τους.

Γνώση και κριτική κατανόηση

Γνώση και κριτική κατανόηση του εαυτού· γνώση και κριτική κατανόηση της γλώσσας και της επικοινωνίας· γνώση και κριτική κατανόηση του κόσμου (συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής, του δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του πολιτισμού, των κουλτούρων, των θρησκειών, της ιστορίας, των μέσων ενημέρωσης, των οικονομιών, του περιβάλλοντος και της βιωσιμότητας)

- Οι μαθητές μπορούν να αναστοχαστούν κριτικά για τον εαυτό τους από πολλές διαφορετικές οπτικές, αναγνωρίζοντας τις δικές τους προκαταλήψεις και στερεότυπα και τι κρύβεται πίσω από αυτά.
- Οι μαθητές μπορούν να εξηγήσουν γιατί τα άτομα από άλλους πολιτισμούς ακολουθούν διαφορετικές λεκτικές και μη λεκτικές συμβάσεις επικοινωνίας οι οποίες έχουν νόημα για τους ίδιους.
- Οι μαθητές μπορούν να αναστοχαστούν κριτικά για τη σχέση μεταξύ ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δημοκρατίας, ειρήνης και ασφάλειας σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο, για τις βαθύτερες αιτίες παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένου του ρόλου που παίζουν τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις σε διαδικασίες που οδηγούν σε παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Οι μαθητές μπορούν να περιγράψουν τις συνέπειες που έχει η προπαγάνδα στον σύγχρονο κόσμο και να εξηγήσουν πώς οι άνθρωποι μπορούν να προστατεύσουν τους εαυτούς τους από αυτήν.

2. Η εκπαίδευση για την παγκόσμια πολιότητα στο πλαίσιο του ζητήματος της μετανάστευσης

Οι μεταναστευτικές ροές που έχουν παρατηρηθεί την τελευταία δεκαετία έχουν αποτελέσει την αφορμή που πυροδοτεί μια εθνικιστική και λαϊκιστική ρητορική εντός της ΕΕ. Τα αντικρουόμενα αφηγήματα σχετικά με τα αίτια και τις επιπτώσεις της μετανάστευσης έχουν αποπροσανατολίσει την κοινή γνώμη σε μεγάλο βαθμό, διαδίδοντας ευρέως αρνητικά στερεότυπα και αδικαιολόγητες προκαταλήψεις, τα οποία ενισχύονται από έναν πολιτικό λόγο που τροφοδοτεί τη ρητορική μίσους.

Οι νέοι, και ειδικά οι μαθητές, βιώνουν στις τάξεις μια πολυπολιτισμική πολυμορφία, όπου διαφορετικοί πολιτισμοί συναντιούνται, συμπληρώνουν και εμπλουτίζουν ο ένας τον άλλον· ωστόσο, ο δημόσιος λόγος που ακούγεται στην ευρύτερη κοινότητα και το διαδίκτυο, προωθεί μηνύματα που αντικρούουν την πιο πάνω εμπειρία.

Πώς μπορούν οι εκπαιδευτικοί να ενεργοποιήσουν την κριτική σκέψη των μαθητών σχετικά με τη μετανάστευση;

Η μεθοδολογική προσέγγιση της εκπαίδευσης για την παγκόσμια πολιότητα βοηθά τους μαθητές να αναλύσουν το φαινόμενο της μετανάστευσης υπό το πρίσμα διαφορετικών οπτικών.

Η Δήλωση του Μάαστριχτ για την Παγκόσμια εκπαίδευση (2002) αναφέρει:

Η παγκόσμια εκπαίδευση είναι η εκπαίδευση η οποία ανοίγει τα μάτια και το μυαλό των ανθρώπων στις πραγματικότητες του παγκοσμιοποιημένου κόσμου και τους αφυπνίζει ώστε να δημιουργήσουν έναν κόσμο δικαιοσύνης, ισότητας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλους.

Η παγκόσμια εκπαίδευση περιλαμβάνει την Εκπαίδευση για την Ανάπτυξη, τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τη Βιωσιμότητα, την Ειρήνη και την Πρόληψη των Συγκρούσεων και τη

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, ενώ αποτελεί την Παγκόσμια Διάσταση της Εκπαίδευσης για την Πολιτότητα.

Έχοντας ως πλαίσιο αναφοράς τις μεθοδολογικές πτυχές της Παγκόσμιας Εκπαίδευσης, όπως αυτές καθορίζονται από τις Κατευθυντήριες Γραμμές του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Παγκόσμια Εκπαίδευση, και προσαρμόζοντας τις στο θέμα της μετανάστευσης, μπορούμε να επισημάνουμε πολλά σημεία αφετηρίας για ανάλυση του φαινομένου. Στις επόμενες σελίδες θα βρείτε ένα παράδειγμα για να αρχίσετε αυτή την ανάλυση, χωρίς αυτό απαραίτητα να ολοκληρωθεί.

2.1 Μικρο- και μακρο-διαστάσεις της μετανάστευσης

1. Μικρο- και μακρο-διαστάσεις της μετανάστευσης	
Από το τοπικό στο παγκόσμιο	
Εστιάζει στην αλληλεξάρτηση μεταξύ της παγκόσμιας διάστασης των ζητημάτων και των επιπτώσεων σε τοπικό επίπεδο (glocalisation)	
Τοπικά ζητήματα που σχετίζονται με τη μετανάστευση	Παγκόσμια ζητήματα που σχετίζονται με τη μετανάστευση
<p><i>Χώρα προέλευσης:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- διάλυση και απώλεια των οικογενειακών και κοινοτικών σχέσεων- διαρροή εγκεφάλων- κλιματική αλλαγή- πόλεμοι και συγκρούσεις- φτώχεια, πείνα και ασθένειες- διώξεις και καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων <p><i>Χώρα υποδοχής:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- διαχείριση των εγκαταστάσεων υποδοχής- ένταξη και ενσωμάτωση μέσω κοινωνικών και εκπαιδευτικών υπηρεσιών- θέσεις εργασίας και αγορά εργασίας- ασφάλεια και εγκληματικότητα	<ul style="list-style-type: none">- Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου⁴- Σύμβαση του 1951 για τους Πρόσφυγες⁵- αποικιοκρατία και μετα-αποικιοκρατία- Παγκόσμιο εμπόριο- καπιταλισμός και νέο-καπιταλισμός- οικονομικές ανισότητες εντός και μεταξύ των χωρών- μορφές διακυβέρνησης- εκμετάλλευση φυσικών και ανθρωπίνων πόρων/μόλυνση- λαθρεμπόριο

1. Μικρο- και μακρο-διαστάσεις της μετανάστευσης

Από το προσωπικό στο συλλογικό

⁴ <https://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>

⁵⁵ <https://www.unhcr.org/1951-refugee-convention.html>

παίρνει προσωπικές εμπειρίες και ιστορίες ζωής ως βάση για αναστοχασμό σχετικά με μεγαλύτερα ζητήματα που επηρεάζουν ομάδες ανθρώπων

Προσωπικό

Το 1991, ο Manfred Max-Neef εξέδωσε ένα βιβλίο με τίτλο «Human scale development», στο οποίο υποστήριξε ότι οι ανθρώπινες ανάγκες είναι πεπερασμένες και μπορούν να ταξινομηθούν.

Ο Manfred επισήμανε 9 θεμελιώδεις ανθρώπινες ανάγκες που ενυπάρχουν σε όλους τους πολιτισμούς διαχρονικά, οι οποίες ικανοποιούνται διαφορετικά ανάλογα με το εκάστοτε πλαίσιο.

Οι 9 ανθρώπινες ανάγκες είναι:

- Διαβίωση (φαγητό, νερό, καταφύγιο)
- Ασφάλεια (ασφαλές μέρος διαμονής, κοινωνική ασφάλιση)
- Συμμετοχή (να συμμετέχουμε στη λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν τη ζωή μας)
- Ψυχαγωγία (ελεύθερος χρόνος, χαλάρωση)
- Στοργή (φίλοι, αγάπη)
- Γνώση (μάθηση, αναστοχασμός)
- Δημιουργία (μαγειρική, σχεδιασμός, εφευρέσεις)
- Ταυτότητα (αίσθημα του ανήκειν, αυτογνωσία)
- Ελευθερία (δυνατότητα επιλογής για το πώς θα ζήσουμε τη ζωή μας).

Όταν οι ανάγκες αυτές δεν ικανοποιούνται, οι άνθρωποι τείνουν να μετακινούνται σε μέρη όπου μπορούν να βρουν καλύτερες συνθήκες.

Συλλογικό

Οι διωγμοί των μειονοτικών ομάδων σε όλο τον κόσμο αποτελούν ακόμη και σήμερα πραγματικότητα. Για θρησκευτικές πρακτικές ή «φυλές», ο κατάλογος είναι μακρύς: από τους Εβραίους και τους Τσιγγάνους στην Ευρώπη, τους ιθαγενείς στη Βόρεια Αμερική, τους Τούτσι στη Ρουάντα, τους Ροχίνγκια στη Μιανμάρ, κ.λπ. Η μη δυαδική ταυτότητα φύλου σε πολλές χώρες του κόσμου εξακολουθεί να θεωρείται παράνομη και μπορεί ακόμη και να τιμωρείται με θάνατο.

Το «**I am a migrant**» (είμαι μετανάστης) είναι η πλατφόρμα της Υπηρεσίας Μετανάστευσης του ΟΗΕ, η οποία προωθεί τη διαφορετικότητα και την ένταξη των μεταναστών στην κοινωνία.

Έχει σχεδιαστεί ειδικά για να υποστηρίξει εθελοντικές ομάδες, τοπικές αρχές, εταιρείες, οργανισμούς, ομάδες, αλλά και κάθε άτομο που το απασχολεί ο εχθρικός δημόσιος λόγος κατά των μεταναστών.

Το «I am a migrant» δίνει βήμα έκφρασης στα άτομα και παρέχει μια αυθεντική εικόνα για τα επιτεύγματα και τις δοκιμασίες μεταναστών από οποιοδήποτε υπόβαθρο και σε όλες τις φάσεις του μεταναστευτικού τους ταξιδιού. Ενώ αποσκοπεί στο να προωθήσει μια θετική αντίληψη για τους μετανάστες, δεν αποφεύγει να παρουσιάσει τη ζωή όπως βιώνεται. Επιδιώκει να καταπολεμήσει την ξενοφοβία και τις διακρίσεις σε μια εποχή που τόσο πολλοί άνθρωποι εκτίθενται σε αρνητικές αφηγήσεις σχετικά με τη μετανάστευση - είτε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είτε στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

<https://iamamigrant.org/>

1. Μικρο- και μακρο-διαστάσεις της μετανάστευσης

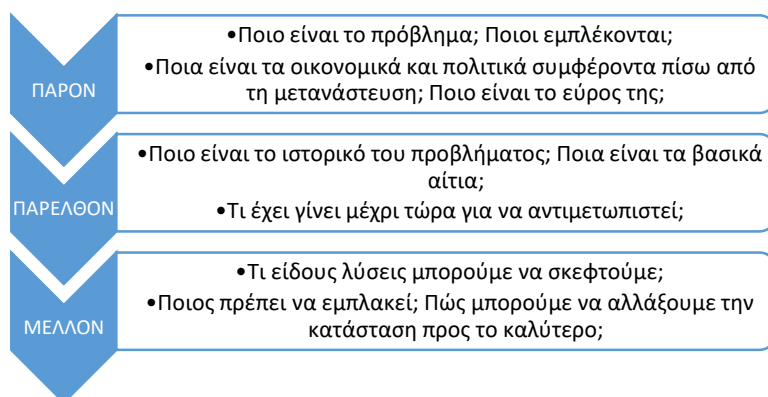

Από το συναίσθημα στη λογική μετασχηματίζει τις συναισθηματικές αντιδράσεις σε λογικούς αναστοχασμούς	
Συναίσθημα	Λογική
<p><i>Πριν την αναχώρηση:</i> με βάση τους λόγους εγκατάλειψης της χώρας, τα συναισθήματα μπορούν να κυμαίνονται από το φόβο και τη θλίψη, όταν οι άνθρωποι αναγκάζονται να φύγουν ξαφνικά, μέχρι τον ενθουσιασμό και την αίσθηση ευθύνης προς την οικογένεια και την κοινότητα, όταν η αναχώρηση είναι προγραμματισμένη και αποσκοπεί στην αποστολή εισοδήματος στην πατρίδα.</p> <p><i>Μετά την άφιξη:</i> η πλειοψηφία των μεταναστών επηρεάζεται από ορισμένες μορφές Διαταραχής Μετατραυματικού Στρες, η οποία είναι ένα πρόβλημα ψυχικής υγείας που προκαλείται από ένα τρομακτικό γεγονός - είτε που βιώνουμε είτε στο οποίο είμαστε μάρτυρες. Τα συμπτώματα μπορεί να περιλαμβάνουν αναδρομικές παραισθήσεις, εφιάλτες και έντονο άγχος, καθώς και ανεξέλεγκτες σκέψεις για το γεγονός.</p>	<p>Πολλές φορές η μετανάστευση προγραμματίζεται και οι άνθρωποι καθορίζουν πριν από την αναχώρηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> - τον τελικό προορισμό - τη διαδρομή και τους σταθμούς - το κόστος - οικογενειακά ή συγγενικά δίκτυα στο εξωτερικό που μπορούν να βοηθήσουν στο ταξίδι - τις ενέργειες στη νέα χώρα <p>Εξωτερικοί παράγοντες, όπως οι απαγωγές, η εμπορία προσώπων και το κλείσιμο των συνόρων, μπορούν να παρεμποδίσουν την άφιξη στον τελικό προορισμό, προκαλώντας κινδύνους και απογοητεύσεις.</p>

2.2 Η διάσταση του προβλήματος σε σχέση με τον χρόνο

Συνήθως επικεντρωνόμαστε στα προβλήματα όπως παρουσιάζονται στο παρόν, ωστόσο στις περισσότερες περιπτώσεις οι ρίζες του οποιουδήποτε προβλήματος βρίσκονται στο παρελθόν. Όσον αφορά τα ζητήματα μετανάστευσης, αυτό είναι ακόμη σημαντικότερο, καθώς οι μεταναστευτικές ροές συνδέονται στενά με τις διαδικασίες αποικιοκρατίας και νεο-αποικιοκρατίας.

Ένας κόσμος σε κίνηση

(Άρθρο στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου από την ΕΕ έργου «Future Youth School Forums» <https://fys-forums.eu/en/fys-toolkit/forum-curriculum-people-force-flee/130-introduction-to-people-forced-to-flee>)

Από τότε που οι πρώτοι άνθρωποι εγκατέλειψαν την Αφρική 60,000 χρόνια πριν και άρχισαν να εξαπλώνονται σε όλο τον κόσμο, η ανθρώπινη ιστορία υπήρξε μια ιστορία μετανάστευσης¹. Για παράδειγμα, η ανάδυση των ΗΠΑ ως της κυρίαρχης υπερδύναμης του 20ου αιώνα, υποβοηθήθηκε από τρεις αιώνες βιώσιμων μεταναστευτικών εισροών. Πιο πρόσφατα, η άνοδος της Κίνας ως οικονομικής υπερδύναμης οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη μαζική εσωτερική μετανάστευση που έλαβε χώρα από την επαρχία στις βιομηχανικές πόλεις. Το 1950, το Σεντσέν ήταν ένα μικρό ψαροχώρι με πληθυσμό μόλις λίγο περισσότερο από 3,000 ανθρώπους. Μέχρι το 2025 αναμένεται να είναι μια πόλη με πληθυσμό πέραν των 12 εκατομμυρίων².

Το Λονδίνο, η πρωτεύουσα του Ηνωμένου Βασιλείου, ιδρύθηκε από μετανάστες από την Αυτοκρατορική Ρώμη το 43 μ.Χ. Ωστόσο, παρά τη σημαντική μεταναστευτική εισροή κατά τη διάρκεια των αιώνων, το Λονδίνο μεγάλωσε με πολύ πιο αργούς ρυθμούς σε σχεδόν 2,000 χρόνια από ό,τι το Σεντσέν σε μία μόλις γενιά. Παρόλα αυτά, η πρόσφατη αυτή πρωτοφανής μετανάστευση στο Σεντσέν είναι σήμερα συνηθισμένη σε ολόκληρη την Κίνα και σε άλλες χώρες του Παγκόσμιου Νότου.

Για κάθε μεταναστευτική εισροή, υπάρχει μια αντίστοιχη εκροή σε ένα άλλο μέρος του κόσμου. Το 1841 ο πληθυσμός της Ιρλανδίας ήταν 6.5 εκατομμύρια. Μέχρι το 2015 συρρικνώθηκε στα 4.5 εκατομμύρια. Η «Μεγάλη Πείνα» (Gorta Mór) του 1845-1852, έθεσε σε κίνηση ένα μοτίβο μετανάστευσης στο ΗΒ, τις ΗΠΑ, την Αυστρία και άλλες χώρες, το οποίο συνεχίζεται μέχρι και σήμερα. Η φυσική αύξηση του πληθυσμού μέσω των γεννήσεων δεν κατάφερε να αναπληρώσει τον πληθυσμό που εγκατέλειψε την Ιρλανδία τα τελευταία 160 χρόνια⁴. Ο σημερινός πληθυσμός στην επικράτεια της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας αντιστοιχεί σήμερα μόνο στα δύο τρίτα σε σχέση με αυτόν του 1841, ενώ η ιρλανδική διασπορά σε άλλα μέρη του κόσμου λέγεται ότι φτάνει τα 80 εκατομμύρια.

Κάθε ήπειρος, χώρα και περιοχή έχει τη μοναδική της ιστορία σχετικά με τη μετανάστευση και θα μπορούσατε να κάνετε έρευνα και να αναφέρετε τα δικά σας παραδείγματα. Οι άνθρωποι μεταναστεύουν για πολλούς λόγους και κάθε άτομο έχει τη δική του μοναδική και προσωπική ιστορία. Πολλοί μετακινούνται προς αναζήτηση μιας καλύτερης ζωής και νέων ευκαιριών. Άλλοι αναγκάζονται να εγκαταλείψουν λόγω διώξεων, συγκρούσεων και καταστροφών. Όποιοι και αν είναι οι λόγοι για τους οποίους εγκαταλείπουν τα σπίτια τους, οι άνθρωποι είναι ιδιαίτερα ευπροσάρμοστα, ανήσυχα και ευέλικτα όντα. Η μετανάστευση, ανεξάρτητα από τις αιτίες της, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της κοινής μας ανθρώπινης εμπειρίας.

Τα τελευταία 100 χρόνια

Για σχεδόν όλη την ανθρώπινη ιστορία, η μετανάστευση δε ρυθμιζόταν. Ωστόσο, από τις αρχές του 20ού αιώνα, η ανθρώπινη μετακίνηση, ιδίως μεταξύ εθνικών συνόρων, έχει περιέλθει σε στενότερο κυβερνητικό έλεγχο και ρύθμιση.

Η προϋπόθεση να παρουσιαστεί ένα διαβατήριο προκειμένου να επιτραπεί η διέλευση ενός εθνικού συνόρου είναι ιστορικά κάτι καινούριο. Οι περισσότερες χώρες καθιέρωσαν τα διαβατήρια για όλους τους ταξιδιώτες κατά τη διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου⁵. Προηγουμένως, οι περισσότεροι άνθρωποι μπορούσαν να μετακινούνται μεταξύ των χωρών με σχετική ελευθερία. Οι χώρες συνήθως δεν έκαναν τη διάκριση ανάμεσα στους ανθρώπους που έφταναν αναζητώντας νέες ευκαιρίες και όσους έφυγαν από συγκρούσεις και διώξεις. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια του 19ου αιώνα, ο πληθυσμός των Ηνωμένων Πολιτειών διογκώθηκε από Ιταλούς που ήθελαν να ξεφύγουν από τη φτώχεια και από Εβραίους που εγκατέλειπαν τη Ρωσική Αυτοκρατορία λόγω των διωγμών. Και οι δύο ήταν ευπρόσδεκτοι.

Με την παρακμή των αυτοκρατοριών, ο 20ός αιώνας έγινε ο αιώνας των εθνικών κρατών. Παραμονές του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου το 1914, ο κόσμος είχε 56 κυρίαρχα κράτη⁶. Μέχρι το 2016, ο αριθμός αυτός αυξήθηκε σε 210 κυρίαρχα κράτη⁷. Η ύπαρξη περισσότερων κρατών στον κόσμο συνεπάγεται ότι υπάρχουν πολλά περισσότερα σύνορα για να διασχίσουν οι δυνητικοί μετανάστες και περισσότερες ευκαιρίες ώστε η μετακίνησή τους να ελέγχεται ή και να εμποδίζεται από κράτη που επιθυμούν να προωθήσουν τις «μοναδικές» εθνικές τους ταυτότητες εις βάρος της πολυμορφίας και της πολυπολιτισμικότητας. Αυτό το επίπεδο ελέγχου και αποκλεισμού έχει εφαρμοστεί τόσο στους μετανάστες που μεταναστεύουν εθελοντικά προς αναζήτηση μιας καλύτερης ζωής όσο και στους ανθρώπους που εγκαταλείπουν τη χώρα τους για να αποφύγουν τις συγκρούσεις και τις διώξεις.

Οι μετακινήσεις προσφύγων κατά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο ήταν το μεγαλύτερο κύμα αναγκαστικής μετανάστευσης που αντιμετώπισε η παγκόσμια κοινότητα μέχρι τότε και το οποίο έθεσε μεγάλη πίεση στα εθνικά κράτη, ειδικά της Ευρώπης. Για παράδειγμα, μεταξύ 13.5 και 16.5 εκατομμυρίων γερμανόφωνων ανθρώπων κατευθύνθηκαν προς τα δυτικά από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη μεταξύ 1944 και 1948⁸. Για τη διαχείριση αυτών των πολυπληθών μετακινήσεων, τα νέα θεσμικά όργανα των Ηνωμένων Εθνών συνέταξαν το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο υπό τη μορφή που εξακολουθεί να ισχύει σήμερα. Οι λέξεις «πρόσφυγας» και «άσυλο» απέκτησαν νομικό καθεστώς το οποίο τα περισσότερα έθνη-κράτη δεσμεύτηκαν να σεβαστούν⁹. Αυτοί οι διεθνείς κανονισμοί κωδικοποιήθηκαν έπειτα στη Σύμβαση του 1951 για τους Πρόσφυγες, η οποία παραμένει μέχρι σήμερα σε ισχύ.

Ο 21^{ος} αιώνας

Εάν οι αρχιτέκτονες του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου τη δεκαετία του 1940 πίστευαν ότι με τις δράσεις τους αντιμετώπιζαν μια μεταπολεμική κρίση που δε θα επανεμφανιζόταν, θα απογοητεύονταν από την πρόσφατη ιστορία. Ο μεταποικιακός κόσμος έχει βιώσει μεγάλες και αναγκαστικές μεταναστεύσεις, οι οποίες έχουν επηρεάσει κυρίως τις πρόσφατα ανεξαρτητοποιημένες χώρες του Παγκόσμιου Νότου. Για παράδειγμα, 15 εκατομμύρια άνθρωποι εκτοπίστηκαν κατά τον διαχωρισμό της Ινδίας και του Πακιστάν μετά την ανεξαρτησία του το 1947¹⁰. Το Refugee Project¹¹ υπολογίζει τον αριθμό των ανθρώπων παγκοσμίως από το 1975, οι οποίοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη χώρα τους λόγω συγκρούσεων. Επισημαίνει τα συνεχώς μεταβαλλόμενα σημεία βίας σε όλο τον κόσμο. Σήμερα το 86% των προσφύγων παγκοσμίως έχει εγκατασταθεί στις χώρες του Παγκόσμιου Νότου.

Το 2016, ο συνολικός αριθμός των εκτοπισθέντων ως αποτέλεσμα διώξεων, συγκρούσεων, βίας και παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλο τον κόσμο εκτιμήθηκε σε πάνω από 66 εκατομμύρια, περισσότερο από οποιαδήποτε στιγμή μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο¹². Από τα 66 εκατομμύρια άτομα, περίπου 44 εκατομμύρια εκδιώχθηκαν με τη βία και αναγκάστηκαν να ζήσουν εντός των συνόρων των χωρών τους, αλλά εκτός της επίσημης προστασίας του διεθνούς προσφυγικού δικαίου¹³. Τα υπόλοιπα 22 εκατομμύρια άτομα διέσχισαν διεθνή σύνορα και έγιναν πρόσφυγες. Είναι επίσημα προστατευμένα από την Ύπατη Αρμοστεία, την Υπηρεσία Προσφύγων των Ηνωμένων Εθνών.

Οι άνθρωποι που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν λόγω καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, όπως είναι οι φυσικές καταστροφές ή οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, δεν υπολογίζονται σε αυτούς τους αριθμούς. Οι όροι «κλιματικός πρόσφυγας» ή «περιβαλλοντικός μετανάστης» δεν έχουν αναγνωρισμένο νομικό καθεστώς. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις δείχνουν ότι μεταξύ 150 και 200 εκατομμυρίων ανθρώπων μπορεί να γίνουν «αναγκαστικοί κλιματικοί μετανάστες» μέχρι το 2050¹⁴. Ο αριθμός αυτός επισκιάζει τον αριθμό των ανθρώπων που ζητούν προστασία από διώξεις.

Η βίαιη εσωτερική κατάρρευση της Συρίας μετά την Αραβική Άνοιξη του 2011 συνέβαλε στη δημιουργία μιας νέας προσφυγικής κρίσης στην Ευρώπη. Το 2015, 1 εκατομμύριο πρόσφυγες έφτασαν στην Ευρώπη κάνοντας το επικίνδυνο ταξίδι δια θαλάσσης¹⁵ από την Τουρκία ή τη Βόρεια Αφρική. Αυτό οδήγησε σε νέους προβληματισμούς σχετικά με το πώς μπορούν να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες ενός μεγάλου αριθμού ιδιαίτερα ευάλωτων ανθρώπων σε μια περίοδο οικονομικής λιτότητας και πολιτικής αβεβαιότητας στην Ευρώπη. Ωστόσο, παρά τον δημόσιο λόγο, ο αριθμός των προσφύγων που εισέρχονται σήμερα στην ΕΕ είναι πολύ μικρότερος από ό,τι σε προηγούμενες περιόδους, όπως τα χρόνια μετά τον δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο αριθμός των προσφύγων που εισήλθαν στην Ευρώπη το 2015 αντιπροσωπεύει μόνο το 0,2% του συνολικού πληθυσμού της ΕΕ· με την κατάλληλη πολιτική θέληση, μπορεί να φιλοξενηθεί ένας αριθμός νεοεισερχομένων¹⁶.

Το βάρος της φιλοξενίας Σύρων προσφύγων βαρύνει τους γείτονες της Συρίας. Συνολικά, 11,6 εκατομμύρια άνθρωποι έχουν εκτοπιστεί βίαια από τη Συρία, εκ των οποίων 5,1 εκατομμύρια έχουν διασχίσει σύνορα ως πρόσφυγες. Η πλειοψηφία των Σύρων προσφύγων, 3 εκατομμύρια, έχει καταφύγει στη Βόρεια Τουρκία. Στη μικρή χώρα του Λιβάνου, το ένα τρίτο του πληθυσμού, που αντιστοιχεί σε 1 εκατομμύριο ανθρώπους, είναι σήμερα πρόσφυγες. Ο Λίβανος είναι ένα ευάλωτο κράτος με μακρά ιστορία υποδοχής ανθρώπων που προσπαθούν να ξεφύγουν από τη βία στην περιοχή. Ωστόσο, η κοινωνία και οι υποδομές της δυσκολεύονται να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις που θέτει η τελευταία εισροή προσφύγων από τη Συρία. Η περίπτωση του Λιβάνου μοιάζει με αυτήν του Ηνωμένου Βασιλείου, το οποίο φιλοξενεί περίπου 21 εκατομμύρια πρόσφυγες (το ένα τρίτο του πληθυσμού του Ηνωμένου Βασιλείου). Τον Μάρτιο του 2016, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου δεσμεύτηκε να καλωσορίσει 20.000 Σύριους πρόσφυγες τα επόμενα 5 χρόνια.

Μακριά από το φως της δημοσιότητας των ευρωπαϊκών μέσων ενημέρωσης, άλλες κρίσιμες καταστάσεις σε άλλες χώρες του κόσμου, δημιουργούν τις δικές τους ιστορίες αναγκαστικής μετανάστευσης. Για παράδειγμα, ένα εκατομμύριο άνθρωποι έχουν εκτοπιστεί λόγω συγκρούσεων στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία και 3,5 εκατομμύρια έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν βίαια το Νότιο Σουδάν. Αυτές είναι από τις φτωχότερες χώρες της γης και οι γείτονές τους δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους για να φιλοξενήσουν τόσο μεγάλο αριθμό ευάλωτων ανθρώπων. Το 86% των προσφύγων στον κόσμο έχουν καταφύγει στις αναπτυσσόμενες χώρες¹⁷.

Το έργο FYS Forums καλεί τους μαθητές να θέσουν κρίσιμα ερωτήματα, να αναπτύξουν την κατανόησή τους για την προσφυγική κρίση και να επιδείξουν αλληλεγγύη στους ανθρώπους που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις πατρίδες τους εξαιτίας συγκρούσεων και καταστροφών. Όπου και αν βρίσκεστε στον κόσμο, η ανθρωπιστική αντίδραση απέναντι σε ανθρώπους που αναγκάζονται να μεταναστεύσουν είναι μια από τις πιο επείγουσες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η σημερινή παγκόσμια κοινότητα.

Αναφορές:

1 http://bit.ly/14ekcVg	2 http://bit.ly/1WBo5wq	3 http://bit.ly/1SGYywx
4 http://bit.ly/1e59kgZ	5 http://bit.ly/1F3Qr5C	6 http://bit.ly/1R6phPQ
7 http://bit.ly/1smPivW	8 http://bit.ly/1MTdsPv	9 http://bit.ly/23W42Yl
10 http://bit.ly/1lZhoea	11 http://www.therefugeeproject.org/	12 http://bit.ly/1RW8Hal
13 http://bit.ly/1GOr2MZ	14 http://bit.ly/1L1WhsU	15 http://bit.ly/1OZvLQa
16 http://bit.ly/1UTYP37	17 http://bit.ly/1RW8Hal	

2.3 Ανάλυση δυνάμεων επιρροής στη μετανάστευση

Το ODISSEU αποσκοπεί στη γεφύρωση του κενού μεταξύ των εμπειριών ζωής διαφορετικών ατόμων μέσω της μεθόδου της αφήγησης προσωπικών ιστοριών. Οι ιστορίες αυτές είναι το αποτέλεσμα διαπροσωπικών και ενδο-ομαδικών αλληλεπιδράσεων και η ικανότητα εντοπισμού των βασικών μερών και των αναγκών τους σε οποιοδήποτε στάδιο της μεταναστευτικής

διαδικασίας μπορεί να κάνει τη διάφορα. Η διαμόρφωση κριτικής άποψης για τις παγκόσμιες/τοπικές δυνάμεις που ασκούν επιρροή στη μετανάστευση μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν ποιος είναι ή ποιος μπορεί να είναι ο ρόλος τους σε αυτή τη διαδικασία. Επιπλέον, η ανάλυση των δυνάμεων επιρροής είναι ένα σημαντικό βήμα για οποιαδήποτε προσπάθεια δικαιωμάτων και ενημερωτικές εκστρατείες που θα πραγματοποιηθούν από τους οργανισμούς της κοινωνίας των πολιτών. Ακολουθεί μια πρόταση για το πώς μπορούμε να αναλύσουμε τις δυνάμεις αυτές που ασκούν επιρροή σε θέματα της μετανάστευσης, οι οποίες μπορούν να διερευνηθούν με τους μαθητές στο πλαίσιο σχολικών δραστηριοτήτων.

2.3.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

(Ιδιωτικός πλούτος, μεγάλες εταιρείες, κατοχή γης και ιδιοκτησίας, φορολογικοί παράδεισοι). Μπορεί να αποτελεί ταυτόχρονα αιτία και αποτέλεσμα της μετανάστευσης.

Ζούμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Οι υποστηρικτές της παγκοσμιοποίησης αναφέρουν ότι η αυξανόμενη αλληλεξάρτηση και αλληλεπίδραση μεταξύ των χωρών προάγει την οικονομική ανάπτυξη και ωφελεί όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Η συζήτηση για τη μετανάστευση εστιάζει συνήθως στις τέσσερις βασικές ελευθερίες και στο πώς αυτές συμβάλλουν στην αλληλεξάρτηση και διασύνδεση μεταξύ των χωρών.⁶

- *Ελευθερία διακίνησης κεφαλαίου μεταξύ των χωρών* (το κεφάλαιο είναι τα χρήματα που επενδύονται στις επιχειρήσεις): οι άνθρωποι είναι ελεύθεροι να αγοράσουν μετοχές ή να επενδύσουν τα χρήματά τους σχεδόν σε οποιαδήποτε χώρα στον κόσμο. Τα χρήματα διακινούνται ελεύθερα και γρήγορα μεταξύ των χωρών.
- *Ελευθερία διακίνησης αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ των χωρών* (αγαθά και υπηρεσίες είναι όσα αγοράζουμε και πουλάμε/προσφέρουμε): οι άνθρωποι είναι ελεύθεροι να αγοράσουν και να πουλήσουν προϊόντα και υπηρεσίες σε όλο τον κόσμο. Οι φόροι εισαγωγών και εξαγωγών έχουν μειωθεί δραματικά ή έχουν καταργηθεί εξ ολοκλήρου. Αν επισκεφθείτε οποιαδήποτε χώρα στον κόσμο, θα επιβεβαιώσετε ότι τα αγαθά που αγοράζονται και πωλούνται προέρχονται από οπουδήποτε στον κόσμο.
- *Ελευθερία διακίνησης γνώσεων και ιδεών μεταξύ των χωρών* (γνώσεις και ιδέες είναι τα πράγματα που γνωρίζουμε): Οι γνώσεις και οι πληροφορίες μεταδίδονται άμεσα σε όλο τον κόσμο μέσω του διαδικτύου. Για παράδειγμα, επιστήμονες σε μια χώρα μπορούν να έχουν πρόσβαση στην έρευνα που κάνουν οι επιστήμονες σε μια άλλη χώρα σχεδόν αμέσως.
- *Ελευθερία διακίνησης εργατικού δυναμικού μεταξύ των χωρών* (εργατικό δυναμικό είναι οι εργαζόμενοι σε διάφορους τομείς): **οι άνθρωποι δεν είναι ελεύθεροι να ταξιδέψουν οπουδήποτε στον κόσμο για να διαμείνουν και να εργαστούν.** Οι άνθρωποι συνήθως εργάζονται στην χώρα της οποίας είναι πολίτες ή στη χώρα που έχουν άδεια διαμονής. Στα σύνορα μεταξύ των χωρών διενεργούνται έλεγχοι της διακίνησης των ανθρώπων.

⁶ Ανακτήθηκε από το χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση έργο «School for Future Youth» https://sfyouth.eu/toolkit/explore_global_issues/Refugees/Refugees-CriticalThinkingActivityAdditionalBackgroundInformation.pdf

Ορισμένα παραδείγματα του πώς οι οικονομικές δυνάμεις επηρεάζουν τη μετανάστευση:

- συμβολή στις ακραίες κλιματικές συνθήκες που επηρεάζουν τις αγροτικές και αστικές περιοχές, υποχρεώνοντας τους ανθρώπους να μεταναστεύσουν σε αναζήτηση τροφής και καθαρού νερού.
- μη πληρωμή φόρων στις χώρες, που σημαίνει ότι οι χώρες δεν αποκτούν τον απαραίτητο προϋπολογισμό που θα τους επιτρέψει να παρέχουν στους πολίτες δίκαιες συνθήκες εργασίας και κατάλληλη κοινωνική πρόνοια, υγειονομική περίθαλψη και εκπαιδευτικά συστήματα.
- υποστήριξη χαμηλής έντασης ένοπλων συγκρούσεων, για τον έλεγχο γεωγραφικών περιοχών, που εξαναγκάζει τους ανθρώπους σε μετακίνηση προς αναζήτηση ασφαλών ζωνών.
- συμφωνίες με μη δημοκρατικούς πολιτικούς ηγέτες για τον έλεγχο της οικονομίας χωρών και περιοχών, αφήνοντας την πλειοψηφία του πληθυσμού σε συνθήκες πείνας και στέρξης ελευθεριών.
- εκμετάλλευση των παράτυπων μεταναστών σε απλήρωτη ή χαμηλά αμειβόμενη εργασία στη γεωργία και τη βιομηχανία, π.χ. στις βόρειες χώρες.

2.3.2 ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

(Ελευθερία έκφρασης, ενημέρωση/παραπληροφόρηση, προπαγάνδα, κανονικοποίηση του αφηγήματος της εξουσίας)

Το βιβλίο «Media and Migration»⁷ (2001) (ΜΜΕ και Μετανάστευση) επισημαίνει τρεις τρόπους με τους οποίους τα ΜΜΕ μπορούν να παρέμβουν στη διαδικασία της μετανάστευσης:

- i) μέσω του ρόλου τους ως παράγοντες ώθησης για μετανάστευση: το διαδίκτυο έχει διευρύνει την αντίληψη για διαφορετικούς τρόπους ζωής σε διάφορα μέρη του κόσμου, δημιουργώντας στους ανθρώπους προσωπικές φιλοδοξίες για βελτίωση των συνθηκών ζωής τους και του βιοτικού τους επιπέδου.
- ii) μέσω του ρόλου τους στην κατασκευή στερεοτύπων και στη συνδιαμόρφωση του δημόσιου λόγου αναφορικά με την ένταξη ή τον αποκλεισμό, επηρεάζοντας τόσο τις στάσεις των πολιτών όσο και τις πολιτικές για τη μετανάστευση στις χώρες υποδοχής: το σημερινό αφήγημα των μέσων μαζικής ενημέρωσης σχετικά με τη μετανάστευση είναι ιδιαίτερα πολωμένο· είτε προάγει τη συμπόνια και την αλληλεγγύη προς τους μετανάστες που υφίστανται παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους είτε κινδυνολογεί για την αλλοίωση του ευρωπαϊκού πολιτισμού από ξένους πολιτισμούς εξαιτίας των μεταναστευτικών ροών.
- iii) μέσω του ρόλου τους στη «δημιουργία και συντήρηση διεθνικών κοινοτήτων, οι οποίες μπορεί να βοηθούν τους μετανάστες να νιώθουν τη χώρα υποδοχής ως τη νέα τους πατρίδα, ταυτόχρονα όμως επιβραδύνουν τη διαδικασία ενσωμάτωσης και ένταξης».

⁷https://www.researchgate.net/publication/262257850_Media_and_Migration_Constructions_of_Mobility_and_Difference

ODISSEU

Για μια πιο εμπειριστατωμένη επισκόπηση του ρόλου των ΜΜΕ στη διαμόρφωση της στάσης απέναντι στη μετανάστευση, ανατρέξτε στο άρθρο «How the media contributed to the migrant crisis» (Πώς τα μέσα ενημέρωσης συνέβαλαν στη μεταναστευτική κρίση) του Daniel Trilling που δημοσιεύτηκε στον Guardian:

<https://www.theguardian.com/news/2019/aug/01/media-framed-migrant-crisis-disaster-reporting>

Το έργο ODISSEU, για την επίτευξη των στόχων του, εστιάζει σε διάφορες στρατηγικές πληροφόρησης, έχοντας δημιουργήσει μια ηλεκτρονική βιβλιοθήκη με πραγματικές ιστορίες μεταναστών και χρησιμοποιώντας, παράλληλα, τα διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης και μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ορισμένα μέσα ενημέρωσης μπορεί να έχουν ισχυρότερη επίδραση από άλλα, ωστόσο, όποιο και αν είναι το μέσο που επιλέγεται, η λέξη κλειδί για την αφήγηση ιστοριών είναι το «συναίσθημα»: είναι κρίσιμης σημασίας να προκαλέσουμε ένα έντονο συναίσθημα και να αγγίξουμε μια ευαίσθητη χορδή στα άτομα που παρακολουθούν ή διαβάζουν την ιστορία μας.

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν σήμερα το πιο διαδεδομένο μέσο επικοινωνίας και ενημέρωσης σε παγκόσμιο επίπεδο. Το καθένα από αυτά απευθύνεται σε διαφορετικό κοινό και εμπλέκει τους χρήστες σε διαφορετικό επίπεδο και βαθμό. Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορεί να έχει πρόσβαση ένα ευρύ φάσμα τόσο δημιουργών περιεχομένου όσο και κοινού, ενώ η μετάδοση ιστοριών μπορεί να γίνει με πολλούς διαφορετικούς τρόπους (π.χ. βίντεο, φωτογραφίες), χωρίς να χρειάζεται να γίνει χρήση μακροσκελών κειμένων. Αυτό μπορεί να αποτελεί πλεονέκτημα για όσους δεν είναι πολύ εξοικειωμένοι με τη γραπτή επικοινωνία. Τα διαδικτυακά μέσα και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, λόγω της φύσης τους, μπορούν να προκαλέσουν έντονα συναισθήματα σε μικρό χρονικό διάστημα – αυτό μπορεί να αποτελεί τόσο πλεονέκτημα όσο και μειονέκτημα, αφού η συναισθηματική αντίδραση που προκαλούν στον χρήστη μπορεί να είναι παροδική.

2.3.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

(φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, πανεπιστήμια, θρησκευτικά ιδρύματα, ΜΚΟ, μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, υποστηρικτικές κοινότητες)

Στις χώρες προέλευσης, η κοινωνική μέριμνα είναι συνήθως ανεπαρκής. Οι κακές υποδομές και τα χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης δεν επιτρέπουν τη δημιουργία κατάλληλων συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας, ικανών να βελτιώσουν τις συνθήκες ζωής των πολιτών.

Στις χώρες υποδοχής, ένα από τα κύρια επιχειρήματα της λαϊκιστικής ρητορικής είναι το κόστος υποστήριξης και ένταξης των ανθρώπων με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Το μεγαλύτερο μέρος της ρητορικής κατά των μεταναστών στηρίζεται σε αυτές τις πτυχές. Παρόλα αυτά, η ΕΕ προσφέρει οικονομική στήριξη στις χώρες που φιλοξενούν μετανάστες, ενώ οι υπηρεσίες που παρέχουν οι χώρες αυτές στα άτομα που υποδέχονται έχουν συμβάλει στη δημιουργία πολλών θέσεων εργασίας.

ODISSEU

2.3.4 ΠΟΛΙΤΙΚΗ

(σχέσεις εξουσίας, άσκηση πίεσης, διαφθορά, δωροδοκία)

Σχετικά νομοθετικά μέτρα

Δήλωση και Σχέδιο Δράσης ΕΕ – Τουρκίας (2016)⁸

Στην αξιολόγηση της Έκθεσης του 2015 για την Τουρκία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφρασε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη συνεργασία ΕΕ-Τουρκίας για τη μετανάστευση. Εξέφρασε, επίσης, την ικανοποίησή του για τη Δήλωση, τονίζοντας όμως παράλληλα ότι η ανάθεση σε τρίτους δεν αποτελεί μια αξιόπιστη και μακροπρόθεσμη λύση και καλώντας τα κράτη μέλη της ΕΕ να επιδείξουν περισσότερη αλληλεγγύη όσον αφορά την υποδοχή προσφύγων. Τόνισε επίσης ότι:

- Τα κονδύλια ύψους 3 δισεκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο της «Διευκόλυνσης για τους Πρόσφυγες στην Τουρκία» πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την ανακούφιση των προσφύγων και η Επιτροπή πρέπει να διασφαλίζει ότι τα κονδύλια χρησιμοποιούνται σωστά και να υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για το θέμα αυτό.
- Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις ευάλωτες ομάδες, όπως είναι οι γυναίκες, τα παιδιά, ιδιαίτερα τα ορφανά, και οι θρησκευτικές μειονότητες όπως οι χριστιανοί και ο Γεζίτες· τονίζει την επείγουσα ανάγκη αντιμετώπισης της βίας και της κακοποίησης σε βάρος των γυναικών και των κοριτσιών στα μεταναστευτικά μονοπάτια που διασχίζουν την Τουρκία
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να διασφαλίσει ότι ο κανόνας της «μη επαναπροώθησης» τηρείται δεόντως.

Στις 17 Δεκεμβρίου 2018, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών επιβεβαίωσε το **Παγκόσμιο Σύμφωνο για τους Πρόσφυγες**⁹ μετά από δύο χρόνια εκτεταμένων διαβουλεύσεων της Ύπατης Αρμοστείας με κράτη μέλη, διεθνείς οργανισμούς, πρόσφυγες, την κοινωνία των πολιτών, τον ιδιωτικό τομέα και εμπειρογνώμονες. Οι τέσσερις βασικοί του στόχοι είναι:

- Ελάφρυνση του βάρους που ασκείται στις χώρες υποδοχής
- Ενίσχυση της αυτονομίας των μεταναστών
- Επέκταση της πρόσβασης σε Τρίτες Χώρες
- Βελτίωση των συνθηκών στις χώρες προέλευσης, για επαναπτρισμό με ασφάλεια και αξιοπρέπεια

Η παγκόσμια έκθεση της Διεθνούς Αμνηστίας το 2018 (σελίδες 10-13) για το Παγκόσμιο Σύμφωνο για τους Πρόσφυγες αναφέρει:

⁸<http://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-towards-a-new-policy-on-migration/file-eu-turkey-statement-action-plan>

⁹<https://www.unhcr.org/the-global-compact-on-refugees.html>

ODISSEU

Τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι νόμοι περί προσφύγων απουσίαζαν σε μεγάλο βαθμό από το προσχέδιο. Ακόμη και βασικές αρχές, όπως η *αρχή της μη επαναπροώθησης*¹⁰ και το δικαίωμα αναζήτησης ασύλου, παραλείφθηκαν. Η κλιματική αλλαγή ως αιτία αναγκαστικού εκτοπισμού επίσης παραλείφθηκε και ελάχιστο περιθώριο υπήρχε για να θεσμοποιηθούν οι φωνές των προσφύγων σε οποιονδήποτε μηχανισμό. Αυτό που παρέμεινε ήταν μια έντονη μεροληψία προς τα συμφέροντα των κρατών και παράβλεψη των δικαιωμάτων των προσφύγων.

Διακήρυξη της Μάλτας¹¹: Τέσσερις χώρες της ΕΕ (Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία και Μάλτα) συμφώνησαν για το σύστημα μετεγκατάστασης προσφύγων (24/09/19). Το κείμενο της συμφωνίας δεν έχει δημοσιοποιηθεί, αλλά το έγγραφο βασίζεται στις ακόλουθες αρχές:

- «Εθελοντική Εναλλαγή Λιμένων» για αποβίβαση των αιτούντων άσυλο.
- Η συμμετοχή είναι εθελοντική, αλλά, εφόσον συμφωνηθούν οι ποσοστώσεις, «η μετεγκατάσταση είναι υποχρεωτική».

Για μια ολοκληρωμένη και λεπτομερή περιγραφή της μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ, ανατρέξτε στην ιστοσελίδα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης «**Πώς διαχειρίζεται η ΕΕ τις μεταναστευτικές ροές**»

<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/migratory-pressures/#>

<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/migratory-pressures/managing-migration-flows/>

2.3.5 ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

(Δικαστήρια, αστυνομία, φυλακές, απορρύθμιση των δημοκρατικών θεσμών, συγκεντρωτισμός των υπηρεσιών)

Το υψηλό ποσοστό των μεταναστών που έφτασαν στην Ευρώπη μεταξύ του 2014 και του 2017, σε συνδυασμό με τη γραφειοκρατικές διαδικασίες που συντρέχουν σε πολλές χώρες της ΕΕ,

¹⁰ Η αρχή της μη επαναπροώθησης: «Καμία συμβαλλομένη χώρα δε θα απελαύνει ή θα επαναπροωθεί (refouler), με οποιοδήποτε τρόπο, πρόσφυγες, στα σύνορα εδαφών όπου η ζωή ή η ελευθερία τους απειλούνται για λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεων».

<https://www.unhcr.org/4d9486929.pdf>

¹¹ <https://www.politico.eu/article/4-eu-countries-agree-on-migration-relocation-system-malta/>

https://www.ceps.eu/wp-content/uploads/2019/10/PI2019_14_SCRC_Malta-Declaration-1.pdf

https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/2_eu_solidarity_a_refugee_relocation_system_en.pdf

GAME LINK

CARDET CHECK FOR

επιβραδύνουν τις διαδικασίες του δικαστικού συστήματος για εκτίμηση του ποιοι είναι δικαιούχοι διεθνικής προστασίας. Αρκετοί μετανάστες περιμένουν έως και τρία χρόνια μέχρι την αξιολόγηση της αίτησής τους. Αυτή είναι μια πολύ δυσάρεστη στιγμή στη ζωή των μεταναστών, καθώς λόγω του ότι δε διαθέτουν τα απαραίτητα έγγραφα, δεν έχουν το δικαίωμα να εργαστούν ή να ταξιδέψουν, παραμένοντας έτσι αβέβαιοι για το μέλλον τους.

3. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη διαμόρφωση Παγκόσμιων Πολιτών

Οι μαθητές χρειάζεται να είναι ευέλικτοι, δημιουργικοί, δραστήριοι, να σκέφτονται κριτικά, να επικοινωνούν αποτελεσματικά και να έχουν ομαδικό πνεύμα, προκειμένου να γίνουν ενεργοί παγκόσμιοι πολίτες. Αυτές οι δεξιότητες αναπτύσσονται μέσω μεθόδων ενεργούς μάθησης. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον ενεργούς συμμετοχής, ο εκπαιδευτικός αναλαμβάνει περισσότερο τον ρόλο του διαμεσολαβητή, υποστηρίζοντας τη μαθησιακή διαδικασία, αντί να την κατευθύνει. Ο εκπαιδευτικός βοηθά τους μαθητές στην αξιολόγηση στοιχείων, τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων και την επίλυση προβλημάτων. Μετατρέπεται από άτομο που «μεταδίδει τη γνώση» σε άτομο που «οργανώνει τη γνώση».¹²

3.1 Τι είναι η μάθηση βάσει έργων;

«Η μάθηση βάσει έργων δεν έχει να κάνει με μία ακόμη υποχρέωση σας ως εκπαιδευτικού. Έχει να κάνει με τη αναδιοργάνωση της διδασκαλίας σας, δίνοντας έμφαση στη φωνή των μαθητών και τη δυνατότητά τους να επιλέξουν» (John Spencer¹³).

Η μάθηση βάσει έργων (Project-based learning, PBL) είναι μια μαθητοκεντρική και διαδραστική παιδαγωγική προσέγγιση που αποσκοπεί στην ενίσχυση του κινήτρου των μαθητών, μέσω λεπτομερών και μακροπρόθεσμων έργων, τα οποία τους δίνουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν νέες ιδέες και δεξιότητες. Σε μια τέτοια μεθοδολογία, ο δάσκαλος αναλαμβάνει τον ρόλο του διαμεσολαβητή και η μάθηση γίνεται μια συνεργατική εμπειρία. Η αξιοποίηση έργων που

¹² Oxfam – Η Παγκόσμια Πολιτότητα στην Τάξη. Οδηγός για εκπαιδευτικούς (διαθέσιμος στα αγγλικά στο: www.oxfam.org.uk/education)

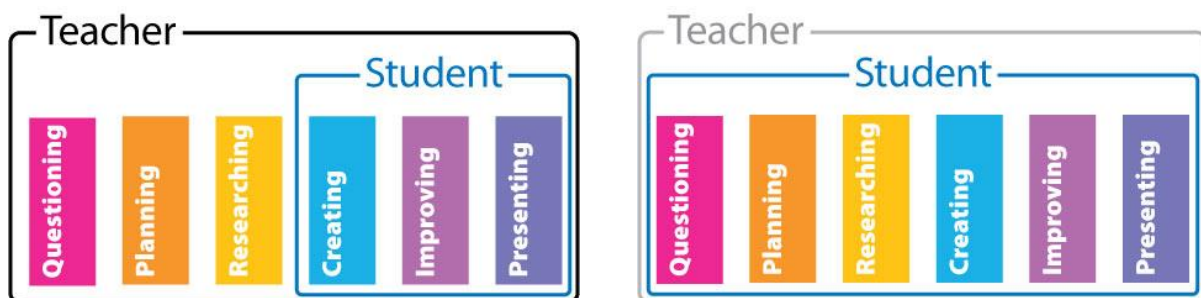
¹³ John Spencer – Making time for Project-Based learning - <http://www.spencerauthor.com/pbl-time/> (last consulted: November 2019)

ODISSEU

σχετίζονται με τον πραγματικό κόσμο προωθεί την εμπάθυση στη μάθηση, ενώ η συνεργασία και η έρευνα καταλήγουν σε ένα τελικό προϊόν ή εκδήλωση.

Σε γενικές γραμμές, ο όρος «έργο» αναφέρεται σε μια σειρά εργασιών που μπορούν να γίνουν είτε στο σπίτι είτε στην τάξη, ατομικά ή ομαδικά, κατά τη διάρκεια ενός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου. Η υλοποίηση ενός έργου απαιτεί συνήθως τον καθορισμό ενός χρονοδιαγράμματος και τη σύσταση μιας ομάδας, η οποία θα αναλάβει να πραγματοποιήσει τις δραστηριότητες που με τη σειρά τους θα οδηγήσουν στα αναμενόμενα αποτελέσματα. Αυτά τα αποτελέσματα συνιστούν το επίκεντρο των δραστηριοτήτων. Στις παραδοσιακές μεθόδους, ο εκπαιδευτικός αποφασίζει τις ερωτήσεις και σχεδιάζει τη διαδικασία, εμπλέκοντας τους μαθητές μόνο στα μεταγενέστερα στάδια της διαδικασίας. Αντίθετα, η μάθηση βάσει έργων εμπλέκει τους μαθητές σε όλα τα στάδια της μαθησιακής διαδικασίας. Οι μαθητές αποφασίζουν το θέμα το οποίο θα διερευνήσουν, σκέφτονται τις ερωτήσεις που θέλουν να απαντήσουν για το θέμα και καταλήγουν στον βασικό στόχο που θέλουν να πετύχουν. Στη συνέχεια, σχεδιάζουν συγκεκριμένες δραστηριότητες και δράσεις, για να απαντήσουν τις ερωτήσεις που έχουν διατυπώσει.

Απλή υλοποίηση έργων (αριστερά) vs Μάθηση βάσει έργων (δεξιά): συμμετοχή μαθητών και εκπαιδευτικών.

(Πηγή: <http://thoughtfullearning.com/node/2481>)

Οι μαθητές που μαθαίνουν σε περιβάλλον μάθησης βάσει έργων τείνουν να απολαμβάνουν περισσότερο τη μάθηση, να συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία και να κατανοούν τις έννοιες σε βαθύτερο και πιο μακροχρόνιο επίπεδο. Η μάθηση βάσει έργων φαίνεται να ωφελεί μαθητές διαφορετικών τάξεων και δυνατοτήτων, αφού τους παρέχει την ευκαιρία να αναλάβουν ενεργό στη μαθησιακή διαδικασία και να αξιοποιήσουν τα δυνατά τους σημεία, ώστε να αντιμετωπίσουν κάθε πρόκληση που αντιμετωπίζουν. Ένα περιβάλλον μάθησης βάσει έργων είναι συνήθως ένα πολύ ευέλικτο περιβάλλον, όπου όλοι οι μαθητές μπορούν να πετύχουν τους στόχους τους.

3.1.2 Αναπτύσσοντας εμπειρίες μάθησης βάσει έργων

Προκειμένου να αναπτύξουν εμπειρίες μάθησης βάσει έργων, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αναστοχαστούν για το πώς ένα έργο θα βοηθήσει τους μαθητές να εξερευνήσουν συγκεκριμένες έννοιες και ιδέες. Οι μαθητές, ωστόσο, πρέπει να έχουν μια προσωπική σύνδεση με τα θέματα και

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
Project Number: 2018-1-IT02-KA201-048187

ζητήματα με τα οποία επιδιώκει να καταπιαστεί το έργο. Αν δε γίνει αυτό, οι μαθητές ενδέχεται να χάσουν το ενδιαφέρον και το κίνητρό τους.

Η Peggy Ertmer, εκπαιδεύτρια μάθησης βάσει έργων, επισημαίνει πέντε βασικά συστατικά στοιχεία για την ανάπτυξη και εφαρμογή της μεθόδου στην τάξη¹⁴:

1. **Συσχέτιση με πραγματικά προβλήματα:** Παρουσιάστε στους μαθητές ένα ευδιάκριτο θέμα ή πρόβλημα το οποίο παρατηρούν στην καθημερινή τους ζωή.
2. **Ατομική ή ομαδική δουλειά:** Ζητήστε τους να προσπαθήσουν να βρουν μια λύση στο πρόβλημα, μέσω ατομικής ή ομαδικής δουλειάς. Σε αυτή τη φάση λαμβάνει χώρα το μεγαλύτερο μέρος της μαθησιακής διαδικασίας.
3. **Δομημένη συνεργασία:** Αν οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες, αφήστε τους να αναθέσουν καθήκοντα ο ένας στον άλλο. Δώστε τους κανόνες σχετικά με τον τρόπο συνεργασίας και συγκεκριμένους ρόλους που πρέπει να καλύψουν (έρευνα, ανάπτυξη θεωρίας, παρουσίαση λύσης)
4. **Μαθητοκεντρική διαδικασία:** Το έργο πρέπει να καθοδηγείται από τους ίδιους τους μαθητές. Δώστε στους μαθητές κατευθυντήριες γραμμές για το πώς να εργαστούν, αλλά αναθέστε στους ίδιους την ευθύνη να βρουν μια λύση στο πρόβλημα, αλλά και να επισημάνουν τον καλύτερο τρόπο να την παρουσιάσουν στην υπόλοιπη τάξη.
5. **Πολυδιάστατη αξιολόγηση:** Επιβλέπετε συνεχώς τη δουλειά που κάνουν οι μαθητές, ώστε να βεβαιωθείτε ότι υλοποιούνται τα έργα και όλοι οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά. Πρέπει να ρωτάτε τους μαθητές σχετικά με τον ρόλο τους στις επιμέρους εργασίες, καθώς και για τις θεωρίες και τα υλικά που έχουν αναπτύξει. Αυτό θα σας επιτρέψει να αξιολογήσετε τους μαθητές και να διασφαλίσετε την ομαλή υλοποίηση του έργου.

3.1.3 Μάθηση βάσει έργων και αναγκαστική μετανάστευση

«Ο άντρας που μιλούσε στην τάξη μου, ένας Σύρος πρόσφυγας, καθόταν στη μια άκρη του τραπεζιού. Επτά μαθητές, ηλικίας 10 με 14 χρονών, είχαν ανοικτά τα τετράδιά τους, αλλά ξέχασαν, ακούγοντας την ιστορία, να πάρουν σημειώσεις. Θα θυμούνταν όμως όσα άκουσαν, ούτως ή άλλως».

(Jim Shapiro, Σχολείο Berkeley Carroll, Διευθυντής)

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Storytelling - The Human Superpower
https://www.youtube.com/watch?v=xbq_1KTTZrQ

¹⁴ <https://www.edutopia.org/video/5-keys-rigorous-project-based-learning> (last consulted: November 2019)

- Immigration and Project-Based Learning, Jim Shapiro - <https://medium.com/@worldleadershipschool/immigration-and-project-based-learning-4556b0c9b65c>
- An approach to teaching migration - <https://hackthecurriculum.wordpress.com/2016/03/30/an-approach-to-teaching-migration/>
- PBL on migration - <https://geographyiseasy.wordpress.com/pbl-on-migration/>
- Immigration in the 21st century - https://go.penpalschools.com/topics/immigration-in-the-21st-century?utm_source=blog&utm_campaign=penpalstars_immigration_cassandra&utm_content=projectpage
- 6 Steps to Designing PBL: Immigration and The DNA Project - <https://www.scholastic.com/teachers/blog-posts/shari-edwards/6-steps-designing-pbl-immigration-and-dna-project/>

4. Ανάλυση περιεχομένου

Η ανάλυση και παρακολούθηση των μέσων ενημέρωσης είναι ο ευκολότερος τρόπος να γνωρίσουμε και να κατανοήσουμε το φαινόμενο της μετανάστευσης. Για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές, η ανάλυση του περιεχομένου στα μέσα μαζικής ενημέρωσης αποτελεί βασικό εργαλείο κατανόησης του ρόλου της μετανάστευσης, των επιπτώσεών της, αλλά και της διαμόρφωσης στάσεων και συμπεριφορών απέναντι σε αυτή.

Οι πηγές ανάλυσης της μετανάστευσης ποικίλουν. Διεθνείς οργανισμοί (Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης), ευρωπαϊκοί οργανισμοί (Frontex, Eurostat, Ευρωβαρόμετρο) ή εθνικοί φορείς (Συνοριακή Αστυνομία, Γενική Επιθεώρηση Μετανάστευσης) αποτελούν λειτουργικές, ακριβείς και σταθερές πηγές πληροφόρησης για το φαινόμενο της μετανάστευσης, οι οποίες αναπτύσσουν δομημένες βάσεις δεδομένων. Τα δεδομένα που παρέχονται σε συνεχή και συγκεντρωτική ροή σε δημόσιες βάσεις δεδομένων περιλαμβάνουν τις τρέχουσες πληροφορίες, αλλά και πληροφορίες που αποτελούν τη βάση για περαιτέρω ανάλυση.

Εξίσου σημαντικές για την παρακολούθηση του φαινομένου της μετανάστευσης, αλλά πολύ πιο δύσκολο να επισημανθούν, να επικυρωθούν και να αξιοποιηθούν, είναι οι πληροφορίες που διαδίδονται στα μέσα ενημέρωσης και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (καθημερινές εφημερίδες/γνωστά περιοδικά έντυπα, ραδιόφωνο/τηλεόραση/πρακτορεία Τύπου, μέσα κοινωνικής δικτύωσης).

Οι πιο εύκολες στη συλλογή, και εξίσου σημαντικές με τις προαναφερθείσες κατηγορίες δεδομένων, είναι οι πληροφορίες που διατίθενται στη δημόσια σφαίρα από αξιωματούχους (αρχηγούς κρατών και ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς, κυβερνητικούς αξιωματούχους) ή από εμπειρογνώμονες για τα μεταναστευτικά θέματα. Η σημασία τους έγκειται στο γεγονός ότι

αποκαλύπτουν συγκεκριμένες πολιτικές και μέτρα που εφαρμόζονται για τη διαχείριση του φαινομένου, υποδεικνύουν μελλοντικές δράσεις ή παρέχουν *εκτιμήσεις* για την εξέλιξη των προβλημάτων.

Η βασική μέθοδος δομημένης αξιοποίησης πληροφοριών είναι η ανάλυση περιεχομένου. Η ανάλυση περιεχομένου είναι μια ερευνητική μέθοδος που στοχεύει στην αντικειμενική, συστηματική και ποσοτική περιγραφή του πρόδηλου περιεχομένου της επικοινωνίας (Wimmer and Dominick, 2010, σελ. 157).

Η ανάλυση περιεχομένου είναι η πιο γνωστή τεχνική ανάλυσης δευτερογενών δεδομένων από γραπτές, ακουστικές, οπτικές ή οπτικο-ακουστικές πηγές (εφημερίδες, βιβλία, τηλεοπτικές εκπομπές), η οποία στοχεύει στην εξαγωγή συμπερασμάτων και πληροφοριών. Χρησιμεύει τόσο για ποσοτική όσο και για ποιοτική δειγματοληψία: οι πηγές μελετώνται για να γίνουν υπολογισμοί ή να εξαχθούν συμπεράσματα. Με άλλα λόγια, χρησιμοποιούμε αυτή την τεχνική συλλογής δεδομένων, όταν το ερευνητικό ζήτημα αφορά πηγές (γραπτές, προφορικές, οπτικές ή οπτικοακουστικές φράσεις) των οποίων τη σημασία θέλουμε να αποκωδικοποιήσουμε, να κατανοήσουμε (ποιοτική δειγματοληψία) ή να συγκρίνουμε (ποσοτική δειγματοληψία).

Η ανάλυση του περιεχομένου σχετικά με τη μετανάστευση στα διάφορα μέσα ενημέρωσης, αποσκοπεί στην ανάλυση των πληροφοριών που παρουσιάζονται σε διαφορετικές πηγές ενημέρωσης. Αν και ο βασικός και δηλωμένος σκοπός των πληροφοριών που παρέχονται είναι η ενημέρωση, τα μέσα φιλτράρουν τις πληροφορίες, αντιμετωπίζοντας τις σύμφωνα με τους σκοπούς της αρχής της «ελαχιστοποίησης του κόστους» (Stanciugelu, 2018).

Τα χαρακτηριστικά της ανάλυσης περιεχομένου είναι η αντικειμενικότητα, η συστηματικότητα (τα μηνύματα επιλέγονται σύμφωνα με έναν σαφή κανόνα ο οποίος εφαρμόζεται συστηματικά) και η ποσοτικοποίηση (ο σκοπός της ανάλυσης περιεχομένου είναι να εντοπίσει και να καταμετρήσει την εμφάνιση λέξεων-κλειδιών που αναφέρονται στο θέμα της μετανάστευσης).

Τα πλεονεκτήματα της ανάλυσης περιεχομένου είναι η συνέπεια, το σχετικά χαμηλό κόστος και εύκολη πρόσβαση στα υλικά της ανάλυσης. Είναι σημαντικό να καθοριστεί αντικειμενικά το πλαίσιο ανάλυσης, να ερμηνευθούν σωστά οι στάσεις, οι αξίες και οι προθέσεις του συντάκτη της πηγής.

Οι διαδικασίες της ανάλυσης περιεχομένου είναι:

- i) *Η ανάλυση συχνότητας* προσδιορίζει το ενδιαφέρον που επιδεικνύει το μέσο ενημέρωσης στο συγκεκριμένο θέμα (απαντά σε ορισμένες ερωτήσεις, όπως: «Πόσο συχνά εμφανίζεται η λέξη μετανάστευση/μετανάστης/μεταναστευτικός/αναγκαστική μετανάστευση σε ένα κείμενο;» ή «Πόσα άρθρα ασχολούνται με ζητήματα μετανάστευσης;»).
- ii) *Η ανάλυση εγκυρότητας* αφορά τον προσδιορισμό, σε ένα μέσο ενημέρωσης, της αντίθεσης μεταξύ των θετικών και των αρνητικών αναφορών, του κατά πόσο το μέσο υιοθετεί, και σε ποιο βαθμό, θετική ή αρνητική στάση απέναντι στο θέμα της μετανάστευσης.
- iii) *Η ανάλυση έντασης* αναλύει ένα μέσο ενημέρωσης εξετάζοντας τα σχόλια, τις εικόνες/φωτογραφίες και άλλους παράγοντες (που είναι τοποθετημένο το άρθρο στο μέσο ενημέρωσης, τύπος υλικού, ύπαρξη ή όχι φωτογραφιών).

- iv) Η αναλογική ανάλυση αποσκοπεί στο να προσδιορίσει κατά πόσο το μέσο παρουσιάζει το θέμα με έναν συγκεκριμένο τρόπο (κατά πόσο μπορεί να συσχετιστεί το μέσο με συγκεκριμένες απόψεις/στάσεις απέναντι στη μετανάστευση).
- v) Η ανάλυση μέσω υπολογιστή επιτρέπει τη δημιουργία βάσεων δεδομένων, την επεξεργασία τους και τη διεξαγωγή αναλύσεων, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, καθώς και τη διαμόρφωση στρατηγικών επικοινωνίας για τη μετανάστευση.

Η ανάλυση περιεχομένου μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω δύο τύπων δεδομένων: ποσοτικών (στατιστική ανάλυση πληροφοριών, καταμετρημένη συχνότητα) και ποιοτικών (ανάλυση για κατανόηση των εννοιών, συμπεριφορών και στάσεων).

Τα στάδια της ανάλυσης περιεχομένου στα μέσα ενημέρωσης είναι:

- i) Προσδιορισμός των κατηγοριών ανάλυσης (τι είδους πληροφορίες θα αναλυθούν, ποια είναι η πηγή των πληροφοριών;): οι απόψεις που εκφράζονται σχετικά με τη μετανάστευση, τα επιχειρήματα που χρησιμοποιήθηκαν, η διάθεση της επικοινωνίας: θετική, αρνητική ή ουδέτερη, η προέλευση των κειμένων: δημόσιος λόγος, τίτλοι ειδήσεων σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο).
- ii) Προσδιορισμός των λέξεων-κλειδιών ή των συμβόλων, του θέματος (ένα σημαντικό απόσπασμα που αντιστοιχεί στο θέμα της μετανάστευσης, από ένα βιβλίο, ένα άρθρο, μια ομιλία), το πλαίσιο (θετική, αρνητική ή ουδέτερη διάθεση του κειμένου). Θα αναλύσει ποσοτικά το μέγεθος (αριθμός παραγράφων, σειρές, εκατοστά) και τον χρόνο (λεπτά). Σύμφωνα με τον Royce Songleton, η ποσοτικοποίηση στην ανάλυση περιεχομένου τεσσάρων ειδών μετρήσεις: μέτρηση του χρόνου και του χώρου, εμφάνιση/απουσία κατηγοριών ανάλυσης, συχνότητα και ένταση (στάσεις, πεποιθήσεις και κοινωνικές αξίες) (Chelcea, 2001, σελ. 224) .
- iii) Συλλογή πληροφοριών και συστηματική καταγραφή τους (δημιουργία πινάκων στους οποίους καταχωρούνται με συστηματικό τρόπο οι κατηγορίες ανάλυσης, οι λέξεις κλειδιά, κ.λπ.).

Η ανάλυση περιεχομένου διευκολύνει την πραγματοποίηση άλλων τύπων ανάλυσης, όπως την ανάλυση κειμενικών στοιχείων, την ανάλυση των προθέσεων του πομπού και την ανάλυση της αντίδρασης του δέκτη (Πίνακας 1).

Πίνακας 1. Άλλοι τύποι ανάλυσης

Τύπος ανάλυσης	Υποκατηγορίες	Σημασία
	Εξελικτική ανάλυση	Σύγκριση των μηνυμάτων που ο ίδιος πομπός έχει μεταδώσει σε διαφορετικές χρονικές στιγμές

Ανάλυση κειμενικών στοιχείων		(θετική, ουδέτερη ή αρνητική στάση του πομπού απέναντι στο ζήτημα της μετανάστευσης)
	Αναλογική ανάλυση	Η σχέση μεταξύ των κειμενικών στοιχείων του ίδιου μηνύματος (η συχνότητα εμφάνισης των λέξεων-κλειδιών στο κείμενο).
	Αξιολογική ανάλυση	Η συνέπεια με την οποία ο πομπός αντιμετωπίζει το θέμα της μετανάστευσης, η οποία εξαρτάται από τη στάση που έχει επιλέξει: ουδέτερη, θετική ή αρνητική.
Ανάλυση των κινήτρων και των προθέσεων του πομπού	Το μοντέλο αναπαράστασης	Ελέγχει κατά πόσο το περιεχόμενο συμβαδίζει με την πρόθεση του συντάκτη (το κείμενο μπορεί να ληφθεί υπόψη ως έχει· αποτελεί μια πιστή αναπαράσταση των προθέσεων του πομπού).
	Το μοντέλο αξιολόγησης ύφους	Δίνει τη δυνατότητα προσδιορισμού των τρόπων πειθούς που χρησιμοποιεί ο πομπός, το ύφος που χαρακτηρίζει το κείμενο, επηρεάζοντας το συναίσθημα του δέκτη.
Ανάλυση της αντίδρασης του δέκτη		Βοηθά στον προσδιορισμό της αντίδρασης του δέκτη, του ρυθμού επεξεργασίας των πληροφοριών και των σχολίων που τις συνοδεύουν.

Είναι προφανές ότι η διεξοδική ανάλυση των κειμένων που αφορούν τη μετανάστευση οδηγεί στη βαθύτερη κατανόηση του φαινομένου. Η καθημερινή ανάλυση και παρακολούθηση των μέσων ενημέρωσης μπορεί να αποτελέσει εργαλείο για τη διεξαγωγή μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης ανάλυσης. Συμπληρωματικά με άλλα είδη έρευνας, μπορεί να αποτελέσει μια στέρεη βάση για τους οργανισμούς, ώστε να σχεδιάσουν στρατηγικές διαχείρισης της μετανάστευσης.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Chelcea, S., 2001. *Tehnici de cercetare sociologică*. Bucharest: Editura Facultății de Comunicareși Relații Publice SNSPA.
- Chouliaraki, L., Georgiou, M. and Zaborowski, R., 2015. *The European migration crisis and the media. A cross – European press content analysis*. [online] Available at:

<<http://www.lse.ac.uk/media-and-communications/assets/documents/research/projects/media-and-migration/Migration-and-media-report-FINAL-June17.pdf>>.

- Fifoiu, D., 2017. Illegal migration – a view of opened sources (Migrația ilegală – o privire din surse deschise). *Intelligence Journal*, 2 June 2017 [online] Available at: <<https://intelligence.sri.ro/migratia-ilegala-o-privire-din-surse-deschise/>>.
- Neuman, L., 2011. *Social Research Methods. Qualitative and Quantitative Approaches*. Pearson.
- Stanciugelu, I., 2018. *Analiza mass-media, de la metodologie la practica relatiilor publice*. [online] Available at: <<http://www.scritub.com/sociologie/resurse-umane/ANALIZA-MASSMEDIA-DE-LA-METODO121411510.php>>.
- Wimmer, R. and Dominick, J., 2010. *Mass Media Research: An Introduction*. Wadsworth Cengage Learning.

5. Η μέθοδος της αφήγησης

Οι ιστορίες κατέχουν σημαντική θέση στη ζωή των ανθρώπων. Οι λόγοι για τους οποίους οι άνθρωποι λένε ιστορίες ποικίλουν: για να μεταδώσουν γνώσεις, για ψυχαγωγία, για τη διατήρηση ή τη συνέχιση της πολιτιστικής παράδοσης. Σήμερα, μιλάμε για ψηφιακή αφήγηση, όταν η αφήγηση των ιστοριών γίνεται με τη χρήση πολυμέσων όπως εικόνα, ήχο ή βίντεο.

Τι είναι η αφήγηση ιστοριών;

«Στην πιο βασική της μορφή, η αφήγηση είναι μια διαδικασία όπου ένα άτομο (ο αφηγητής), χρησιμοποιώντας φωνή, αφηγηματική δομή και νοητικές εικόνες, επικοινωνεί με τον ακροατή, που χρησιμοποιεί επίσης νοητικές εικόνες και, με τη σειρά του, επικοινωνεί με τον αφηγητή μέσω της γλώσσας του σώματος και τις εκφράσεις του προσώπου, σε έναν συνεχή κύκλο επικοινωνίας» (Roney 1996)

Τι έχει λεχθεί για την αφήγηση:

- «Πες μου τα γεγονότα και θα μάθω. Πες μου μια αλήθεια και θα πιστέψω. Αλλά διηγήσου μου μια ιστορία και θα ζει για πάντα στην καρδιά μου» (Ινδιάνικη παροιμία).
- «Οι ιστορίες δίνουν κίνητρο, είναι διασκεδαστικές και συναρπαστικές και μπορούν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη θετικών στάσεων. Μπορούν να μας παρακινήσουν να συνεχίσουμε να μαθαίνουμε [...]. Η αφήγηση ιστοριών στην τάξη είναι μια κοινωνική εμπειρία. Οι ιστορίες προκαλούν κοινά συναισθήματα και αντιδράσεις, όπως γέλιο, θλίψη, ενθουσιασμό, αγωνία: αυτό δημιουργεί ένα ευχάριστο κλίμα και μπορεί να συμβάλει στην

οικοδόμηση εμπιστοσύνης και στην προώθηση της κοινωνικής και συναισθηματικής ανάπτυξης» Brewster, J. and Ellis, G. with Girard, D. (2002), σελ. 186

- «Μπορούμε να πούμε στους ανθρώπους αφηρημένους κανόνες που έχουμε διαμορφώσει μέσω προηγούμενων εμπειριών, αλλά είναι πολύ δύσκολο να μάθουν από αυτούς. Είναι δύσκολο να θυμόμαστε τέτοιου είδους θεωρίες, αλλά μπορούμε πολύ πιο εύκολα να θυμηθούμε μια καλή ιστορία. Οι ιστορίες δίνουν ζωή στις εμπειρίες του παρελθόντος. Κρατούν ανεξίτηλα τα γεγονότα στη μνήμη μας και στη μνήμη των άλλων. Αυτός είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους οι άνθρωποι αρέσκονται να λένε ιστορίες». Roger C. Shank, από το βιβλίο *Tell Me A Story*,
- «Οι καλές ιστορίες μας εκπλήσσουν. Μας κάνουν να σκεφτόμαστε και μας δημιουργούν συναισθήματα. Θα κολλήσουν στο μυαλό μας και θα μας βοηθήσουν να θυμηθούμε ιδέες και έννοιες με τρόπο που δε θα μπορούσε ποτέ να κάνει ένα PowerPoint γεμάτο με πληροφορίες και γραφικές παραστάσεις» - Joe Lazauskas and Shane Snow, *The Storytelling Edge*

5.1 Αναπτύσσοντας ικανότητες μέσα από την αφήγηση ιστοριών

Η αφήγηση ιστοριών χρησιμοποιείται σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης παιδιών, εφήβων και ενηλίκων. Μπορεί να εξεταστεί από δύο διαφορετικές σκοπιές. Ιστορίες ως...

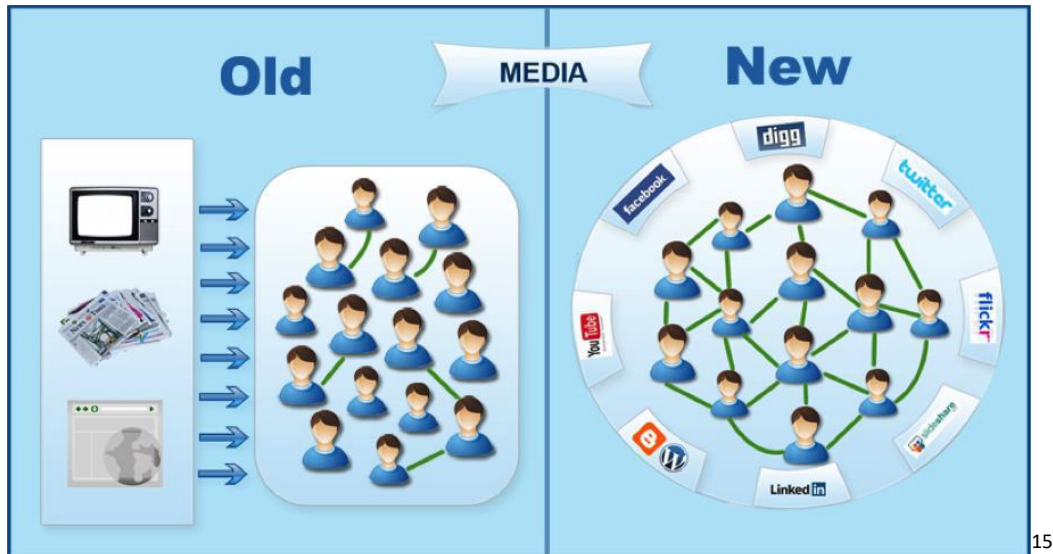
- **προϊόν και μέθοδος διδασκαλίας** – μια ιστορία μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους εκπαιδευτικούς, για να μεταβιβάσουν στους μαθητές γνώσεις, ιδέες, ηθικά διδάγματα και αξίες.
- **διαδικασία και μέθοδος μάθησης** - ο μαθητής φτιάχνει μια δημιουργική ιστορία μια και τη μοιράζεται με άλλους.

Η αφήγηση ιστοριών, λοιπόν, μπορεί να βελτιώσει τη διδασκαλία, κάνοντας το μάθημα πιο παραστατικό και ενδιαφέρον. Με τη χρήση διαφορετικών μέσων, μπορεί να συμβάλει στη βαθύτερη κατανόηση του περιεχομένου του μαθήματος. Σύμφωνα με έρευνες, η εφαρμογή της ψηφιακής αφήγησης στη διδακτική διαδικασία αυξάνει σημαντικά το κίνητρο των μαθητών και το ενδιαφέρον τους για το περιεχόμενο του μαθήματος.

Τα θέματα της ψηφιακής αφήγησης συχνά χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:

- 1) προσωπικές ιστορίες για συγκεκριμένα **γεγονότα ή εμπειρίες**
- 2) ιστορίες που **πληροφορούν ή διδάσκουν**, βοηθώντας, για παράδειγμα, τους μαθητές να κατανοήσουν καλύτερα ένα συγκεκριμένο θέμα
- 3) ιστορίες που εξετάζουν **ιστορικά γεγονότα** (όχι μόνο από προσωπική σκοπιά).

Ο τρόπος που λέμε ιστορίες έχει αλλάξει πολύ τα τελευταία 30 χρόνια. Με την έλευση και ανάπτυξη του διαδικτύου, όλο και περισσότεροι άνθρωποι έχουν το βήμα να πουν την ιστορία τους. Επιπλέον, οι ψηφιακές τεχνολογίες θόλωσαν τις γραμμές μεταξύ του πομπού και του δέκτη ιστοριών, αφού ο καθένας μπορεί να αποτελεί πομπό και ταυτόχρονα δέκτη μιας ιστορίας.

15

5.1.1 Πώς να χρησιμοποιήσετε τη μέθοδο της αφήγησης ως εκπαιδευτικός

Στόχος είναι να μπουν οι μαθητές στον ρόλο του δημιουργού και του συντάκτη μιας ιστορίας. Η αφήγηση ιστοριών συμβάλλει στην ανάπτυξη μιας σειράς δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για τον σύγχρονο άνθρωπο.

Οι ιστορίες...¹⁶

- προάγουν ένα αίσθημα ευεξίας και χαλάρωσης
- αυξάνουν την προθυμία των παιδιών να επικοινωνήσουν σκέψεις και συναισθήματα
- ενθαρρύνουν την ενεργή συμμετοχή
- αυξάνουν τις δεξιότητες παραγωγής προφορικού λόγου
- ενισχύουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητα
- ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ των μαθητών
- ενισχύουν τις δεξιότητες ακρόασης

5.1.2 Αφήγηση ιστοριών και διαπολιτισμική κατανόηση

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι με τους οποίους η αφήγηση μπορεί να ενισχύσει τη διαπολιτισμική κατανόηση και επικοινωνία. Οι ιστορίες...¹⁷

- δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά να εξερευνήσουν τις δικές τους πολιτισμικές ρίζες
- δίνουν τη δυνατότητα στα παιδιά να γνωρίσουν άλλες κουλτούρες
- δίνουν την ευκαιρία στα παιδιά να έρθουν σε επαφή με ανοίκεια άτομα/μέρη/καταστάσεις
- προσφέρουν γνώσεις για διαφορετικές παραδόσεις και αξίες
- βοηθούν τα παιδιά να κατανοήσουν ότι η 'σοφία' είναι χαρακτηριστικό όλων των ανθρώπων/πολιτισμών

¹⁵ <https://de.slideshare.net/Debask/social-media-101-understanding-social-media-channels-demographics-and-usage>

¹⁶ <https://www.teachingenglish.org.uk/article/storytelling-benefits-tips>

¹⁷ <https://www.teachingenglish.org.uk/article/storytelling-benefits-tips>

- συμβάλλουν στην κατανόηση του ότι οι εμπειρίες ζωής είναι κοινές σε όλους τους ανθρώπους
- βοηθούν τα παιδιά να σκεφτούν νέες ιδέες
- αποκαλύπτουν ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των πολιτισμών του κόσμου

5.2 Μέθοδοι αξιολόγησης ιστοριών

Σύμφωνα με τον Ohler (2013)¹⁸, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουν υπόψη ορισμένα κριτήρια κατά την αξιολόγηση ιστοριών:

- **Καθορίστε ξεκάθαρους στόχους:** όταν οι μαθητές δημιουργούν μια γραπτή ιστορία, μπορείτε να κρίνετε την ποιότητα της γραφής τους, είτε ξέρετε πολλά για το θέμα είτε όχι. Ωστόσο, όταν οι μαθητές φτιάχνουν ψηφιακές ιστορίες χρησιμοποιώντας νέα μέσα, οι εκπαιδευτικοί δε νιώθουν άνετα να τις αξιολογήσουν, αφού δε γνωρίζουν αρκετά για τα νέα μέσα επικοινωνίας. Επομένως, το μόνο κριτήριο είναι: πέτυχαν οι μαθητές τους στόχους του έργου;
- **Αξιολογήστε τα πάντα:** η ιστορία που θα παραχθεί είναι η κορυφή του παγόβουνου. Η δημιουργία μιας ψηφιακής ιστορίας περιλαμβάνει γράψιμο, δημιουργία εικόνων/γραφικών, σχεδιασμό και μια σειρά από άλλες δραστηριότητες που παράγουν απτά 'προϊόντα' που μπορούν να αξιολογηθούν και που αφορούν πολλούς τομείς δεξιοτήτων και γραμματισμού. Μια ψηφιακή ιστορία αποτελεί από μόνη της ένα πορτφόλιο, οπότε προσπαθήστε να αξιολογήσετε όσες περισσότερες πτυχές της διαδικασίας μπορείτε.
- **Αξιολογήστε τη διαδικασία:** οι μαθητές προγραμματίσαν και σχεδίασαν σωστά τις δραστηριότητές τους; Εργάστηκαν καλά σε ομάδες; Οι δεξιότητες σχεδιασμού που χρησιμοποιούνται στη δημιουργία ψηφιακών ιστοριών μπορούν να μεταφερθούν και σε άλλες δραστηριότητες που αφορούν τα μέσα επικοινωνίας, αλλά και σε άλλες που δε σχετίζονται με αυτά.
- **Συμπεριλάβετε αυτοαξιολόγηση και αξιολόγηση από συμμαθητές:** συμπεριλάβετε αυτές τις μορφές αξιολόγησης όπου αυτό είναι δυνατό και κατάλληλο. Η βελτίωση εξαρτάται από την ειλικρινή αυτοαξιολόγηση του αποτελέσματος. Βασίζεται επίσης σε μια κοινότητα εκπαιδευομένων που μοιράζονται τις ικανότητες και τις γνώσεις τους.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Storytelling - The Human Superpower
https://www.youtube.com/watch?v=xbq_1KTTZrQ
- How to Tell a Story <https://www.nytimes.com/guides/smarterliving/how-to-tell-a-good-story>

¹⁸ <http://www.jasonohler.com/storytelling/assessmentWIX.cfm>

- Structuring a screenplay. Learn how to effectively plot and structure a story. <https://bit.ly/2LpRWJg>
- Handpicked list of tools and resources to help you build your digital story <https://tools.hackastory.com/>
- 18 Free Digital Storytelling Tools For Teachers And Students <https://elearningindustry.com/18-free-digital-storytelling-tools-for-teachers-and-students>
- Brewster, J. and Ellis, G. with Girard, D. (2002): The Primary English Teacher's Guide. New Edition. Harlow: Pearson Education, S. 186 f
- Roney, R. Craig (1996) Storytelling in the Classroom: Some Theoretical Thoughts. In Storytelling World, Winter/Spring, 1996, Page 8.

6. Σχεδιάζοντας μια ιστορία

Ο Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός (Instructional design - ID), γνωστός και ως Εκπαιδευτικός Σχεδιασμός Συστημάτων (instructional systems design - ISD), είναι η τεχνική του συστηματικού σχεδιασμού, της ανάπτυξης και της παροχής εκπαιδευτικών προϊόντων και εμπειριών, τόσο ψηφιακών όσο και φυσικών, με συνεπή και αξιόπιστο τρόπο, για μια αποτελεσματική, αποδοτική, ελκυστική και δημιουργική μαθησιακή εμπειρία¹⁹.

Σύμφωνα με τους Branch & Korcha, ο «εκπαιδευτικός σχεδιασμός αποτελεί μια επαναληπτική διαδικασία σχεδιασμού αποτελεσμάτων, επιλογής αποτελεσματικών στρατηγικών για τη διδασκαλία και μάθηση, επιλογής κατάλληλων τεχνολογικών μέσων, καθορισμού των εκπαιδευτικών μέσων και αξιολόγησης της επίδοσης» (σελ. 77).

Λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της διαδικασίας, οι εταίροι του έργου υλοποίησαν τη διαδικασία αναπτύσσοντας τους πίνακες ιστοριών του διαδικτυακού παιχνιδιού: μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτή τη διαδικασία κατά την ανάπτυξη των δικών σας προσχεδίων και ιστοριών.

Σύμφωνα με τους Branch & Merrill (2002), όλα τα μοντέλα εκπαιδευτικού σχεδιασμού πρέπει να διαθέτουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- να είναι μαθητοκεντρικά: ο μαθητής πρέπει να είναι το επίκεντρο της διαδικασίας
- να εστιάζουν στους στόχους: οι σαφώς καθορισμένοι στόχοι είναι απαραίτητοι
- να δίνουν έμφαση σε ρεαλιστικές δεξιότητες και συμπεριφορές: οι μαθητές πρέπει να υποστηρίζονται στην απόκτηση δεξιοτήτων που χρειάζονται στον πραγματικό κόσμο

¹⁹ https://en.wikipedia.org/wiki/Instructional_design (Ανακτήθηκε 12 Νοεμβρίου 2019)

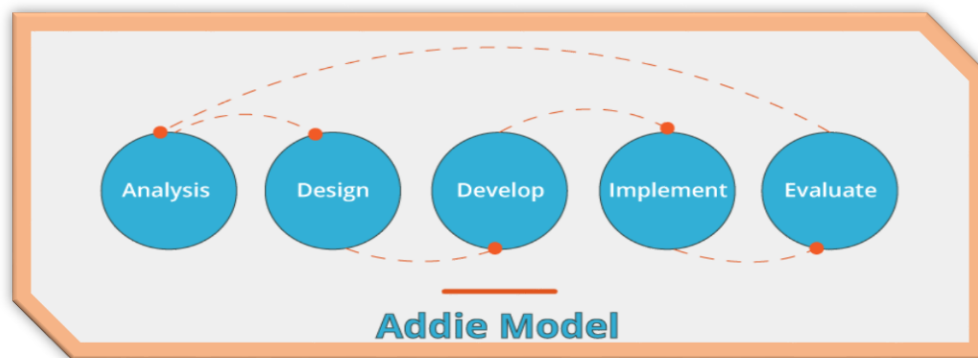
- να εστιάζουν σε αποτελέσματα που μπορούν να αξιολογηθούν με έναν αξιόπιστο και έγκυρο τρόπο. Η δημιουργία ενός έγκυρου και αξιόπιστου εργαλείου αξιολόγησης είναι απαραίτητη
- να βασίζονται στην εμπειρία. Τα δεδομένα βρίσκονται στον πυρήνα της διαδικασίας.
- να βασίζονται στην ομαδική εργασία και το ομαδικό πνεύμα²⁰.

Υπάρχουν πολλά μοντέλα εκπαιδευτικού σχεδιασμού. Τα περισσότερο ευρέως αποδεκτά είναι τα ακόλουθα:

- ADDIE
- Dick and Carey
- Assure
- Backward Design (Understanding by Design)
- Kemp Design Model
- The Kirkpatrick Model
- Gerlach-Ely Model
- TPACK

6.1 Το μοντέλο ADDIE

Το μοντέλο ADDIE είναι μια μεθοδολογία εκπαιδευτικού σχεδιασμού που χρησιμοποιείται για την οργάνωση και συστηματοποίηση της παραγωγής εκπαιδευτικού περιεχομένου. Έχοντας αναπτυχθεί τη δεκαετία του 1970, το ADDIE εξακολουθεί να είναι το πιο συχνά χρησιμοποιούμενο μοντέλο εκπαιδευτικού σχεδιασμού.

Ανάλυση – Σχεδιασμός – Ανάπτυξη – Εφαρμογή – Αξιολόγηση

Πηγή: <https://www.cleanpng.com/png-addie-model-instructional-design-learning-logo-2469621/download-png.html>

²⁰Kurt, S. "Instructional Design Models and Theories," in *Educational Technology*, December 9, 2015. Διαθέσιμο στο: <https://educationaltechnology.net/instructional-design-models-and-theories/> (Accessed 12th November 2019)

6.1.1 Ανάλυση²¹

Η φάση Ανάλυσης μπορεί να θεωρηθεί ως το «Στάδιο Καθορισμού Στόχων». Σε αυτό το στάδιο, διασφαλίζεται ότι οι μαθητές δε θα αναπαράγουν αυτό που γνωρίζουν ήδη και ότι η έμφαση θα δοθεί σε θέματα που οι μαθητές δεν έχουν ακόμη εξερευνήσει ή κατανοήσει. Για να διασφαλιστεί ότι η ανάλυση θα είναι διεξοδική, πρέπει να αξιοποιηθούν διάφορα βασικά στοιχεία, όπως το περιεχόμενο των μαθημάτων, το αναλυτικό πρόγραμμα, αλλά και το διαδικτυο. Με τη βοήθεια διαδικτυακού υλικού, όπως για παράδειγμα διαδικτυακών μαθημάτων, μπορεί να αναπτυχθεί μια δομή που θα αποτελέσει τον βασικό οδηγό του αναλυτικού προγράμματος. Η φάση Ανάλυσης αφορά γενικά τα ακόλουθα θέματα και ερωτήματα:

- Ποιο είναι το υπόβαθρο των μαθητών;
- Τι πρέπει να ολοκληρώσουν οι μαθητές μέχρι το τέλος του προγράμματος; Ποιες είναι οι ανάγκες τους;
- Τι απαιτείται από άποψη δεξιοτήτων, γραμματισμού και ικανοτήτων; Ποια είναι τα επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα όσον αφορά τις γνώσεις, τις δεξιότητες, τις στάσεις, τη συμπεριφορά κ.λπ.;
- Επισήμανση μεθόδων που χρησιμοποιούνται ευρέως στο θέμα υπό μελέτη και καθορισμός του τι πρέπει να αναπτυχθεί και να βελτιωθεί. Ανασκόπηση των υφιστάμενων εκπαιδευτικών στρατηγικών. Είναι επαρκείς; Ποιες πτυχές πρέπει να προστεθούν, να διευκρινιστούν και να βελτιωθούν;
- Καθορισμός στόχων του έργου. Σε ποιους εκπαιδευτικούς στόχους επικεντρώνεται το έργο;
- Καθορισμός των διαφόρων διαθέσιμων επιλογών σε σχέση με το μαθησιακό περιβάλλον. Ποιο είναι το πιο ευνοϊκό περιβάλλον μάθησης; Ένας συνδυασμός πρόσωπο με πρόσωπο και διαδικτυακής μάθησης; Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της μελέτης που γίνεται διαδικτυακά και της μελέτης που γίνεται στην τάξη; Ποιο είδος μαθησιακού περιβάλλοντος προτιμάται: διαδικτυακό, στην τάξη ή ένας συνδυασμός; Αν επιλεγεί το διαδικτυο, ποια θα είναι η διαφορά στα μαθησιακά αποτελέσματα σε σχέση με το παραδοσιακό περιβάλλον της τάξης;
- Καθορισμός παραγόντων που μπορούν να περιορίσουν την επίτευξη των στόχων του έργου. Ποιοι είναι οι περιοριστικοί παράγοντες όσον αφορά τους πόρους (τεχνική υποστήριξη, χρόνος, ανθρώπινο δυναμικό, τεχνικές δεξιότητες, οικονομικοί παράγοντες, φορείς υποστήριξης);

Η ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου ODISSEU

Οι στόχοι της έρευνας ήταν οι εξής:

- Κατανόηση των αναγκών των ομάδων-στόχων, προκειμένου να αναπτυχθούν αποτελεσματικά εργαλεία για αυτές
- Κατανόηση του πώς τα διαφορετικά συγκείμενα των χωρών-εταίρων σχετίζονται μεταξύ τους και με όλη την ΕΕ, καθώς τα παραδοτέα του ODISSEU πρέπει να μπορούν να εφαρμοστούν σε όλες τις χώρες

²¹Kurt, S. "ADDIE Model: Instructional Design," in *Educational Technology*, August 29, 2017, διαθέσιμο στο: <https://educationaltechnology.net/the-addie-model-instructional-design/> (Accessed 12th November 2019)

ODISSEU

- Εξεύρεση κοινών αρχών και μεθόδων με βάση τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των χωρών. Πολιτικές και πρακτικές ψηφιακής εκπαίδευσης για τη διδασκαλία και τη μάθηση σχετικά με θέματα μετανάστευσης.

Η έρευνα ήταν συνδυαστική και βασίστηκε σε:

1. Μια δευτερογενή έρευνα που διεξήχθη από όλους τους οργανισμούς-εταίρους μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης
2. Μια πρωτογενή έρευνα/έρευνα πεδίου που διεξήχθη σε όλους τους οργανισμούς-εταίρους μέσω ομάδων εστίασης.

Η Έκθεση για την έρευνα παρουσιάζει τα ευρήματα από:

1. τη διερεύνηση των μαθησιακών και εκπαιδευτικών αναγκών τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των εκπαιδευτικών φορέων γενικότερα, σε σχέση με τις ικανότητες που απαιτούνται για να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή των νέων σε ενημερωμένες συζητήσεις αναφορικά με τη μετανάστευση και το άσυλο
2. την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με τα παιδαγωγικά μοντέλα που προωθούν την συμμετοχή των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων στα κοινά και τα οποία χρησιμοποιούν τη μέθοδο του παιχνιδιού τόσο σε τυπικό όσο και σε μη τυπικό περιβάλλον μάθησης. Στόχος ήταν η εις βάθος ανάλυση και αξιολόγηση των υφιστάμενων παιχνιδιών σε σχέση με την προώθηση της συμμετοχής των προσφύγων στα κοινά, προκειμένου να αποφασιστεί η καταλληλότητά τους για τον εν λόγω τομέα.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία και τα ευρήματα είναι διαθέσιμα στη διεύθυνση:

- <https://odisseu-project.eu/en/learning-materials/other-project-outputs>

6.1.2 Σχεδιασμός

Αυτό το στάδιο καθορίζει όλους τους στόχους, τα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της απόδοσης, τις διάφορες δοκιμές, την ανάλυση περιεχομένου, τον σχεδιασμό και τους πόρους. Στη φάση σχεδιασμού, η έμφαση δίνεται στους μαθησιακούς στόχους, το περιεχόμενο, την εξάσκηση, τα σχέδια μαθήματος και την επιλογή μέσων επικοινωνίας. Η προσέγγιση σε αυτή τη φάση πρέπει να είναι συστηματική και να ακολουθεί μια λογική και μεθοδική διαδικασία

προσδιορισμού, ανάπτυξης και αξιολόγησης στρατηγικών, οι οποίες θα στοχεύουν στην επίτευξη των στόχων του έργου.

Η φάση του σχεδιασμού πρέπει να ακολουθεί ένα πολύ συγκεκριμένο σύνολο κανόνων και κάθε στάδιό της πρέπει να εκτελείται με προσοχή στη λεπτομέρεια. Η έμφαση στη λεπτομέρεια είναι κρίσιμης σημασίας για την επιτυχία της φάσης σχεδιασμού. Αυτή η συστηματική προσέγγιση διασφαλίζει ότι όλα γίνονται στο πλαίσιο μιας προκαθορισμένης στρατηγικής ή συνόλου στρατηγικών, οι οποίες συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του έργου.

Σε αυτό το στάδιο, καθορίστηκαν τα ακόλουθα, για να διασφαλιστεί η συνάφεια και η ποιότητα των πόρων που αναπτύχθηκαν:

- Τα διάφορα είδη μέσων που θα χρησιμοποιηθούν. Ο ήχος, το βίντεο και τα γραφικά αποτελούν πολύ καλά παραδείγματα μέσων. Θα αξιοποιηθούν εξωτερικοί πόροι ή θα παραχθούν πόροι από τους ίδιους τους συμμετέχοντες; Οι εκπαιδευτικοί θα προετοιμάσουν εκπαιδευτικό υλικό;
- Οι διάφοροι πόροι που απαιτούνται για ολοκλήρωση του έργου. Ποιοι είναι οι διαθέσιμοι πόροι για ολοκλήρωση του έργου;
- Το επίπεδο και το είδος των δραστηριοτήτων που θα πραγματοποιηθούν. Θα είναι συνεργατικές, διαδραστικές ή ατομικές;
- Με ποιες διδακτικές μεθόδους θα υλοποιηθούν τα διάφορα μέρη του έργου; (π.χ. με συμπεριφορική προσέγγιση, κονστрукτιβιστική; κ.λπ.)
- Τα χρονοδιάγραμμα για κάθε δραστηριότητα. Πόσος χρόνος θα χρειαστεί για κάθε δραστηριότητα και πώς θα καλυφθούν τα θέματα (ανά μάθημα, κεφάλαιο, ενότητα, κ.λπ.); Πώς θα παρουσιαστούν τα θέματα; (π.χ. από τα πιο εύκολα στα πιο δύσκολα;)
- Οι διάφορες γνωστικές δεξιότητες που χρειάζονται οι μαθητές για την επίτευξη των στόχων του έργου. Ποιες είναι οι γνωστικές δεξιότητες που πρέπει να έχουν οι μαθητές, ώστε να επιτύχουν τους μαθησιακούς στόχους του προγράμματος;
- Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που θα αναπτυχθούν μετά από κάθε δραστηριότητα. Υπάρχει τρόπος να διαπιστωθεί ότι αυτά έχουν όντως αποκτηθεί από τους μαθητές; Ποια είναι η μέθοδος που υιοθετείται για να διαπιστωθεί κατά πόσο οι μαθητές απέκτησαν τις επιθυμητές ικανότητες;
- Ο χάρτης πορείας του έργου. Θα ήταν χρήσιμο να δημιουργηθεί ένας χάρτης των διαφόρων δραστηριοτήτων, για να διαπιστωθεί αν είναι σύμφωνοι με το στόχο του έργου;
- Αν το έργο είναι διαδικτυακό, τι είδους διεπαφή χρήστη θα χρησιμοποιηθεί; Υπάρχει κάποια ιδέα για το πώς θα μοιάζει η ιστοσελίδα;
- Ο μηχανισμός ανατροφοδότησης με τον οποίο θα προσδιοριστεί κατά πόσο οι μαθητές έχουν κατανοήσει το υλικό. Ποιος είναι ο μηχανισμός που έχει σχεδιαστεί για τη λήψη ανατροφοδότησης από τους μαθητές σχετικά με το υλικό που έχουν μάθει;
- Δεδομένης της μεγάλης ποικιλομορφίας στις προτιμήσεις και τα στυλ μάθησης των μαθητών, ποια μέθοδος θα εφαρμοστεί, ώστε να διασφαλιστεί ότι το έργο ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους; Πώς θα σχεδιαστούν οι δραστηριότητες, ώστε να συμβαδίζουν με τα διαφορετικά στυλ μάθησης και ενδιαφέροντα των μαθητών; Υπάρχει η επιλογή για διαφορετικούς τρόπους παράδοσης των μαθημάτων ή για διαφορετικά μέσα;
- Εντοπισμός της βασικής μαθησιακής δραστηριότητας του έργου.

6.1.3 Ανάπτυξη

Στο στάδιο της ανάπτυξης ξεκινά η εφαρμογή και η δοκιμή της μεθοδολογίας. Σε αυτό το στάδιο, χρησιμοποιήστε τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τα δύο προηγούμενα στάδια και χρησιμοποιήστε τα για να δημιουργήσετε ένα πρόγραμμα που θα μεταδώσει στους μαθητές όσα πρέπει να μάθουν. Τα δύο προηγούμενα στάδια απαιτούσαν προγραμματισμό και ανταλλαγή ιδεών· το στάδιο της ανάπτυξης έχει να κάνει με την πρακτική εφαρμογή τους. Αυτή η φάση περιλαμβάνει τρία σημεία: σύνταξη, παραγωγή και αξιολόγηση.

Στη φάση Ανάπτυξης του έργου ODISSEU, διαμορφώσαμε και δοκιμάσαμε τα μαθησιακά αποτελέσματα απαντώντας στα ακόλουθα ερωτήματα:

- Τηρείται το χρονικό πλαίσιο σε σχέση με το τι έχει αναπτυχθεί όσον αφορά το υλικό; Το υλικό δημιουργείται σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα;
- Υπάρχει ξεκάθαρο όραμα και ομαδικό πνεύμα μεταξύ των μαθητών; Τα μέλη των ομάδων εργάζονται αποτελεσματικά ως ομάδα;
- Οι μαθητές συμβάλλουν στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους;
- Τα υλικά χρησιμοποιούνται για τον σκοπό για τον οποίο έχουν παραχθεί;

6.1.4 Υλοποίηση

Το στάδιο της υλοποίησης αφορά τη συνεχή τροποποίηση των πόρων, ώστε να εξασφαλιστεί η μέγιστη αποτελεσματικότητα και η επίτευξη θετικών αποτελεσμάτων. Εδώ πρέπει να προσπαθήσουμε να επανασχεδιάσουμε, να ενημερώσουμε και να επεξεργαστούμε τους πόρους προκειμένου να διασφαλίσουμε ότι μπορούν να παραδοθούν αποτελεσματικά. Η «διαδικασία» είναι η λέξη-κλειδί εδώ. Ένα μεγάλο μέρος της δουλειάς γίνεται σε αυτό το στάδιο, καθώς ο εκπαιδευτικός και οι μαθητές δουλεύουν από κοινού, για να εκπαιδευτούν σε νέα εργαλεία και να κάνουν συνεχείς αξιολογήσεις του σχεδιασμού για περαιτέρω βελτίωση. Κανένα έργο δεν πρέπει να πραγματοποιείται χωρίς την κατάλληλη αξιολόγηση. Δεδομένου ότι σε αυτό το στάδιο δίνεται πολλή ανατροφοδότηση τόσο από τους εκπαιδευτικούς όσο και από τους μαθητές, μπορούν να αντληθούν πολλά διδάγματα και να αντιμετωπιστούν πολλά ζητήματα.

Η αξιολόγηση του σχεδιασμού πραγματοποιείται στη φάση υλοποίησης. Οι σχεδιαστές/ εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν πολύ ενεργό ρόλο σε αυτό το στάδιο, το οποίο είναι κρίσιμης σημασίας για την επιτυχία του έργου. Οι σχεδιαστές θα πρέπει να αναλύουν, να ανασχεδιάζουν και να βελτιώνουν συνεχώς το προϊόν, για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική παράδοσή του. Η σχολαστική εποπτεία είναι απαραίτητη. Η σωστή αξιολόγηση του προϊόντος, του μαθήματος ή του προγράμματος, καθώς και οι απαραίτητες και έγκαιρες τροποποιήσεις, γίνονται σε αυτό το στάδιο. Όταν οι εκπαιδευτικοί που παραδίδουν το περιεχόμενο και οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά κατά τη διάρκεια της διαδικασίας υλοποίησης, μπορούν να κάνουν άμεσες τροποποιήσεις στο έργο, καθιστώντας το πιο αποτελεσματικό και επιτυχές.

Κατά τη φάση υλοποίησης του έργου ODISSEU, οι εταίροι ασχολήθηκαν με τα εξής:

- Καθόρισαν την προτιμώμενη μέθοδο τήρησης αρχείου, καθώς και τα δεδομένα που θα συλλεγούν από την εμπειρία των μαθητών.
- Ποια είναι η συναισθηματική αντίδραση των εκπαιδευτικών και των μαθητών κατά τη διάρκεια της πρώτης επαφής με το έργο; Δείχνουν γνήσιο ενδιαφέρον, είναι πρόθυμοι, επικριτικοί ή δείχνουν αντίσταση;
- Εξήγησαν τον τρόπο αντιμετώπισης πιθανών σφαλμάτων κατά τη διάρκεια των δοκιμών. Ποια θα είναι η αντίδραση αν, μετά την παρουσίαση των δραστηριοτήτων στους μαθητές, τα πράγματα δεν πάνε σύμφωνα με το σχέδιο;
- Υπάρχει εφεδρικό εργαλείο σε περίπτωση που το έργο αποτύχει την πρώτη φορά; Όταν προκύπτουν τεχνικά και άλλα προβλήματα, υπάρχει στρατηγική υποστήριξης;
- Η εφαρμογή θα γίνει σε μικρή κλίμακα ή σε μεγάλη κλίμακα;
- Όταν οι μαθητές πάρουν το υλικό μπορούν να εργαστούν ανεξάρτητα ή απαιτείται συνεχής καθοδήγηση;

6.1.5 Αξιολόγηση

Το τελευταίο στάδιο της μεθόδου ADDIE είναι η αξιολόγηση. Αυτό είναι το στάδιο στο οποίο το έργο υπόκειται σε σχολαστικούς τελικούς ελέγχους σχετικά με το: «τι, πώς, γιατί, πότε» όλων όσα έχουν πραγματοποιηθεί (ή όχι). Αυτό το στάδιο μπορεί να χωριστεί σε δύο φάσεις: *διαμορφωτική και αθροιστική*. Η αρχική αξιολόγηση πραγματοποιείται στη φάση ανάπτυξης. Η διαμορφωτική φάση λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής του έργου, ενώ η

αθροιστική φάση στο τέλος του έργου.

Ο κύριος στόχος του σταδίου αξιολόγησης είναι να καθοριστεί αν έχουν επιτευχθεί οι στόχοι και να προσδιοριστεί τι θα χρειαστεί να γίνει στη συνέχεια, προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και το ποσοστό επιτυχίας του έργου.

Κάθε στάδιο του μοντέλου ADDIE περιλαμβάνει διαμορφωτική αξιολόγηση. Πρόκειται για ένα πολυδιάστατο και βασικό στοιχείο του μοντέλου. Η αξιολόγηση γίνεται σε όλη τη φάση υλοποίησης με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού και των μαθητών. Μετά την ολοκλήρωση ενός μαθήματος ή έργου, γίνεται μια αθροιστική αξιολόγηση για τη βελτίωση της διαδικασίας. Σε όλη τη διάρκεια της φάσης αξιολόγησης, ο σχεδιαστής θα πρέπει να εξακριβώσει κατά πόσο επιλύονται τα προβλήματα που σχετίζονται με το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και αν επιτυγχάνονται οι επιθυμητοί στόχοι.

Οι εταίροι πραγματοποίησαν την αξιολόγηση εξετάζοντας τα ακόλουθα:

- Καθορισμός των κριτηρίων αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του έργου (π.χ. βελτιωμένη μάθηση, αυξημένο κίνητρο, κ.λπ.). Βάσει ποιων παραγόντων ή κριτηρίων θα καθοριστεί η αποτελεσματικότητα του έργου;
- Καθορισμός του κατά πόσο θα συλλεγούν δεδομένα, καθώς και το ποια είναι η κατάλληλη στιγμή για να γίνει αυτό αποτελεσματικά. Πότε θα συλλεχθούν τα δεδομένα που σχετίζονται με τη συνολική αποτελεσματικότητα του έργου και πώς;
- Καθορισμός ενός συστήματος ανάλυσης της ανατροφοδότησης των συμμετεχόντων.

- Προσδιορισμός της μεθόδου που θα χρησιμοποιηθεί, σε περίπτωση που κάποια μέρη του έργου πρέπει να τροποποιηθούν πριν την τελική παράδοση του έργου. Με ποια κριτήρια θα καταλήξετε σε μια απόφαση να τροποποιήσετε συγκεκριμένες πτυχές του έργου, πριν από την πλήρη εφαρμογή του;
- Προσδιορισμός της μεθόδου με την οποία μπορεί να μετρηθεί η αξιοπιστία και η εγκυρότητα του περιεχομένου.
- Διασαφήνιση των οδηγιών. Πώς αξιολογείται η σαφήνεια των οδηγιών;
- Προσδιορισμός της μεθόδου με την οποία μπορεί να αναλυθεί και να αξιολογηθεί η αντίδραση των συμμετεχόντων στο έργο.
- Καθορισμός του ποιος θα είναι ο δέκτης του τελικού παραδοτέου. Ποιος θα συντάξει την έκθεση με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης;

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Πόροι του έργου ODDISEU: <https://odisseu-project.eu/en/learning-materials/other-project-outputs>
- Kurt, S. "ADDIE Model: Instructional Design," in Educational Technology, August 29, 2017, available at: <https://educationaltechnology.net/the-addie-model-instructional-design/>
- Instructional Design (εκπαιδευτικός σχεδιασμός), διαθέσιμο στο: https://en.wikipedia.org/wiki/Instructional_design
- Kurt, S. "Instructional Design Models and Theories," in Educational Technology, December 9, 2015. Διαθέσιμο στο: <https://educationaltechnology.net/instructional-design-models-and-theories/>
- Stories of Refugees and Asylum seekers (ιστορίες προσφύγων και αιτούντων άσυλο): <https://iamamigrant.org/>
- 7 amazing tools for storytelling (7 καταπληκτικά εργαλεία για αφήγηση ιστοριών: <https://www.bookwidgets.com/blog/2018/04/learning-by-telling-stories-7-amazing-storytelling-tools-for-teachers-and-students>

7. Διαδικτυακά παιχνίδια προσομοίωσης

Εκατομμύρια χρήστες σε όλο τον κόσμο παίζουν διαδικτυακά παιχνίδια σχεδόν σε καθημερινή βάση. Παρόλο που ο πρωταρχικός στόχος των παιχνιδιών αυτών ήταν κυρίως η ψυχαγωγία των χρηστών και η επίτευξη κέρδους για τις εταιρείες, πρόσφατα η βιομηχανία του σχεδιασμού παιχνιδιών πήγε ένα βήμα πιο πέρα, δίνοντας έμφαση και στην παιχνιδοποίηση της εκπαίδευσης και της μάθησης (Stott & Neustaedter, 2013). Τα διαδικτυακά περιβάλλοντα είναι εύκολα προσβάσιμα στους νέους και συμβάλλουν σημαντικά στην κοινωνικοποίησή τους. Επιτρέπουν επίσης στους νέους να αποκτήσουν γνώσεις και εμπειρίες, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να βιώσουν εμπειρίες και προβλήματα που θα συναντήσουν στον πραγματικό κόσμο (Griffiths, 2015).

7.1 Τα παιχνίδια στην εκπαίδευση

Παιχνιδοποίηση είναι η χρήση στοιχείων και τεχνικών σχεδιασμού των παιχνιδιών σε μη-παιγνιώδη πλαίσια, με σκοπό την κινητοποίηση των μαθητών και την ενεργή συμμετοχή τους στην επίλυση προβλημάτων

Το παιχνίδι βασίζεται στην αλληλεπίδραση, τη συνεργασία, την ενεργή και δυναμική μάθηση· αποτελεί μια άτυπη εκπαιδευτική διαδικασία που είναι πραγματικά πολύτιμη. Τα διαδικτυακά παιχνίδια είναι πολύ ελκυστικά για τους νέους και τους μαθητές, παρέχοντάς τους μεγαλύτερα περιθώρια δημιουργικότητας και συζήτησης που

δεν έχουν την ευκαιρία να βιώσουν στο πλαίσιο των παραδοσιακών μαθησιακών περιβαλλόντων. Επιπλέον, γεφυρώνουν το χάσμα ανάμεσα στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση, συνδέοντας τη δεύτερη με τις προσωπικές εμπειρίες και αναπτύσσοντας παράλληλα τις διαπροσωπικές δεξιότητες των μαθητών μέσα από τη συζήτηση με άλλους μαθητές-παίκτες.

προσέλκυση της προσοχής του μαθητή → αποτελεσματική ενίσχυση της γνώσης → αξιολόγηση δράσεων → στρατηγική και κριτική σκέψη → λήψη αποφάσεων → συνεργασία

Τα διαδικτυακά παιχνίδια μπορούν να αποτελέσουν πρωτοποριακά εκπαιδευτικά εργαλεία, που είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικά για την προσέλκυση του ενδιαφέροντος των μαθητών, την προσομοίωση πραγματικών συνθηκών ζωής, την προώθηση της συνεργατικής λήψης αποφάσεων και την υποστήριξη από συν-εκπαιδευόμενους (Thinking, 2012). Ωστόσο, είναι σημαντικό η παιδαγωγική προσέγγιση σε σχέση με αυτά τα παιχνίδια να μη βασίζεται μόνο σε παραδοσιακά μοντέλα που προωθούν την απλή μετάδοση γνώσης και τα οποία περιλαμβάνουν περιορισμένη αυτονομία, συνεχή αξιολόγηση και αποσπασματική αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών (Vlachopoulos & Makri, 2017). Τα παιχνίδια πρέπει να παραπέμπουν στην πραγματική ζωή, αλλά και να δίνουν έμφαση στις συνέπειες που έχουν συγκεκριμένες ενέργειες, δίνοντας την ευκαιρία στους παίκτες να αναστοχαστούν για τις επιπτώσεις που έχουν οι ενέργειές τους. Στην περίπτωση των εκπαιδευτικών παιχνιδιών, πρέπει να δίνεται έμφαση σε έναν εκπαιδευτικό στόχο. Αυτοί οι τύποι παιχνιδιών χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο ως εκπαιδευτικά εργαλεία, προσφέροντας παράλληλα και ψυχαγωγία.

7.2 Κατηγορίες διαδικτυακών παιχνιδιών

Τα διαδικτυακά παιχνίδια μπορούν να χωριστούν σε τέσσερις βασικές κατηγορίες: τα **σοβαρά παιχνίδια**, τα **σοβαρά εκπαιδευτικά παιχνίδια**, τις **προσομοιώσεις** και τους **εικονικούς κόσμους**. Τα σοβαρά παιχνίδια και τα σοβαρά εκπαιδευτικά παιχνίδια αλληλοσυμπληρώνονται, αφού τα πρώτα αναφέρονται στην (επαγγελματική ή εκτός σχολείου) εκπαίδευση, ενώ τα δεύτερα συνδέονται άμεσα με το ακαδημαϊκό/σχολικό πλαίσιο. Οι προσομοιώσεις περιλαμβάνουν τα βασικά στοιχεία του παιχνιδιού, αλλά δεν έχουν το στοιχείο της βαθμολόγησης (αξιολόγηση επιτευγμάτων), ενώ στους εικονικούς κόσμους η δικτύωση έχει προτεραιότητα σε σχέση με άλλα χαρακτηριστικά των παιχνιδιών (ιδίως το περιεχόμενο).

Η δημοτικότητα των διαδικτυακών παιχνιδιών έχει αυξηθεί κατά πολύ μεταξύ των εκπαιδευτικών φορέων, χάρη σε δύο βασικά τους πλεονεκτήματα: τη δυνατότητά τους να μεγιστοποιήσουν το εσωτερικό κίνητρο για συμμετοχή σε μαθησιακές διαδικασίες και τη δυνατότητά τους να ενθαρρύνουν τη μαθησιακή διαδικασία κάνοντας εμφανή στους μαθητές την πρόοδο και τα επιτεύγματά τους.

Η πλατφόρμα παιχνιδοποίησης του έργου OCDISSEU βασίζεται στη διαδικτυακή προσομοίωση και στόχος της είναι η ευαισθητοποίηση σχετικά με την αναγκαστική μετανάστευση των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων, η προώθηση της ενσυναίσθησης, η προσέλκυση του ενδιαφέροντος των μαθητών και η διατήρησή του κατά τη διάρκεια ολόκληρης της διαδικασίας. Αυτή η παιχνιδοποιημένη πλατφόρμα παρέχει στους χρήστες αυτονομία όσον αφορά τις επιλογές τους, οι οποίες γίνονται με βάση την κριτική και λογική σκέψη, διατηρώντας έτσι αμείωτο το ενδιαφέρον τους και αναπτύσσοντας την ικανότητά τους να δρουν ανεξάρτητα.

7.3 Τα οφέλη της παιχνιδοποιημένης μάθησης

Τα διαδικτυακά παιχνίδια ενισχύουν το κίνητρο, επειδή δίνουν την ευκαιρία στον χρήστη να κάνει αυτόνομες επιλογές και να 'δράσει' σε ένα ελκυστικό περιβάλλον. Άλλοι παράγοντες, όπως η ολοκλήρωση 'αποστολών' και το αίσθημα ικανοποίησης που τις συνοδεύει, η προσπάθεια κατανόησης του παιχνιδιού και η διαδραστικότητα, η σύνδεση του παίκτη με την ιστορία του παιχνιδιού, καθώς και τα εμφανή μαθησιακά οφέλη συμβάλουν επίσης στην αύξηση του κινήτρου. Ακόμη, η φαντασία και το μυστήριο, χαρακτηριστικά που σχετίζονται με το περιβάλλον του παιχνιδιού και την ιστορία του, φαίνεται επίσης να ενισχύουν το κίνητρο. Συνοψίζοντας, τα διαδικτυακά παιχνίδια φαίνεται να είναι πιο ελκυστικά και να παρέχουν περισσότερο κίνητρο από τα παραδοσιακά μέσα και περιβάλλοντα μάθησης.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΜΕΛΕΤΗ

- Griffiths, M. D. (2015). *Online Games, Addiction and Overuse of*. Retrieved on the 28th of December, from <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1002/9781118767771.wbiedcs044>
- Stott, A. & Neustaedter, C. (2013). *Analysis of Gamification in Education*. Retrieved on the 11th of November, from <https://pdfs.semanticscholar.org/4c2e/7189e548ff6200bc8495f22334224466092b.pdf?ga=2.144096381.911033507.1574618714-155991660.1573679863>.
- Thinking, G. D. (2012). *Restructuring Civic Engagement. The Participatory Cultures Handbook*.
- Vlachopoulos, D., Makri, A. (2017). *The effect of games and simulations on higher education: a systematic literature review*. Retrieved on the 11th of November, from <https://educationaltechnologyjournal.springeropen.com/articles/10.1186/s41239-017-0062-1#citeas>

Διαδικτυακά παιχνίδια και εργαλεία:

- Scratch: <https://scratch.mit.edu/>
- Minecraft game – Education edition: <https://education.minecraft.net/get-started>

Τα οφέλη της παιχνιδοποιημένης μάθησης

- Οι χρήστες αλληλεπιδρούν με πολλούς συνομηλίκους τους.
- Οι χρήστες συσχετίζουν τα παιχνίδια με θετικά συναισθήματα.
- Τα παιχνίδια προωθούν τη μάθηση μέσω της εξάσκησης, αφού οι χρήστες πρέπει να προσπαθούν ξανά και ξανά για να επιτύχουν τους στόχους του παιχνιδιού.
- Η επανάληψη ενισχύει τη μνήμη των χρηστών.
- Η ανατροφοδότηση στα παιχνίδια είναι σχεδόν σταθερή και άμεση και βοηθά τους χρήστες να επιτύχουν το στόχο τους.

8.

Ενεργός Πολιτότητα και Εκπαίδευση για την Παγκόσμια Πολιτότητα

«Γίνε η αλλαγή που θέλεις να δεις στον κόσμο»
(Mahatma Gandhi)

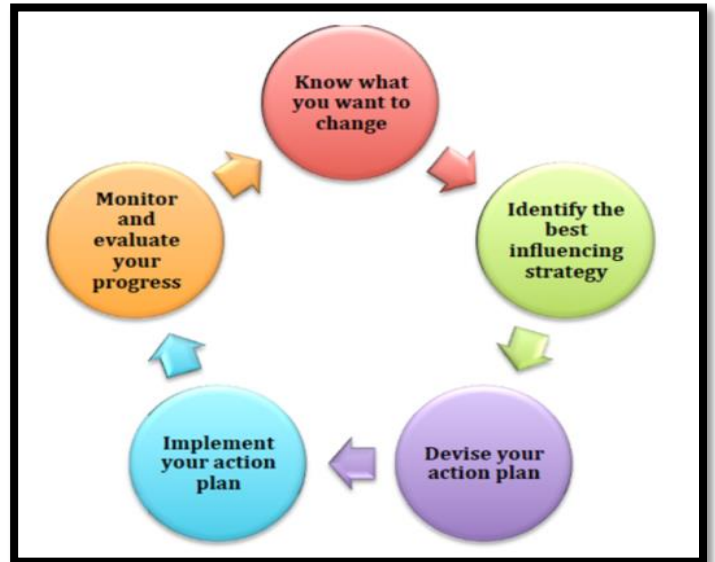

Είναι ξεκάθαρο ότι οι νέοι ενδιαφέρονται για τα παγκόσμια ζητήματα· ωστόσο, πολύ συχνά, ο τρόπος διδασκαλίας δεν προάγει το κίνητρο και τη συμμετοχή των νέων. Είναι ανάγκη να συνειδητοποιήσουμε σε μεγαλύτερο βαθμό ότι τα παγκόσμια ζητήματα πρέπει να διδάσκονται με τρόπο που να ξεκινά από και να συνδέεται άμεσα με τις ανάγκες και τον τρόπο ζωής των νέων.

Η Εκπαίδευση για την Παγκόσμια Πολιτότητα (Global Citizenship Education, GCE) μπορεί να βοηθήσει σημαντικά τους νέους στο κομμάτι αυτό, διότι τους παρέχει την ευκαιρία να διευρύνουν το ενδιαφέρον τους σχετικά με τα παγκόσμια ζητήματα, αλλά με έναν τρόπο που να συνδέεται άμεσα με τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους. Οι λόγοι που οδήγησαν στην ανάγκη για δραστηριότητες Εκπαίδευσης για την Παγκόσμια Πολιτότητα στα σχολεία συνοψίζονται στα ακόλουθα τρία σημεία:

1. Οι νέοι πρέπει να είναι έτοιμοι να ζήσουν σε έναν αλληλεξαρτώμενο κόσμο.
2. Οι κοινότητές μας γίνονται όλο και πιο ποικιλόμορφες, επομένως είναι σημαντικό για τους νέους να γνωρίσουν και να δείχνουν σεβασμό σε διαφορετικές πολιτισμικές οπτικές.
3. Ο κόσμος στον οποίο ζούμε είναι άνισος και άδικος· επομένως, είναι σημαντικό οι νέες γενιές να καταπολεμήσουν και να επιλύσουν τις ανισότητες.

Η ενσωμάτωση δραστηριοτήτων Εκπαίδευσης για την Παγκόσμια Πολιτότητα στο εκπαιδευτικό σύστημα θα συμβάλει ώστε οι νέοι να μάθουν περισσότερα για τα παγκόσμια ζητήματα, να σκεφτούν κριτικά για αυτά και να βρουν τρόπους να μετατρέψουν τις γνώσεις και τις σκέψεις τους σε ουσιαστικές, συγκεκριμένες και κατάλληλες δράσεις²².

Το να είσαι ενεργός πολίτης σημαίνει να συμβάλλεις ενεργά στη δημιουργία μιας δημοκρατικής κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς· με άλλα λόγια να αξιοποιείς όλα τα διαθέσιμα εργαλεία, πόρους και υποστήριξη που απαιτούνται, για να επηρεάζεις και να συμμετέχεις στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Προκειμένου να διαμορφωθεί μια ευημερούσα κοινωνία με λιγότερους αποκλεισμούς, υποστηρικτική και με ενσυναίσθηση, είναι ουσιαστικής σημασίας η συμμετοχή των νέων. Ο ρόλος των οργανισμών και των θεσμών σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο είναι να διασφαλίσουν ότι οι νεότερες γενιές θα αποτελούνται από ενεργούς, δημοκρατικούς πολίτες.

²² *Global Citizenship Education Framework – Schools for Future Youth Project* (available at: https://sfyouth.eu/images/toolkit/global_citizenship_education/GlobalCitizenshipEducationFramework.pdf - last consulted December 2019)

8.1 Προάσπιση δικαιωμάτων και υλοποίηση εκστρατειών

Υπό την ευρεία έννοια, με τον όρο προάσπιση δικαιωμάτων εννοούμε τις ενέργειες εκείνες που έχουν στόχο να επηρεάσουν συγκεκριμένα άτομα ή θεσμούς, προκειμένου να μετασχηματίσουν τις πρακτικές και τις πολιτικές τους και να επιφέρουν τις κοινωνικές, συμπεριφορικές και πολιτικές αλλαγές που θα ωφελήσουν μια ομάδα ή ομάδες ανθρώπων²³.

Η προάσπιση δικαιωμάτων μπορεί να έχει μια ποικιλία μορφών και να περιλαμβάνει διάφορες ενέργειες (διαμαρτυρίες, δημόσιες εκστρατείες, ψηφίσματα, άσκηση πίεσης). Προκειμένου να καταστούν αποτελεσματικές, οι ενέργειες προάσπισης πρέπει να είναι καλά σχεδιασμένες, να εκτελούνται σωστά και να παρακολουθούνται και να αξιολογούνται δεόντως.

Η όλη διαδικασία προάσπισης αρχίζει με μια σαφή ιδέα για το τι θέλουμε να αλλάξουμε. Με βάση τη γνώση αυτή, εντοπίζουμε και σχεδιάζουμε προσεκτικά τις ενέργειές μας. Στη συνέχεια, προχωρούμε στην υλοποίηση, παρακολουθώντας και αξιολογώντας τις ενέργειές μας. Αυτό το τελευταίο σημείο είναι σημαντικό, καθώς μας βοηθά να καταλάβουμε αν υπάρχει κάτι που πρέπει να αλλάξουμε για να καταστήσουμε τη διαδικασία πιο αποτελεσματική και να προσαρμόσουμε τις ενέργειές και τα αιτήματά μας σε νέο πλαίσιο²⁴.

Παρόλο που συχνά χρησιμοποιούνται εναλλάξιμα, οι όροι *Προάσπιση Δικαιωμάτων* και *Υλοποίηση Εκστρατειών* έχουν διαφορετική σημασία. **Η Προάσπιση αναφέρεται συνήθως στην ενεργή συμμετοχή στις κυβερνητικές και διακυβερνητικές διαδικασίες πολιτικής, ενώ η Υλοποίηση Εκστρατειών στις δράσεις που αποσκοπούν στη λήψη υποστήριξης και στην πίεση από τους πολίτες.**

Οι εκστρατείες έχουν ως στόχο να φέρουν κοντά ομάδες ανθρώπων που αγωνίζονται για έναν συγκεκριμένο σκοπό, παροτρύνοντάς τους να γίνουν πρωταγωνιστές της αλλαγής. Οι εκστρατείες δε είναι απαραίτητο να έχουν στόχους που αφορούν ολόκληρη την ανθρωπότητα, ο καθένας από μας μπορεί να ξεκινήσει μια εκστρατεία για έναν σκοπό με παγκόσμια, εθνική, περιφερειακή ή τοπική διάσταση²⁵.

Για να είναι αποτελεσματική, μια εκστρατεία πρέπει να έχει:

- μια ξεκάθαρη ομάδα-στόχο
- κοινό όραμα για το πρόβλημα που θέλουμε να αντιμετωπίσουμε.
- μετρήσιμους στόχους
- κατάλληλο προγραμματισμό των βασικών ενεργειών που πρέπει να γίνουν.

Σε ποιον θα απευθυνθούμε; Οι ομάδες-στόχοι μιας εκστρατείας:

²³ *South Voices on Climate Change. Start Here!* (διαθέσιμο στο: http://careclimatechange.org/wp-content/uploads/2015/07/SV_toolkit_1_English_web.pdf - ανακτήθηκε: Δεκέμβριο 2019)

²⁴ *Schools for Future Youth Toolkit – Skills Development* (διαθέσιμο στο: <https://sfyouth.eu/index.php/en/sfyouth-toolkit/skills-topics> - ανακτήθηκε Δεκέμβριο 2019)

²⁵ *PEOPLE HAVE THE POWER attivarsi contro la disuguaglianza – Kit Didattico* (Oxfam)

- **Πρωταρχική ομάδα στόχος** - όλοι οι άνθρωποι που έχουν την εξουσία να κάνουν την αλλαγή πραγματικότητα (νομοθέτες, ιδιοκτήτες επιχειρήσεων, τοπικοί άρχοντες)
- **Συμπληρωματική ομάδα στόχος** - άτομα ή ομάδες ατόμων που μπορούν να επηρεάσουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε διαφορετικά επίπεδα (μέσα μαζικής ενημέρωσης, άτομα με δυνατότητες επιρροής στο διαδίκτυο, δημόσιες προσωπικότητες).
- **Υποστηρικτές των δράσεων μας** – όλοι οι άνθρωποι που δραστηριοποιούνται στην προώθηση των δράσεων, που υποστηρίζουν την εκστρατεία μας.

Για ποιο πράγμα μιλάμε; Δημιουργώντας στόχους SMART:

Ο πυρήνας της εκστρατείας είναι η αλλαγή που θέλουμε να επιτύχουμε, σε όλες τις πτυχές της (βασικό πρόβλημα, συνέπειες και πιθανές λύσεις).

Ο σκοπός ή ο στόχος της εκστρατείας πρέπει να είναι **SMART**:

- **Specific** – (Συγκεκριμένος): Να σχετίζεται με μια δραστηριότητα, σκέψη ή ιδέα
- **Measurable** – (Μετρήσιμος): Θα πρέπει να είναι εύκολο να αξιολογηθεί και να μετρηθεί η εξέλιξή του
- **Achievable** – (Εφικτός): Θα πρέπει να είναι εύκολο να προσδιοριστούν ενέργειες ή δράσεις που θα οδηγήσουν σε πρόοδο προς την επίτευξη του στόχου
- **Realistic** – (Ρεαλιστικός): Να μπορεί να πραγματοποιηθεί
- **Time-Bound** – (Με χρονοδιάγραμμα): Θα πρέπει να μπορεί να πραγματοποιηθεί εντός ενός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος.

Αφού προσδιορίσουμε τον κύριο στόχο της εκστρατείας μας, θα πρέπει να συντάξουμε ένα *μανιφέστο της εκστρατείας*, ένα σύντομο και εύκολο στην ανάγνωση κείμενο που να εκφράζει το όραμα της εκστρατείας. Αυτό αποτελεί το βασικό σημείο αναφοράς της εκστρατείας, συνοψίζει την κατάσταση που προσπαθούμε να αλλάξουμε και τις λύσεις που προτείνουμε.

Η σύνταξη ενός επιτυχημένου μανιφέστου απαιτεί εκτενή συζήτηση του θέματος, των στόχων, της προτεινόμενης λύσης και των ομάδων-στόχων. Η συζήτηση αυτή θα συμβάλει στη δημιουργία κοινών ορισμών και ενός σαφούς οράματος. Μετά, μπορούμε να αρχίσουμε να συντάσσουμε το έγγραφο, να συνοψίσουμε όλες τις πληροφορίες που έχουμε αποκτήσει, να τονίσουμε τα κύρια σημεία και να αφήσουμε χώρο για τις λύσεις. Ένα καλό μανιφέστο χρησιμοποιεί πειστική γλώσσα, κρατώντας τη διατύπωση σαφή και απλή. Ένα καλά διατυπωμένο μανιφέστο εμπνέει μια αίσθηση ενδυνάμωσης, αποφασιστικότητας και δηλώνει σαφώς τι θέλουμε, από ποιον και γιατί.

Η συμμετοχή είναι κρίσιμης σημασίας, αφού θα δημιουργήσει ένα μανιφέστο χωρίς αποκλεισμούς και θα παρέχει το κίνητρο στα άτομα να γίνουν ενεργοί υποστηρικτές της εκστρατείας.

Τι κάνουμε; Παραδείγματα δράσεων μιας εκστρατείας

- **Διαδικτυακά ψηφίσματα** – είναι ο πιο άμεσος τρόπος εξασφάλισης της συμμετοχής των ανθρώπων και της υποστήριξής τους. Μπορεί να λάβει τη μορφή συλλογής διαδικτυακών υπογραφών, η οποία έχει συγκεκριμένο στόχο, ή τη συμμετοχή σε ένα ευρύτερο μανιφέστο που ενστερνίζεται γενικότερες αξίες.

Παράδειγμα διαδικτυακού ψηφίσματος: <http://www.snapshotsfromtheborders.eu/make-october-3rd-the-european-day-of-memory-and-welcome/>

- **Hashtag** - Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μας, επομένως είναι σημαντικό για την εκστρατεία μας να έχει μια σαφή διαδικτυακή ταυτότητα. Η χρήση ενός hashtag εξασφαλίζει ορατότητα και εύκολη αναγνώριση στο διαδίκτυο και διευκολύνει την παρουσίαση και εντύπωση στη μνήμη των μηνυμάτων της εκστρατείας.

Παράδειγμα hashtag: #MeToo <https://metoomvmt.org/>

- «Διαφημιστικό» τέχνασμα/«Πλήθος ανθρώπων» – Προκειμένου η εκστρατεία να αποκτήσει ορατότητα, είναι απαραίτητο να προσελκύσει την προσοχή των μέσων ενημέρωσης. Αυτό μπορεί να γίνει είτε κινητοποιώντας έναν μεγάλο αριθμό ανθρώπων (flash mob) είτε διοργανώνοντας ένα τέχνασμα για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Είναι σημαντικό να είστε δημιουργικοί στον σχεδιασμό της δράσης, προκειμένου να λάβετε τη μεγαλύτερη δυνατή προσοχή.

Παράδειγμα πλήθους ανθρώπων: Ομάδα ανθρώπων στην Κολωνία για το κίνημα *Black Lives Matter* https://www.youtube.com/watch?v=7SY6_w81wJs

Παράδειγμα διαφημιστικού τεχνάσματος: Διαφημιστικό τέχνασμα από τον Oxfam κατά τη διάρκεια της συνάντησης των G7 στην Ταορμίνα τον Μάιο 2017 https://www.oxfamitalia.org/wp-content/uploads/2017/08/CS_-G7-TAORMINA-FLASH-MOB-OXFAM-4-CARESTIE_25_5_17.pdf

- **Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης** – η πραγματοποίηση μιας εκστρατείας μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχει πολλά πλεονεκτήματα: είναι εύκολη, γρήγορη και οικονομική. Μας επιτρέπει επίσης να μεταφέρουμε το μήνυμά μας με πιο αποτελεσματικό τρόπο,

καθώς οι δημοσιογράφοι, τα άτομα με επιρροή και οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων είναι όλοι ενεργοί στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Μην ξεχάσετε να χρησιμοποιήσετε τα κατάλληλα γραφικά και εικόνες/βίντεο. Δεν χρειάζεστε επαγγελματική κάμερα, ακόμη και ένα έξυπνο τηλέφωνο μπορεί να δώσει αρκετά καλά αποτελέσματα!

Παράδειγμα εκστρατείας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης: Youth Living Together - <https://youthtogether.live/wp/> (ελέγξτε τα μέσα κοινωνικής τους δικτύωσης!)

- **Εκδηλώσεις** – παρόλο που το διαδίκτυο μας φέρνει όλο και πιο κοντά, είναι μια καλή πρακτική να διοργανώνουμε ζωντανές εκδηλώσεις για να προωθήσουμε την εκστρατεία μας. Οι εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης, τα φόρουμ, οι κινηματογραφικές προβολές και οι συζητήσεις είναι όλοι εξαιρετικοί τρόποι για να προωθήσουμε την εκστρατεία μας, να εξασφαλίσουμε τη συμμετοχή νέων ανθρώπων και να προβάλλουμε τον πρωταρχικό μας στόχο.

Παραδείγματα εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης: Εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης από το έργο *Snapshots from the Borders* σε πρωτεύουσες της ΕΕ: <http://www.snapshotsfromtheborders.eu/capital-events-among-europe-all-during-the-3rd-october/>

- **Ανθρώπινη βιβλιοθήκη** – για να επικοινωνήσουμε αποτελεσματικά το μήνυμά μας, πρέπει να αναπτύξουμε το σωστό υλικό, το οποίο να είναι ενημερωτικό αλλά και πειστικό ταυτόχρονα. Ένας αποτελεσματικός τρόπος για την ανάπτυξη περιεχομένου είναι η συλλογή ιστοριών, εικόνων, βίντεο και συνεντεύξεων, που αποτελούν όλα χρήσιμα υλικά τόσο για τη χρήση σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης όσο και σε ζωντανές εκδηλώσεις. Επιπλέον, η διαδικασία συλλογής θα μας δώσει την ευκαιρία να έρθουμε σε επαφή με την περιοχή και τους ανθρώπους με τους οποίους εργαζόμαστε.

Παράδειγμα συλλογής ιστοριών: Εκστρατεία του «I am a migrant» <https://iamamigrant.org/>

- **Διαδηλώσεις** – ο πιο γνωστός τρόπος για να ακουστεί η φωνή μας!

Παράδειγμα διαδήλωσης: Η πορεία *Refugees Welcome* στο Λονδίνο, άρθρο από το 2016: <https://www.theguardian.com/world/2016/sep/17/thousands-march-in-refugees-welcome-rally-in-london>

Εκστρατείες – ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ!

- Ενημερωθείτε και χρησιμοποιήστε όλα τα διαθέσιμα εργαλεία (νόμους, έγγραφα, δεδομένα, έρευνα)
- Ορίστε ένα Συγκεκριμένο, Μετρήσιμο, Εφικτό, Ρεαλιστικό και Με χρονοδιάγραμμα μήνυμα (**SMART**), ώστε να κάνετε σαφή τον στόχο που υποστηρίζετε
- Ετοιμάστε ένα σχέδιο στρατηγικής.
- Δημιουργήστε διασυνδέσεις με άλλα έργα/ πρωτοβουλίες
- Δώστε ταυτότητα και πρόσωπο στην εκστρατεία σας, βρείτε υποστηρικτές.
- Παρακολουθείτε κάθε βήμα και αναθεωρήστε το σχέδιο στρατηγικής σας.
- Αξιολογήστε και καταγράψτε την πρόοδό σας.

ODISSEU

ΣΧΕΔΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Με βάση το θεωρητικό υπόβαθρο του παρόντος εγχειριδίου για εκπαιδευτικούς, οι εταίροι του ODISSEU έχουν αναπτύξει μια σειρά έτοιμων προς χρήση σχεδίων μαθήματος, τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν με διαφορετικές ηλικιακές ομάδες και διαφορετικούς κλάδους/μαθήματα.

Η εκπαίδευση για την παγκόσμια πολιτότητα στο πλαίσιο του ζητήματος της μετανάστευσης
Δραστηριότητα 1
<i>Τα Χρώματα ενός Βιώσιμου Κόσμου & ΣΒΑ και Μετανάστευση</i>
Μαθησιακοί στόχοι
<ul style="list-style-type: none">- Να μάθουν οι μαθητές για τους 17 ΣΒΑ της Ατζέντας 2030 των ΗΕ, ώστε να κατανοήσουν το διεθνές νομοθετικό πλαίσιο.- Να κατανοήσουν την αλληλεξάρτηση μεταξύ των 17 ΣΒΑ σε σχέση με τους παράγοντες ώθησης και έλξης της μετανάστευσης.
Σύνδεση με το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα
Όλα τα μαθήματα
Προετοιμασία και πόροι που απαιτούνται
<ul style="list-style-type: none">• Εκτυπώστε ένα αντίγραφο του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ 1 και κόψτε τους ΣΒΑ• Προβολέας και υπολογιστής• Κολλητική ταινία
Διάρκεια δραστηριότητας
40 λεπτά το πρώτο μέρος – 50 λεπτά το δεύτερο
Αριθμός συμμετεχόντων
Από 10 μέχρι 30 άτομα
Πορεία δραστηριότητας
Σε περίπτωση που οι μαθητές δε γνωρίζουν για τους ΣΒΑ ή αν θέλετε να φρεσκάρετε τη μνήμη τους, μπορείτε να εφαρμόσετε την πιο κάτω προκαταρκτική δραστηριότητα: <ul style="list-style-type: none">• Πείτε στους μαθητές ότι θα αρχίσουν ένα ταξίδι γνωριμίας με τους ΣΒΑ.• Χωρίστε τους μαθητές σε ομάδες των τριών ή σε ζευγάρια, έτσι ώστε τουλάχιστον δύο μαθητές να εργάζονται πάνω σε έναν ΣΒΑ. Οι ΣΒΑ είναι 17 και πρέπει να καλυφθούν όλοι. Στο Παράρτημα 1, οι εικόνες των ΣΒΑ έχουν υποστεί επεξεργασία, ώστε να φαίνεται μόνο το χρώμα και το σύμβολο του καθενός και όχι ο τίτλος.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
Project Number: 2018-1-IT02-KA201-048187

(5 λεπτά)

- Δώστε σε κάθε ζευγάρι/ομάδα μια κάρτα με έναν ΣΒΑ (τυχαία) και ζητήστε τους να την κοιτάξουν προσεκτικά και να συζητήσουν: τι πιστεύουν ότι συμβολίζει κάθε εικονίδιο; Ζητήστε τους να δώσουν έναν τίτλο στην κάρτα τους.

(5 λεπτά)

- Πείτε σε κάθε ζευγάρι/ομάδα να δείξει την κάρτα με τον τίτλο της στους υπόλοιπους.
- Μόλις τελειώσουν όλοι, ρωτήστε: έχουν αυτές οι κάρτες κάτι κοινό;

(10 λεπτά)

- Δείξτε το βίντεο *The Sustainable Development Goals – Action Towards 2030 CAFOD and SDGs* (Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης – Δράση για την Ατζέντα 2030) <https://www.youtube.com/watch?v=9-xdy1Jr2eg> (5')

- Ζητήστε από τους μαθητές, καθώς παρακολουθούν το βίντεο, να καταγράψουν τον σωστό τίτλο του στόχου τους.

(5 λεπτά)

- Κάντε μια μικρή ανακεφαλαίωση, ρωτώντας τις ακόλουθες απλές ερωτήσεις: τι είναι οι ΣΒΑ; Πότε υπογράφηκε αυτή η «συμφωνία» και από ποιους; Ο τίτλος που έδωσαν ταιριάζει με το πραγματικό όνομα του στόχου ή είναι διαφορετικός; Τους εκπλήσσει αυτό; Ζητήστε τους να σχολιάσουν όλοι μαζί.

(10 λεπτά)

ΣΒΑ και Μετανάστευση

- Με την κολλητική ταινία, τραβήξτε μια γραμμή στο πάτωμα, χωρίζοντας την αίθουσα σε δύο μέρη. Στη μια πλευρά βάλτε ένα χαρτί που να λέει «Παράγοντες ώθησης» και στην άλλη ένα που να λέει «Παράγοντες έλξης».

- Εξηγήστε στους μαθητές τη σημασία αυτών των όρων.

(10 λεπτά)

- Όλοι οι μαθητές στέκονται πάνω στη γραμμή στη μέση της αίθουσας. Διαβάστε δυνατά μία-μία τις πιο κάτω προτάσεις και ζητήστε από τους μαθητές, καθώς τις ακούν, να μετακινηθούν στην πλευρά που πιστεύουν ότι ανήκει κάθε πρόταση, αναφέροντας ενδεχομένως με ποιον ΣΒΑ συνδέεται κάθε φράση. Δώστε τον λόγο σε κάποιους μαθητές να αιτιολογήσουν τη θέση τους, επιτρέποντας τους να αλλάξουν γνώμη και να μετακινηθούν στην άλλη πλευρά.

(10 λεπτά ανά πρόταση - 40 λεπτά συνολικά).

Προτάσεις που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε:

- Η περιοχή σας κτυπήθηκε από μια φυσική καταστροφή. Δε θα υπάρχει φαγητό και νερό για αρκετό καιρό (Παράγοντας ώθησης, ΣΒΑ 2, 3, 4, 6, 13)
- Στη χώρα σας, το 20% του πληθυσμού έχει στα χέρια του το 90% του πλούτου, πράγμα που συνεπάγεται ότι έχει επίσης και πολιτική δύναμη. Θέλετε να σπουδάσετε γιατρός,

αλλά η οικογένειά σας δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να πληρώσει τις σπουδές σας. Δεν υπάρχει μέλλον για σας εκεί. (Παράγοντας έλξης, ΣΒΑ 1,4,8,10,11)

- Μια πολυεθνική εταιρεία έχει κατασκευάσει ένα ορυχείο κολτανίου δίπλα από το χωριό σας, καταπατώντας τα δικαιώματα ζωής, εργασίας και υγιούς περιβάλλοντος. (Μπορεί να θεωρηθεί και παράγοντας ώθησης και παράγοντας έλξης, ΣΒΑ: 3, 6, 7, 8, 14, 15, 16)
Βίντεο: Coltan mining in the Congo <https://www.youtube.com/watch?v=mCUtElvg0F4> (2'10'')
- Υπάρχει ένα ορυχείο άνθρακα και μια εταιρεία κατεργασίας άνθρακα στην πόλη σας (Παράγοντας έλξης, ΣΒΑ: 3, 6, 7, 8, 12)
- Ζείτε σε μια χώρα όπου οι σχέσεις μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου διώκονται και μπορεί να μπειτε στη φυλακή (Παράγοντας ώθησης, ΣΒΑ: 5, 10, 16)

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Παράγοντες ώθησης και έλξης

Οι παράγοντες ώθησης και έλξης είναι οι παράγοντες εκείνοι που είτε εξαναγκάζουν τους ανθρώπους να μεταναστεύσουν είτε αποτελούν πόλο έλξης για αυτούς.

Οι **παράγοντες ώθησης** είναι εξαναγκαστικοί και σχετίζονται με τη χώρα προέλευσης του μετανάστη. Αποτελεί συνήθως ένα πρόβλημα ή μια κατάσταση η οποία κάνει τους ανθρώπους να θέλουν να μεταναστεύσουν και να εγκαταλείψουν ένα μέρος και να μεταναστεύσουν. Μπορείτε να δείτε διάφορους παράγοντες ώθησης πιο κάτω.

Οι **παράγοντες έλξης** αφορούν τη χώρα στην οποία μεταναστεύει ένα άτομο. Αποτελεί συνήθως ένα πλεονέκτημα που προσελκύει τα άτομα σε ένα συγκεκριμένο μέρος. Οι παράγοντες ώθησης και έλξης θεωρούνται συνήθως ως ο βόρειος και ο νότιος πόλος ενός μαγνήτη.

Παράγοντες ώθησης (ωθούν τους ανθρώπους να εγκαταλείψουν το μέρος που βρίσκονται)

- Όχι αρκετές δουλειές
- Λιγαστές ευκαιρίες
- Κακή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
- Μη δυνατότητα άσκησης της λατρείας τους
- Απώλεια περιουσίας
- Φυσικές καταστροφές
- Απειλή της ζωής κάποιου ή της οικογένειάς του
- Μόλυνση
- Κακές συνθήκες στέγασης
- Εκφοβισμός
- Πολιτικές διώξεις/φόβος
- Χαμηλές πιθανότητες εξεύρεσης συντρόφου

Παράγοντες έλξης (προσελκύουν τους ανθρώπους σε ένα συγκεκριμένο μέρος)

- Επαγγελματικές ευκαιρίες
- Καλύτερες συνθήκες ζωής
- Πολιτική και/ή θρησκευτική ελευθερία
- Ικανοποίηση

- Εκπαίδευση
- Καλύτερη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη
- Ασφάλεια
- Οικογενειακοί δεσμοί
- Καλύτερες πιθανότητες εξεύρεσης συντρόφου

Η εκπαίδευση για την παγκόσμια πολιτότητα στο πλαίσιο του ζητήματος της μετανάστευσης

Δραστηριότητα 2

Η ΒΑΛΙΤΣΑ ΕΝΟΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Μαθησιακοί στόχοι

- Να γίνει προσομοίωση της εμπειρίας των ατόμων που αναγκάζονται να μεταναστεύσουν
- Να αναπτύξουν οι μαθητές κριτική σκέψη σχετικά με τον δημόσιο λόγο στα μέσα ενημέρωσης
- Να δράσουν συνειδητά για τη δημιουργία μιας πιο ίσης και χωρίς διακρίσεις κοινωνίας

Σύνδεση με το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα

Γλώσσα και λογοτεχνία, ξένες γλώσσες, γεωγραφία, ιστορία, οικονομικά

Προετοιμασία και πόροι που απαιτούνται

- Μια μεγάλη αίθουσα με καρέκλες σε κύκλο
- Οι μαθητές σε μικρές ομάδες
- 20 φύλλα χαρτί μεγέθους A5 για κάθε ομάδα με 5 άτομα
- Στιλό, πίνακας, μαρκαδόροι

Διάρκεια δραστηριότητας

20 λεπτά για την εφαρμογή και 20 λεπτά για τη συζήτηση

Αριθμός συμμετεχόντων

Μεταξύ 5 και 30 ατόμων

Πορεία δραστηριότητας

Χωρίστε τους μαθητές σε ομάδες των 5. Κάθε ομάδα αντιπροσωπεύει μια οικογένεια. Τα μέλη της ομάδας πρέπει να αποφασίσουν ρόλους, ονόματα, ηλικίες και να δημιουργήσουν μια ιστορία για την οικογένειά τους. Κάθε οικογένεια παίρνει μια σειρά 20 άδειων καρτών.

Στη συνέχεια, πείτε στους μαθητές ότι στη χώρα τους άρχισε πόλεμος και ότι πρέπει να την εγκαταλείψουν. Λόγω του ότι θα αφήσουν το σπίτι τους, πρέπει να πάρουν μαζί τους τα πιο

σημαντικά υπάρχοντά τους, τα οποία θα χρειαστούν για να ζήσουν στην καινούρια χώρα. Η οικογένεια μπορεί να πάρει μαζί της μόνο 20 αντικείμενα, γράφοντας ένα σε κάθε χαρτί Α5. (10 λεπτά)

Όταν οι «οικογένειες» είναι έτοιμες, ενημερώστε τους ότι λόγω περιορισμένου χώρου κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους, μπορούν να κρατήσουν μόνο 14 αντικείμενα. Πρέπει να αποφασίσουν ποια αντικείμενα θα αφήσουν πίσω, ζωγραφίζοντας ένα «X» πάνω τους. (5 λεπτά)

Ακολούθως, ενημερώστε τις οικογένειες ότι, επειδή πολλοί άνθρωποι έχουν εγκαταλείψει την πατρίδα τους ταυτόχρονα, οι δρόμοι είναι συνωστισμένοι και έτσι δεν μπορούν να συνεχίσουν το ταξίδι με το αυτοκίνητο. Επομένως, πρέπει να συνεχίσουν το ταξίδι τους με τα πόδια και δεν μπορούν να κουβαλήσουν πάνω τους πολλά πράγματα. Πρέπει να κρατήσουν μόνο 6 αντικείμενα και να αφήσουν τα υπόλοιπα 8.

Μετά τον δεύτερο γύρο, ζητήστε από τους μαθητές να συζητήσουν για την 'προσομοίωση':

1. Τι συμπεριλαμβάνεται στην τελική λίστα της κάθε ομάδας; Έχουν κοινά μεταξύ τους; Γιατί; Γιατί όχι;
2. Γιατί επέλεξαν αυτά τα αντικείμενα; Ήταν δύσκολο να συμφωνήσουν ποια αντικείμενα θα αφήσουν στη λίστα τους;
3. Για ποιους λόγους επέλεξαν τα συγκεκριμένα αντικείμενα; Πώς θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα;
4. Ποια στοιχεία έμειναν από τον πρώτο γύρο; Γιατί;
5. Ο πρώτος γύρος ήταν πιο δύσκολος από τον πρώτο; Γιατί;
6. Τα μέλη της «οικογένειας» σας συμφωνούσαν πάντοτε για το τι να αφήσουν πίσω; Ποια ήταν αυτά και γιατί;
7. Ποια ήταν η διαφορά μεταξύ επιθυμίας και αναγκών; Ήταν οι ανάγκες και οι επιθυμίες διαφορετικές από αυτές των υπολοίπων μαθητών;

Η συζήτηση πρέπει να οδηγήσει σε αναστοχασμό για το γεγονός ότι όλοι οι άνθρωποι, παρά τις διαφορές τους, έχουν παρόμοιες ανάγκες και όλοι έχουν το δικαίωμα να ικανοποιήσουν τις πιο βασικές από αυτές - επιβίωση, ανάπτυξη, ασφάλεια. Η μετανάστευση αποτελεί πολλές φορές τον μόνο τρόπο να γίνει αυτό. Οι επιλογές που κάνουμε στη ζωή μας μοιάζουν πολύ με τις επιλογές ανθρώπων από άλλες χώρες ή διαφορετικούς πολιτισμούς.

Στο τέλος, μπορείτε να δείξετε πραγματικές φωτογραφίες που παρουσιάζουν τι παίρνουν μαζί τους οι πρόσφυγες στο ταξίδι τους.

Η δραστηριότητα είναι εμπνευσμένη από τα εκπαιδευτικά υλικά της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ.

Πιθανές παραλλαγές

Σε περίπτωση που οι μαθητές σας είναι μικρότερης ηλικίας, μπορείτε να προτείνετε μια λίστα αντικειμένων από την οποία μπορούν να διαλέξουν. Τα αντικείμενα μπορούν επίσης να είναι σε μορφή εικόνων ή ζωγραφιών.

Μια άλλη επιλογή είναι να φέρετε κάποια αντικείμενα στο σχολείο, ώστε να βοηθήσετε τους μαθητές να βιώσουν πιο ρεαλιστικά το σενάριο.

Ανάλυση Περιεχομένου
Δραστηριότητα 1
<i>Ανάλυση περιεχομένου: Η μετανάστευση στον τοπικό/εθνικό/διεθνή Τύπο</i>
Μαθησιακοί στόχοι
<ul style="list-style-type: none">- Εντοπισμός άρθρων για τη μετανάστευση που έχουν δημοσιευθεί σε 1-2 καθημερινές/τοπικές/διεθνείς εφημερίδες ή διαδικτυακά περιοδικά, για πέντε ημέρες- Μελέτη των περιοδικών/εφημερίδων, μετρώντας πόσα άρθρα έχουν δημοσιευθεί, τον αριθμό των προτάσεων και παραγράφων, τη συχνότητα συγκεκριμένων λέξεων, τη στάση των συντακτών, κατηγοριοποιώντας το ύφος τους ως ευνοϊκό, δυσμενές ή ουδέτερο.- Εφαρμογή των σταδίων ανάλυσης περιεχομένου.
Σύνδεση με το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα
<i>Ιστορία, μαθηματικά, λογοτεχνία</i>
Προετοιμασία και πόροι που απαιτούνται
<ul style="list-style-type: none">• Αίθουσα διδασκαλίας• Υπολογιστές ή περιοδικά, χαρτόνια, κόλλα, ψαλίδια
Διάρκεια δραστηριότητας
50 λεπτά
Αριθμός συμμετεχόντων
20
Πορεία δραστηριότητας
<ol style="list-style-type: none">1. Δημιουργήστε τις καλύτερες δυνατές συνθήκες για την υλοποίηση του μαθήματος.2. Χωρίστε τους μαθητές σε πέντε ομάδες. Κάθε ομάδα πρέπει να έχει τουλάχιστον έναν υπολογιστή, εφημερίδες και περιοδικά, για να αναλύσει το περιεχόμενό τους. Κάθε ομάδα επιλέγει, από μια λίστα που θα τους δώσετε, 1-2 περιοδικά/εφημερίδες.3. Εφαρμογή της ανάλυσης περιεχομένου. Οι μαθητές αναλύουν τα επιλεγμένα περιοδικά/εφημερίδες συμπληρώνοντας τον πίνακα του Παραρτήματος 2.

4. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της ανάλυσης περιεχομένου. Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα αποτελέσματα ενώπιον όλης της τάξης. Πρέπει να γίνει μια κατάταξη των άρθρων που έχουν μελετηθεί, σύμφωνα με τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί.
5. Σε περίπτωση που οι μαθητές χρησιμοποιήσουν τις εφημερίδες σε έντυπη μορφή, κάθε ομάδα πρέπει να κόψει λέξεις/όρους/φράσεις/εικόνες που σχετίζονται με τη μετανάστευση και να δημιουργήσει ένα κολάζ. Στο τέλος της δραστηριότητας, κάθε ομάδα περιγράφει το κολάζ της.
6. Αξιολόγηση της δραστηριότητας. Δώστε ανατροφοδότηση για τα αποτελέσματα της ανάλυσης περιεχομένου που διενήργησε κάθε ομάδα.

Ανάλυση Περιεχομένου
Δραστηριότητα 2
<i>Η μετανάστευση σε τοπικά/εθνικά/διεθνή οπτικο-ακουστικά μέσα ή πρακτορεία ειδήσεων</i>
Μαθησιακοί στόχοι
<ul style="list-style-type: none">- Συγκεντρώστε εκπομπές/ειδήσεις που έχουν παρουσιαστεί σε τοπικά/εθνικά/διεθνή τηλεοπτικά κανάλια/ραδιοφωνικούς σταθμούς ή σε πρακτορεία ειδήσεων, για πέντε ημέρες- Μετρήστε πόσες εκπομπές/ειδήσεις έχουν δημοσιευθεί, τον αριθμό των προτάσεων και παραγράφων, τη συχνότητα συγκεκριμένων λέξεων, τη στάση των συντακτών, κατηγοριοποιώντας το ύφος τους ως θετικό, αρνητικό ή ουδέτερο απέναντι στη μετανάστευση- Εφαρμόστε τα στάδια της ανάλυσης περιεχομένου.
Σύνδεση με το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα
<i>Ιστορία, μαθηματικά, λογοτεχνία</i>
Προετοιμασία και πόροι που απαιτούνται
<ul style="list-style-type: none">• Αίθουσα διδασκαλίας• Υπολογιστές, προβολέας
Διάρκεια δραστηριότητας
50 λεπτά
Αριθμός συμμετεχόντων
25
Πορεία δραστηριότητας
1. Δημιουργήστε τις καλύτερες δυνατές συνθήκες για την υλοποίηση του μαθήματος.

2. Χωρίστε τους μαθητές σε πέντε ομάδες. Κάθε ομάδα πρέπει να έχει τουλάχιστον έναν υπολογιστή. Οι ομάδες αναλύουν τις ειδήσεις/εκπομπές τηλεοπτικών/ραδιοφωνικών σταθμών ή πρακτορείων ειδήσεων τοπικού/εθνικού/διεθνούς επιπέδου. Κάθε ομάδα επιλέγει, από μια λίστα που θα τους δώσετε, 1-2 μέσα ενημέρωσης.
3. Εφαρμογή της ανάλυσης περιεχομένου.
Οι μαθητές αναλύουν τις επιλεγμένες εκπομπές/ειδήσεις, συμπληρώνοντας τον πίνακα του Παραρτήματος 3.
4. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της ανάλυσης περιεχομένου. Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα αποτελέσματα ενώπιον όλης της τάξης. Πρέπει να γίνει μια κατάταξη των ειδήσεων που έχουν μελετηθεί, σύμφωνα με τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί.
5. Μπορείτε να ζητήσετε από τους μαθητές να παρακολουθήσουν αυτά τα μέσα για μερικές μέρες (ως κατ' οίκον εργασία), και οι μαθητές μπορούν να φτιάξουν παρουσιάσεις σε μορφή PowerPoint παρουσιάζοντας τα αποτελέσματά τους. Οι μαθητές μπορούν να παρουσιάσουν διάφορα σχόλια που έγιναν σε αυτά τα μέσα, εικόνες, απόψεις, κ.λπ.
6. Αξιολόγηση της δραστηριότητας. Δώστε ανατροφοδότηση για τα αποτελέσματα της ανάλυσης περιεχομένου που διενήργησε κάθε ομάδα.

Μελέτη περίπτωσης

Η έκθεση «The European migration crisis and the media. A cross-European press content analysis» (Η μεταναστευτική κρίση στην Ευρώπη και τα ΜΜΕ. Μια διευρωπαϊκή ανάλυση περιεχομένου στον Τύπο) επισήμανε τις θεμελιώδεις αντιθέσεις στον τρόπο που ο ευρωπαϊκός Τύπος, ως βασική θεσμική δομή των ευρωπαϊκών δημοκρατιών, θέτει τους όρους για την αντίληψη των προσφύγων ως μέρους μιας «κρίσης». Η εν λόγω έκθεση παρουσιάζει τα κύρια ευρήματα της ανάλυσης του Τύπου σε οκτώ ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και στις δύο βασικές ευρωπαϊκές εφημερίδες που εκδίδονται στα αραβικά. Ήταν μια συστηματική ανάλυση περιεχομένου που επικεντρώθηκε στις τρεις στιγμές όπου υπήρξε κορύφωση της «κρίσης»: το καλοκαίρι του 2015, τις αρχές του φθινοπώρου και τα τέλη του φθινοπώρου.

Η έκθεση προσδιορίζει πέντε αρχές και συναφείς πρακτικές για την υποστήριξη μιας δίκαιης, πληροφοριακής και χωρίς αποκλεισμούς αναπαράστασης της μετανάστευσης:

1. Βήμα έκφρασης σε διάφορες φωνές: ένα θεμελιώδες σημείο αφετηρίας για μια δίκαιη απεικόνιση της μετανάστευσης, αλλά και για την ελευθερία του λόγου τόσο για τους ευρωπαίους πολίτες όσο και για τους πρόσφυγες, είναι να δίνεται βήμα έκφρασης σε μια ποικιλία οπτικών. Σε απάντηση στην περιθωριοποίηση της φωνής των προσφύγων, έχουν ήδη αναπτυχθεί αρκετοί εθνικοί και διεθνικοί φορείς που εκπροσωπούν τους πρόσφυγες, αλλά και δημοσιογράφοι πρόσφυγες. Στόχος τους είναι να υποστηρίξουν τις προσπάθειες των μέσων μαζικής ενημέρωσης να αναδείξουν τους πρόσφυγες ως άτομα με λόγο και όχι μόνο ως αντικείμενα για τα οποία γίνεται λόγος.
2. Συγκεκριμενική αναφορά για τη μετανάστευση: η αναφορά των βαθύτερων αιτιών της μετακίνησης των προσφύγων και των μεταναστών προς την Ευρώπη είναι βασική προϋπόθεση για μια δίκαιη και πληροφοριακή ενημέρωση για τη μετανάστευση. Διεθνείς οργανισμοί θα μπορούσαν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην παροχή κατάρτισης σε δημοσιογράφους που καλύπτουν εκδηλώσεις σχετικά με τη μετανάστευση και την

επανεγκατάσταση στην Ευρώπη, στα σύνορα της Ευρώπης και στις χώρες από τις οποίες προέρχονται οι πρόσφυγες.

3. Αναγνώριση των προσφύγων δημοσιογράφων και του δικαιώματος των προσφύγων για επικοινωνία: υπάρχει σημαντικό ταλέντο και πάθος πίσω από αναδυόμενες πρωτοβουλίες ανεξάρτητης δημοσιογραφίας μεταξύ προσφύγων και μεταναστών. Οι συνεργατικές πρωτοβουλίες μεταξύ των μέσων μαζικής ενημέρωσης και των μέσων ενημέρωσης των προσφύγων βρίσκονται σε εμβρυακό στάδιο, αλλά θα μπορούσαν να επεκταθούν περαιτέρω. Επιπλέον, το δικαίωμα επικοινωνίας δεν ισχύει μόνο για τους ευρωπαίους πολίτες, αλλά και για τους πρόσφυγες, οι οποίοι δεν αποτελούν μόνο αντικείμενα για τα οποία γίνεται λόγος, αλλά και πομποί ιστοριών.
4. Τα οφέλη των ψηφιακών πόρων ενάντια στη ρητορική μίσους: η ρητορική μίσους αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τη δημόσια σφαίρα στην Ευρώπη. Οι υφιστάμενοι και αναδυόμενοι ψηφιακοί πόροι για τη ζωή, τις ιστορίες και τις ανάγκες των προσφύγων και των μεταναστών αποτελούν σημαντικό εργαλείο για τους δημοσιογράφους. Οι πόροι αυτοί είναι ακόμα πιο πολύτιμοι, λόγω της απλοποίησης της δημοσιογραφίας και της μείωσης των πόρων για τη στήριξη της δημοσιογραφικής έρευνας.
5. Τα διδάγματα από την έρευνα σχετικά με την κάλυψη από τα ΜΜΕ της παγκόσμιας μετανάστευσης και της προσφυγικής κρίσης. Τα μέσα ενημέρωσης και οι επαγγελματικές οργανώσεις μπορούν να επωφεληθούν από την έρευνα σχετικά με την κάλυψη των μεταναστών και των προσφύγων. Τα μέσα ενημέρωσης αποτελούν τη βασική πηγή πληροφοριών για την κατάσταση σε περιφερειακό και παγκόσμιο και για τις αιτίες και τις συνέπειες της (αναγκαστικής) μετανάστευσης. Η έρευνα μπορεί να φέρει στο φως περιορισμούς, προκλήσεις και ευκαιρίες στη διεξαγωγή δεοντολογικής δημοσιογραφίας.

Πηγή: Chouliaraki, L., Georgiou, M. and Zaborowski, R., 2015. *The European migration crisis and the media. A cross – European press content analysis*. Διαθέσιμο στο: <http://www.lse.ac.uk/media-and-communications/assets/documents/research/projects/media-and-migration/Migration-and-media-report-FINAL-June17.pdf> .

Αφήγηση
Δραστηριότητα 1
<i>ΑΚΟΥΣΤΕ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ!</i>
Μαθησιακοί στόχοι
<ul style="list-style-type: none">- Προετοιμασία για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας ψηφιακής αφήγησης- Ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της σκέψης έξω από το κουτί.- Γνωριμία με την ιστορία ενός πρόσφυγα
Σύνδεση με το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα
Λογοτεχνία, ξένες γλώσσες, καλές τέχνες, πολιτική αγωγή
Προετοιμασία και πόροι που απαιτούνται
<ul style="list-style-type: none">• Μια μεγάλη αίθουσα• Μικρές ομάδες μαθητών• Φορητοί υπολογιστές ή έξυπνα τηλέφωνα
Διάρκεια δραστηριότητας
45 λεπτά
Αριθμός συμμετεχόντων
Όλοι οι μαθητές στην τάξη, χωρισμένοι σε μικρές ομάδες (των τεσσάρων ατόμων)
Πορεία δραστηριότητας
<p>Σε αυτή την άσκηση οι μαθητές θα δουλέψουν σε μικρές ομάδες, καθοδηγούμενοι από τον εκπαιδευτικό.</p> <p>Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα https://odisseu-project.eu/en/real-life-stories. Κάθε ομάδα πρέπει να επιλέξει την ιστορία ενός πρόσφυγα. Βεβαιωθείτε ότι έχουν επιλέξει διαφορετικές ιστορίες.</p> <p>Ζητήστε από τους μαθητές να διαβάσουν τις ιστορίες τους, κάνοντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:</p> <ul style="list-style-type: none">• Πώς σας επηρέασε η ιστορία;• Ποιο μήνυμα θέλει να μεταδώσει ο πρόσφυγας; Για ποιο πράγμα μιλά η ιστορία;• Με ποιο τρόπο μεταδόθηκε η ιστορία (γλωσσικά, οπτικά, φωνητικά, κ.λπ.); Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της; Πώς ήταν δομημένη; <p>Στη συνέχεια, οι μαθητές πρέπει να σκεφτούν μια απάντηση για τον πρωταγωνιστή της ιστορίας. Τι θέλουν να πουν στον πρόσφυγα (μέσω μιας ιστορίας); Ποιο μήνυμα θέλουν να στείλουν; Ποιο ύφος θα χρησιμοποιήσουν;</p> <p>Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να αποτελέσει το πρώτο στάδιο για την ανάπτυξη μιας ψηφιακής ιστορίας.</p>

Αφήγηση
Δραστηριότητα 2
<i>ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΤΕ ΤΟ ΔΙΚΟ ΣΑΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟ ΣΕΝΑΡΙΟ</i>
Μαθησιακοί στόχοι
<ul style="list-style-type: none">- Οι μαθητές μαθαίνουν πώς να δημιουργούν το δικό τους εικονογραφημένο σενάριο (storyboard). Αυτή η εργασία καλλιεργεί τη δημιουργική σκέψη και τις δεξιότητες σχεδίου και γραψίματος. Εξοικειώνει επίσης τους μαθητές με τα στάδια που πρέπει να πραγματοποιηθούν ώστε να δημιουργηθεί μια ψηφιακή ιστορία και τους δίνει μια εικόνα για τη διαδικασία της αφήγησης.
Σύνδεση με το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα
Προετοιμασία και πόροι που απαιτούνται
<ul style="list-style-type: none">• Στιλό, χρωματιστά μολύβια, χαρτί.
Διάρκεια δραστηριότητας
45 λεπτά
Αριθμός συμμετεχόντων
Όλοι οι μαθητές στην τάξη, χωρισμένοι σε μικρές ομάδες (των τεσσάρων ατόμων)
Πορεία δραστηριότητας
<p>Για να δημιουργήσουν τη δική τους ψηφιακή ιστορία, οι μαθητές πρέπει αρχικά να παράγουν ορισμένες ιδέες με τη μορφή ενός σύντομου σεναρίου και/ή ενός εικονογραφημένου σεναρίου. Για να φτιάξουν ένα εικονογραφημένο σενάριο, οι μαθητές πρέπει να ζωγραφίσουν κομμάτια της ιστορίας μόνοι τους.</p> <p>Αυτό μπορεί να γίνει με δύο τρόπους:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Πείτε στους μαθητές να δημιουργήσουν ένα εικονογραφημένο σενάριο για τον πρωταγωνιστή της ιστορίας, ακολουθώντας το πρότυπο του ODISSEU. Πρέπει να επιλέξουν μια χώρα, να σχεδιάσουν έναν χαρακτήρα και να διερευνήσουν τις αιτίες της μετανάστευσης. Στη συνέχεια, πείτε τους να δημιουργήσουν το δικό τους εικονογραφημένο σενάριο, με το να σκεφτούν 5-10 διαφορετικές σκηνές και να τις ζωγραφίσουν. Η καλύτερη ιδέα μπορεί να επιλεγεί, ώστε με βάση αυτήν να δημιουργηθεί από όλη την τάξη μια ψηφιακή ιστορία.2) Αφήστε τους μαθητές να συνεχίσουν την ιστορία ενός από τους πρωταγωνιστές του ODISSEU. Πώς θα μπορούσε να εξελιχθεί η ιστορία; Ποιες προκλήσεις και επιτυχίες μπορούν οι πρωταγωνιστές να συναντήσουν στο μέλλον;

Προκειμένου το εικονογραφημένο σενάριο να διαπνέεται από το πνεύμα της ένταξης, το βασικό θέμα του πρέπει να είναι η ένταξη και/ή η πολιτισμική πολυμορφία. Θα ήταν χρήσιμο οι ομάδες να περιλαμβάνουν τουλάχιστον έναν μαθητή με διαφορετικό γλωσσικό ή πολιτισμικό υπόβαθρο, έτσι ώστε οι ιστορίες να ενσωματώνουν ιστορίες από διαφορετικές πολιτισμικές οπτικές.

Σχεδιάζοντας μια ιστορία
Δραστηριότητα
Μαθησιακοί στόχοι
<ul style="list-style-type: none">• Συζήτηση και κατανόηση της διαδικασίας της αναγκαστικής μετανάστευσης• Ανάλυση του κοινού που θα ακούσει/δει την ιστορία και των στόχων που επιδιώκει να πετύχει η ιστορία• Ανάλυση των γεγονότων και των σημαντικών στοιχείων που είναι σημαντικό να ακούσει/δει το κοινό, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της ιστορίας• Επιλογή των κατάλληλων εργαλείων για παρουσίαση μιας ιστορίας• Σχεδιασμός και δημιουργία ενός περιβάλλοντος κατάλληλου για παρουσίαση της ιστορίας• Σχεδιασμός μιας ιστορίας με συγκεκριμένους στόχους, σύμφωνα με τις ανάγκες του κοινού• Παρουσίαση της ιστορίας σε μεγαλύτερο κοινό• Αξιολόγηση της διαδικασίας και προτάσεις για περαιτέρω βελτίωση
Σύνδεση με το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα
<i>Λογοτεχνία, Πληροφορική, Ιστορία, Τέχνη, Πολιτική Αγωγή</i>
Προετοιμασία και πόροι που απαιτούνται
<ul style="list-style-type: none">• Αίθουσα με θρανία και καρέκλες• Εκτυπωμένες ιστορίες προσφύγων και αιτούντων άσυλο (μια ιστορία για κάθε ομάδα). Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ιστορίες από το διαδικτυακό παιχνίδι προσομοίωσης του ODISSEU ή ακόμη και άλλες ιστορίες που είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο.• Τάμπλετ, φορητοί υπολογιστές με εφαρμογές/προγράμματα για δημιουργία ιστοριών• Αντίγραφα του Παραρτήματος 4 για όλες τις ομάδες• Στιλό, μολύβια, μαρκαδόροι, χρωματιστά μολύβια, χαρτί• Χαρτοπίνακας (πίνακας παρουσιάσεων) και μαρκαδόροι• Μικρές ομάδες μαθητών (5 σε κάθε ομάδα)
Διάρκεια δραστηριότητας
Συνολική διάρκεια: 110 λεπτά

1. Ανάλυση: 10 λεπτά
2. Σχεδιασμός: 50 λεπτά
3. Ανάπτυξη: 10 λεπτά
4. Υλοποίηση: 5 λεπτά/ομάδα (25 λεπτά συνολικά)
5. Αξιολόγηση: 10 λεπτά

Αναστοχασμός και ανατροφοδότηση σε όλες τις ομάδες: 5 λεπτά

Αριθμός συμμετεχόντων

25 μαθητές το μέγιστο (5 ομάδες x 5 άτομα)

Πορεία δραστηριότητας

Χωρίστε τους μαθητές σε ομάδες των πέντε, μοιράστε ένα αντίγραφο μιας ιστορίας ενός πρόσφυγα ή αιτούντα άσυλο σε κάθε ομάδα, καθώς και το Παράρτημα 4 με περαιτέρω ερωτήσεις και οδηγίες για ολοκλήρωση της εργασίας. Οι μαθητές έχουν την επιλογή να δουλέψουν με τις ιστορίες που τους έχουν δοθεί ή με τη δική τους ιστορία (που έχει δημιουργήσει μια ομάδα ή που έχει παρουσιαστεί από ένα άτομο σε μια ομάδα).

Οι μαθητές καλούνται να δουλέψουν στην πρώτη φάση του μοντέλου ADDIE. Η εργασία τους είναι να κάνουν μια ανάλυση σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 4.

Προχωρώντας στη δεύτερη φάση – σχεδιασμό: παρουσιάστε στους μαθητές τρόπους να πουν την ιστορία τους, δίνοντάς τους τις ακόλουθες επιλογές:

- Γραπτή ιστορία (χειρόγραφο ή ηλεκτρονική εκδοχή – στο Word ή το Power Point)
- Προφορική αφήγηση
- Οπτικοακουστική ιστορία (με τη βοήθεια διαφόρων διαδικτυακών εργαλείων και τη χρήση εικόνας, ήχου, κ.λπ.).
- Ζωγραφική/σχέδια

Αφού σχεδιάσουν την ιστορία τους, ζητήστε από τους μαθητές να προχωρήσουν στη φάση ανάπτυξης. Αφού ολοκληρώσουν και αυτή τη φάση, οι ομάδες παρουσιάζουν τις ιστορίες τους ενώπιον όλης της τάξης. Μετά την παρουσίαση, οι μαθητές αξιολογούν τη διαδικασία στις ομάδες τους.

Κατά τη διάρκεια της εργασίας των ομάδων, δώστε περαιτέρω ανατροφοδότηση ή εισηγήσεις στους μαθητές.

Διαδικτυακά Παιχνίδια Προσομοίωσης

Minecraft - Εκπαιδευτική Έκδοση

Μαθησιακοί στόχοι
<ul style="list-style-type: none">• Μεταφορά δομής χάρτη από την πραγματικότητα σε περιβάλλον γραφικών• Χρήση κώδικα προγραμματισμού για την επίλυση ενός προβλήματος• Χρήση του παιχνιδιού Minecraft ως πόρου για Μάθηση Βάσει Προβλήματος• Αποτελεσματική συνεργασία για τον σχεδιασμό όλων πτυχών μιας τάξης, ειδικά όταν υπάρχουν δύο αντίθετες ιδέες τις οποίες οι μαθητές υποστηρίζουν έντονα.
Ηλικιακή ομάδα
<ul style="list-style-type: none">• 12-18 χρονών
Σύνδεση με το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα
<ul style="list-style-type: none">• Ξένες γλώσσες (βρείτε σχέδια μαθήματος με βάση το Minecraft εδώ)• Πληροφορική (βρείτε σχέδια μαθήματος με βάση το Minecraft εδώ)• Επιστήμες (βρείτε σχέδια μαθήματος με βάση το Minecraft εδώ)• Ιστορία (βρείτε σχέδια μαθήματος με βάση το Minecraft εδώ)• Μαθηματικά (βρείτε σχέδια μαθήματος με βάση το Minecraft εδώ)• Τέχνη (βρείτε σχέδια μαθήματος με βάση το Minecraft εδώ)
Προετοιμασία και πόροι που απαιτούνται
<ul style="list-style-type: none">• Το παιχνίδι Minecraft – Εκπαιδευτική έκδοση (κατεβάστε εδώ)• Ένας υπολογιστής για κάθε μαθητή ή για ομάδες των 2-3 μαθητών• Φύλλα εργασίας με οδηγίες
Διάρκεια δραστηριότητας
<ul style="list-style-type: none">• Δραστηριότητα 1: 45 λεπτά• Δραστηριότητα 2: 90 λεπτά
Αριθμός συμμετεχόντων
<ul style="list-style-type: none">• 20 μαθητές
Πορεία δραστηριότητας
Δραστηριότητα 1: Προγραμματίζοντας τον «ήρωα» του Minecraft
<ol style="list-style-type: none">1. Αρχικά, όλοι οι μαθητές πρέπει να παρακολουθήσουν το εισαγωγικό βίντεο με τις οδηγίες https://studio.code.org/s/hero/stage/1/puzzle/1 (2:51).2. Μοιράστε στους μαθητές σημειώσεις για το πώς να παίξουν Minecraft ή ζητήστε τους να επισκεφθούν τη σελίδα Gamepedia, για να βρουν οδηγίες για το πώς να παίξουν το παιχνίδι.

3. Αφού παρακολουθήσουν το βίντεο με τις οδηγίες, μπορούν να παίξουν τα 12 επίπεδα του παιχνιδιού, ώστε να εξασκηθούν στον προγραμματισμό, ακολουθώντας τις οδηγίες. Αυτό μπορεί να γίνει σε ζευγάρια, ομάδες ή ατομικά.

Δραστηριότητα 2: Δημιουργήστε τη δική σας σχολική τάξη (βασισμένο σε ένα [έτοιμο προς χρήση σχέδιο μαθήματος Minecraft](#))

Καθοδηγητικές ερωτήσεις:

- Τι πιστεύετε ότι είναι σημαντικό να γνωρίζει ένας καινούριος μαθητής για ένα μέρος/περιοχή του σχολείου σας;
- Γιατί θέλουμε να βοηθήσουμε τους νεοεισερχόμενους;
- Πώς θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε το *Minecraft* για να το πετύχουμε αυτό;
- Πώς θα μπορούσαμε να μεταφέρουμε με ακρίβεια τη δομή ενός πραγματικού κτιρίου στο *Minecraft*;

Δραστηριότητες μαθητών:

- Αναφέρετε μια περιοχή/περιοχές του σχολείου σας που είναι σημαντικές για σας
- Μάθετε περισσότερα για την περιοχή – οποιεσδήποτε πληροφορίες ή ενδιαφέροντα γεγονότα τα οποία έγιναν εδώ, τα οποία δε γνωρίζατε.
- Ζωγραφίστε το προσχέδιο σε ένα κομμάτι χαρτί.
- Μεταφέρετε το αυτό στο *Minecraft* προσπαθώντας να είστε όσο το δυνατόν πιο σαφείς μπορείτε για έναν καινούριο μαθητή.

Αναμενόμενη επίδοση:

Οι μαθητές αναμένεται να δημιουργήσουν τουλάχιστον μία περιοχή που να δείχνει τι έχει να προσφέρει το σχολείο. Πρέπει να συνεργαστούν μεταξύ τους, για να δώσουν ή να πάρουν βοήθεια.

Τα βήματα της διαδικασίας:

1. Πείτε στους μαθητές ότι πρέπει να δημιουργήσουν τη δική τους εικονική σχολική τάξη.
2. Χωρίστε τους μαθητές σε ομάδες των 2-3 ατόμων.
3. Συζητήστε και αποφασίστε τι θα δημιουργήσει κάθε ομάδα (ποια σχολική τάξη).
4. Κάθε ομάδα θα πρέπει να φτιάξει ένα προσχέδιο σε ένα κομμάτι χαρτί, που να παρουσιάζει τις κινήσεις που πρέπει να κάνει ο ήρωας για να δημιουργήσει την τάξη.
5. Δημιουργία της εικονικής τάξης.
6. Παρουσίαση των αποτελεσμάτων των ομάδων.

Διαδικτυακά Παιχνίδια Προσομοίωσης
Scratch – Δημιουργήστε το δικό σας παιχνίδι
Μαθησιακοί στόχοι
<ul style="list-style-type: none">Χρήση απλού κώδικα προγραμματισμούΑποτελεσματική συνεργασία για δημιουργία ενός σύντομου και απλού παιχνιδιού
Ηλικιακή ομάδα
<ul style="list-style-type: none">12-15 χρονών
Σύνδεση με το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα
<ul style="list-style-type: none">ΠληροφορικήΛογοτεχνία
Προετοιμασία και πόροι που απαιτούνται
<ul style="list-style-type: none">ΥπολογιστέςΗ εφαρμογή Scratch στον υπολογιστή (https://scratch.mit.edu/download)Εκτυπωμένες οδηγίες
Διάρκεια δραστηριότητας
<ul style="list-style-type: none">90 λεπτά
Αριθμός συμμετεχόντων
<ul style="list-style-type: none">20 μαθητές (σε ομάδες των 2-3 μαθητών)
Πορεία δραστηριότητας
<ol style="list-style-type: none">Κατεβάστε την εφαρμογή Scratch στον υπολογιστή (https://scratch.mit.edu/download)Πατήστε Explore (Εξερεύνηση) για να δείτε άλλα παιχνίδια και πώς δημιουργήθηκαν με τη χρήση του Scratch. Επίσης, πατήστε Ideas (Ιδέες), για να δείτε ποιες άλλες δυνατότητες σας δίνει το συγκεκριμένο εργαλείο.Επιλέξτε Create a Story (Δημιουργήστε μια ιστορία). Οι μαθητές πρέπει να δουν το σύντομο βίντεο με τις οδηγίες. Μοιράστε τα εκτυπωμένα φύλλα εργασίας με τις οδηγίες, που ονομάζονται Coding Cards (Κάρτες Προγραμματισμού).Επιλέξτε μία από τις ιστορίες που ανέπτυξαν οι μαθητές σε προηγούμενη δραστηριότητα ή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του έργου ODISSEU, στο τμήμα Αληθινές Ιστορίες, για να βρείτε μια ιστορία που θα θέλατε να αναπτύξετε σε παιχνίδι χρησιμοποιώντας την εφαρμογή Scratch.Χρησιμοποιήστε το σχέδιο μαθήματος που παρέχει το Scratch, για να βοηθήσετε τους μαθητές να δημιουργήσουν το δικό τους παιχνίδι.

Ενεργή πολιτότητα
Δραστηριότητα 1
<i>Ελάτε να μιλήσουμε!</i>
Μαθησιακοί στόχοι
<ul style="list-style-type: none">- Συζήτηση και αναστοχασμός για αληθινές ιστορίες προσφύγων- Διερεύνηση θεμάτων που σχετίζονται με τη μετανάστευση και την ένταξη- Ευαισθητοποίηση σχετικά με τα ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι αιτούντες άσυλο εντός της σχολικής κοινότητας
Σύνδεση με το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα
Πολιτική αγωγή, Νέα Ελληνικά
Προετοιμασία και πόροι που απαιτούνται
<ul style="list-style-type: none">• Καλέστε έναν πρόσφυγα ή έναν εργαζόμενο σε ΜΚΟ να μιλήσει στην τάξη πριν από τη δραστηριότητα.• Εναλλακτικά: βρείτε ιστορίες από την ηλεκτρονική βιβλιοθήκη του ODISSEU• Βοηθήστε τους μαθητές να διατυπώσουν ερωτήσεις• Επισημάνετε θέματα για έρευνα• Υπολογιστές (τουλάχιστον ένας· περισσότεροι αν είναι διαθέσιμη μια τάξη πληροφορικής)
Διάρκεια δραστηριότητας
2 x 45 λεπτά
Αριθμός συμμετεχόντων
15 – 25 μαθητές
Πορεία δραστηριότητας
Φάση 1 <p>Πριν από αυτή τη συνεδρία, οι μαθητές, μαζί με τον καθηγητή/τρια τους, θα αναζητήσουν τοπικούς ΜΚΟ και οργανώσεις τις οποίες διευθύνουν πρόσφυγες (κάτι που ενδεχομένως να έχει γίνει στις προηγούμενες δραστηριότητες) και θα εξετάσουν αν υπάρχει δυνατότητα πρόσκλησης ενός πρόσφυγα ή αιτούντος άσυλο στην τάξη τους, για να μιλήσει για την εμπειρία του/της και τις ευκαιρίες και προκλήσεις που αντιμετώπισε στην ένταξή του/της σε μια διαφορετική κοινωνία. Εναλλακτικά, μπορεί να προσκληθεί ένας εκπρόσωπος από έναν τοπικό ΜΚΟ που προσφέρει υποστήριξη σε μετανάστες και πρόσφυγες, ώστε να μιλήσει για την καθημερινή του/της εργασία και την εμπειρία του/της με τους ανθρώπους που υποστηρίζει.</p> <p>Σε αυτή την περίπτωση, οι μαθητές σε ομάδες των τεσσάρων θα πρέπει να σκεφτούν εκ των προτέρων πιθανές ερωτήσεις που θα ήθελαν να θέσουν στον επισκέπτη και να τις μοιραστούν</p>

με τον εκπαιδευτικό και την υπόλοιπη τάξη, για να ελεγχθεί η συνάφεια, η καταλληλότητα και η γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε.

Σε περίπτωση που δεν μπορεί να υλοποιηθεί καμία από αυτές τις επιλογές, ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να επιλέξει μία ή περισσότερες αληθινές ιστορίες προσφύγων (της χώρας του) από την ηλεκτρονική βιβλιοθήκη στην ιστοσελίδα του ODISSEU και να τις παρουσιάσει στους μαθητές του²⁶.

5 λεπτά: οι μαθητές συστήνονται στον επισκέπτη και τον/την ευχαριστούν για την αποδοχή της πρόσκλησής τους. Ο επισκέπτης επιλέγει κατά πόσο προτιμά να μιλήσει πρώτα και να απαντήσει ερωτήσεις στη συνέχεια ή αν προτιμά να συζητήσει με τους μαθητές από την αρχή.

30 λεπτά: ο επισκέπτης λέει την ιστορία του, είτε από την αρχή είτε μέσω συζήτησης με τους μαθητές (η διάρκεια μπορεί να διαφέρει). Είναι εξαιρετικά σημαντικό ο εκπαιδευτικός να εποπτεύει τη διαδικασία και να προχωρά όταν βλέπει ότι ο επισκέπτης δεν επιθυμεί να αναφερθεί σε ένα συγκεκριμένο γεγονός/θέμα.

10 λεπτά: Απολογισμός. Όταν ο επισκέπτης αποχωρήσει, οι μαθητές συζητούν για τα συναισθήματα και τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τη μαρτυρία του. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να αρχίσει και να καθοδηγήσει τη συζήτηση με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς αισθανθήκατε για την όλη εμπειρία; Ήταν διαφορετική από αυτό που περιμένατε;
- Είχατε την ευκαιρία να συναντήσετε ή να μιλήσετε με έναν πρόσφυγα στο παρελθόν; Σε ποια περίπτωση;
- Υπάρχουν κάποια συγκεκριμένα σημεία από την ιστορία που σας έκαναν εντύπωση; Το άτομο ανέφερε οποιεσδήποτε προκλήσεις που έχει αντιμετωπίσει;
- Τι μάθατε ή καταλάβατε από την ιστορία του επισκέπτη;

Φάση 2

5 λεπτά: Ο εκπαιδευτικός, έχοντας καταγράψει τα θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης, καθώς και τα θέματα που αναφέρθηκαν από τους μαθητές, τα παρουσιάζει σε μια λίστα, έτσι ώστε να προσθέσουν κάτι, αν χρειάζεται (π.χ. ο επισκέπτης ανέφερε ότι πέρασε μια περίοδο υπό κράτηση, είχε δυσκολίες πρόσβασης στο σχολικό σύστημα κ.λπ.).

Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να επιλέξουν από αυτή τη λίστα ένα θέμα για το οποίο θέλουν να κάνουν περισσότερη έρευνα, έτσι ώστε να κατανοήσουν καλύτερα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες στην χώρα/περιοχή τους (π.χ. ρητορική μίσους, το σύστημα ασύλου, παράνομη εργασία, κ.λπ.).

30 λεπτά: Στη συνέχεια, η τάξη χωρίζεται σε ομάδες των 2-3 ατόμων και κάνει μια σύντομη έρευνα για το θέμα (μέσα από το διαδίκτυο, εφημερίδες, κ.λπ.).

²⁶ In alternative, stories can be found through International Organisations such as UNHCR or IOM, for example through the campaign I am a migrant: <https://iamamigrant.org/>

10 λεπτά: Οι ομάδες παρουσιάζουν τα ευρήματά τους και προσπαθούν να τα συνοψίσουν.

Οι μαθητές αναφέρουν οποιεσδήποτε απορίες τους στον εκπαιδευτικό και αυτός/-ή μπορεί να τις απαντήσει στο επόμενο μάθημα. Επίσης, οι μαθητές μπορούν να εργαστούν περισσότερο πάνω σε αυτό το θέμα και να φτιάξουν ενημερωτικά γραφήματα (infographics) και αφίσες, τα οποία μπορούν στη συνέχεια να εκθέσουν στο σχολείο.

Ενεργή πολιτότητα

Δραστηριότητα 2

Ας οργανώσουμε μια δράση!

Μαθησιακοί στόχοι

- Οι μαθητές να εφαρμόσουν στην πράξη όσα έχουν μάθει, οργανώνοντας μια εκδήλωση/δράση ευαισθητοποίησης σχετικά με ζητήματα μετανάστευσης στο σχολείο τους ή την κοινότητα
- Να αναπτυχθούν εγκάρσιες ικανότητες προάσπισης δικαιωμάτων και υλοποίησης εκστρατειών, μέσω διαχείρισης έργων, ομαδικής δουλειάς και δημόσιου λόγου.

Σύνδεση με το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα

Ανάλογα με τον τύπο της δράσης, μπορεί να συνδεθεί με όλα τα μαθήματα

Προετοιμασία και πόροι που απαιτούνται

- Μαρκαδόροι, χαρτί

Διάρκεια δραστηριότητας

60 λεπτά να καθοριστεί η δράση και ακολούθως ανάλογα με το είδος της δράσης

Αριθμός συμμετεχόντων

15 – 25 μαθητές

Πορεία δραστηριότητας

1. ΤΙ; «Ιδεοθύελλα»:

15 λεπτά: συζητήστε με όλους τους μαθητές την ακόλουθη ερώτηση: με βάση τη μάθηση και τις δραστηριότητες που έγιναν με τα διάφορα εργαλεία του ODISSEU, τι θα θέλατε να πείτε στους συμμαθητές/την οικογένεια/την κοινότητα για τους πρόσφυγες και γενικά τη μετανάστευση;

Πάρτε σημειώσεις στον πίνακα, ενθαρρύνοντας τη δημιουργικότητα των μαθητών.

Για αποτελεσματικό σχεδιασμό δράσης, η ομάδα θα πρέπει να λάβει υπόψη της τα πιο κάτω βήματα:

2. ΠΩΣ; Καθορισμός δράσης (για περαιτέρω αναφορές: <https://sfyouth.eu/index.php/en/sfyouth-toolkit/skills-topics>)

Αφήστε τους μαθητές εργαστούν αυτόνομα, ώστε:

- Να προετοιμάσουν έναν κατάλογο δραστηριοτήτων και να αποφασίσουν τι είναι εφικτό (εξετάζοντας το κόστος και τους πόρους). Στη συνέχεια, να ιεραρχήσουν και να συμφωνήσουν σε μια συγκεκριμένη δράση.
- Να αναθέσουν τους ρόλους και τις ευθύνες εντός της ομάδας βάσει ικανοτήτων, ενδιαφερόντων και διαθεσιμότητας χρόνου.
- Να εντοπίσουν τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη (ποιοι μπορούν να τους βοηθήσουν να υλοποιήσουν τη δράση; Ίσως τοπικοί οργανισμοί, ο δήμος, ο διευθυντής/τρια του σχολείου κ.λπ.), καθώς η επιτυχής υλοποίηση εξαρτάται από την υποστήριξη ατόμων που έχουν συμφέρον ή που θα επηρεαστούν από τη δράση τους.
- Να χωρίσουν τις δραστηριότητες σε διακριτά, μικρότερα και μετρήσιμα βήματα. Αυτό εξασφαλίζει ότι όλες οι δραστηριότητες θα είναι ρεαλιστικές και εφικτές (τι χρειάζεται να κάνουν και μέχρι πότε;).
- Να βεβαιωθούν ότι έχουν εντοπίσει τα άτομα και/ή τους οργανισμούς που είναι υπεύθυνοι για κάθε θέμα.
- Να δημιουργήσουν ένα χρονοδιάγραμμα με τα βασικά ορόσημα (βασικές ενδείξεις προόδου).
- Να παρακολουθήσουν την πρόοδο των δραστηριοτήτων.
- Να αξιολογήσουν τη διαδικασία μετά το τέλος της δράσης!

Παραδείγματα δράσεων

Ινστιτούτο Leonardo da Vinci (Ρώμη) – Η δική μας δράση για υποστήριξη των προσφύγων

Εμείς, οι μαθητές του Ινστιτούτου Leonardo da Vinci στη Ρώμη, έχουμε επιλέξει ως δράση, να ευαισθητοποιήσουμε την κοινή γνώμη για τους πρόσφυγες, αξιοποιώντας την ευκαιρία που μας έδωσε ο οργανισμός «Mondo Digitale» σε συνεργασία με τη Microsoft: να τους καλωσορίσουμε στο σχολείο μας και να τους διδάξουμε πώς να χρησιμοποιούν έναν υπολογιστή.

Έτσι, κάθε Τετάρτη απόγευμα, από τις 14:30 έως τις 17:00, υποδεχόμαστε τους πρόσφυγες και αναλαμβάνουμε τον ρόλο του δασκάλου, βοηθώντας τους να μάθουν να χρησιμοποιούν τις ψηφιακές τεχνολογίες, και υποστηρίζοντάς τους παράλληλα στην εκμάθηση της ιταλικής γλώσσας. Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι είμαστε το μέλλον και ότι θα μπορούσαμε να κάνουμε τη διαφορά: σε αυτό το έργο χρησιμοποιούμε τις ψηφιακές μας ικανότητες και για τον λόγο αυτό το σχολείο μας μας παρείχε τις εγκαταστάσεις που θα μας βοηθήσουν να πετύχουμε τον στόχο.

Κατά τη διάρκεια της πρώτης συνάντησης, τους ρωτήσαμε ποιο θέμα θα τους ενδιέφερε περισσότερο από τα πιο κάτω:

- χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης
- χρήση λογισμικού/προγραμμάτων

- χρήση έξυπνου τηλεφώνου
- συγγραφή βιογραφικού σημειώματος
- εξεύρεση εργασίας
- η ζωή στη Ρώμη

Αφού επιλέγηκε το θέμα, σχηματίστηκαν ομάδες 2-3 προσφύγων, οι οποίοι άρχισαν να εργάζονται μαζί. Έτσι, αναπτύχθηκαν φιλίες πολύ γρήγορα. Στόχος μας ήταν να προσπαθήσουμε να τους παρέχουμε συνεχή υποστήριξη, επειδή πιστεύουμε ότι ο καθένας πρέπει να αισθάνεται ελεύθερος και να ασκεί το δικαίωμά του να μαθαίνει και να έχει φίλους.

Στο τέλος του έργου, θα οργανωθεί ένας αγώνας ποδοσφαίρου μεταξύ των προσφύγων και εμάς, με στόχο την ενδυνάμωση της φιλίας μας.

<https://fys-forums.eu/it/blog>

Τι σημαίνει να είσαι μετανάστης (Istituto Vittoria Colonna, Arezzo).

ΞΕΝΕ! Αν, καθώς περνάς, με συναντήσεις στον δρόμο σου και θέλεις να μου μιλήσεις, γιατί να μην το κάνεις; Και γιατί να μη σου μιλήσω κι εγώ;

Στις 19 Μαΐου 2017, οι μαθητές του Istituto Vittoria Colonna κατάφεραν, επιτέλους, να πραγματοποιήσουν τη δράση τους.

«Για μας, όλα άρχισαν με ορισμένα εργαστήρια στο σχολείο, που μας βοήθησαν να μάθουμε περισσότερα για τον οργανισμό Oxfam, και συνεχίστηκαν με ένα συνέδριο στη Ρώμη, όπου ανταλλάξαμε γνώμες και απόψεις με μαθητές από άλλες ιταλικές πόλεις που συμμετείχαν και αυτές στο έργο. Η δουλειά, η συνεργασία και η δέσμευση που επιδείξαμε απέδωσαν καρπούς και μας χάρισαν μεγάλη ικανοποίηση· αυτά μπορούν να γίνουν ακόμη μεγαλύτερα αν αποφασίσετε να συμμετέχετε μαζί μας! Για τον λόγο αυτό, θα θέλαμε να μοιραστούμε μαζί σας τα συναισθήματα και τις αλήθειες μας –συχνά και τη σιωπή μας- για όλα αυτά που έχουμε ζήσει και μάθει όλους αυτούς τους μήνες».

Το απόσπασμα αυτό είναι από το ενημερωτικό φυλλάδιο της δράσης και αντικατοπτρίζει με ακρίβεια το φιλικό και ειλικρινές κλίμα που δημιούργησαν οι μαθητές σε αυτή τη δράση.

Γύρω στους 60 μαθητές συμμετείχαν σε αυτή τη συνάντηση, με επικεφαλής νεαρά άτομα και με υποστήριξη από εμπειρογνώμονες από τον Oxfam: την Claudia, τη Gabriele, τον Christian και το Riccardo, οι οποίοι προσκλήθηκαν ώστε να μοιραστούν την οπτική και τις γνώσεις τους για το θέμα.

Καθώς ο Leonardo έδινε καρτέλες του Oxfam σε όλους τους συμμετέχοντες, η Denise καλωσόριζε τους μαθητές και η Paola έκανε πρόβα την εναρκτήρια ομιλία της. Στην ομιλία της εξήγησε την πορεία που τους οδήγησε σε εκείνη τη στιγμή, σύστησε την ομάδα του FYSF και τους εμπειρογνώμονες και έδωσε τον λόγο στη Valentina.

Η Valentina έκανε το «Globingo», σπάζοντας τον πάγο και δημιουργώντας μια ευχάριστη ατμόσφαιρα. Οι συμμετέχοντες συνειδητοποίησαν ότι ζούμε σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο και ότι το τοπικό συνδέεται με το παγκόσμιο, ένα από τα βασικά μηνύματα του έργου!

Στη συνέχεια, η Alessia έδειξε το βίντεο «Παιδιά πρόσφυγες μοιράζονται τις ιστορίες τους», ξεκινώντας μια συζήτηση όπου οι συμμετέχοντες μοιράστηκαν τα συναισθήματα και τις εντυπώσεις τους. Το βίντεο αποτέλεσε αφορμή να γίνει μια εκτενής συζήτηση, προσφέροντας το έδαφος για παροχή πολλών πληροφοριών.

Έτσι, ο Leonardo, η Denise και η Valentina έδωσαν πολλά στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με τους ανθρώπους εν κινήσει. Έκαναν δύσκολες ερωτήσεις στο κοινό, ρωτώντας, μεταξύ άλλων, γιατί οι νέοι άνθρωποι δε δείχνουν σχεδόν καθόλου ενδιαφέρον για αυτό το θέμα. Ανάμεσα στις απαντήσεις που πήραν ήταν και το «επειδή είναι υπερβολικά πολύπλοκο», «δεν εμπιστευόμαστε κανέναν πλέον», «πού μπορούμε να κοιτάξουμε; Ποιες είναι οι καλύτερες ιστοσελίδες;»

Ακολούθως, η Paola και ο Paul έδειξαν ένα απόσπασμα από την ταινία Fuocoammare (Φωτιά στη θάλασσα), συντονίζοντας τη συζήτηση, και σε αυτό το σημείο οι ειδικοί από τον Oxfam έδωσαν περισσότερες πληροφορίες για το τι γίνεται όταν οι μετανάστες φτάνουν στις ιταλικές ακτές, στη Λαμπεντούζα. Ρωτήθηκαν επίσης για τον συναισθηματικό αντίκτυπο του να δουλεύεις με ανθρώπους που βρίσκονται σε μια τόσο ευάλωτη θέση. Η συζήτηση θα μπορούσε να συνεχιστεί για ώρες.

Η Giulia και η Sara έπρεπε να κάνουν την τελευταία δραστηριότητα («Πού βρίσκομαι»), αλλά ο χρόνος τελείωσε. Την επόμενη φορά, είπαν!

Οι εκπρόσωποι του Oxfam κάλεσαν τους μαθητές σε μια δημόσια συζήτηση την επόμενη μέρα, σχετικά με τους αιτούντες άσυλο στην Ιταλία.

«Οι νέοι μπορούν πραγματικά να σε εκπλήξουν», ανέφερε η καθηγήτρια Vania Fattorini, τονίζοντας ότι ήταν σίγουροι ότι οι μαθητές θα ήταν καλοί, ωστόσο ξεπέρασαν τις προσδοκίες της και μίλησαν χωρίς δισταγμούς μπροστά σε 60 συμμαθητές τους.

Ένα τεράστιο ευχαριστώ σε αυτή την υπέροχη ομάδα, τους ειδικούς του οργανισμού Oxfam και στις καθηγήτριες Vania και Silvia Tiezzi οι οποίες έκαναν πραγματικότητα αυτό το έργο, παρά τις δυσκολίες.

Ο Paul λέει: «Εξεπλάγην από το ενδιαφέρον που επέδειξαν οι μαθητές! Τελικά, το “αυτοί που θα έρθουν, θα είναι τα κατάλληλα άτομα”, ήταν καλή συμβουλή» (ο Paul αναφέρεται στο τι του είπε η Claudia από τον Oxfam, όταν της εξέφρασε τις ανησυχίες του για μειωμένη προσέλευση).

Η Denise αναφέρει: «Είμαι πολύ ικανοποιημένη από τη συμμετοχή και το ενδιαφέρον του σχολείου μας, τόσο των αγοριών όσο και των κοριτσιών. Το έργο έλαβε την προσοχή που του άξιζε και ελπίζω οι μαθητές να συνεχίσουν να μαθαίνουν για το θέμα, αρχίζοντας από τα όσα τους είπαμε».

Η Valentina προσθέτει: «Τα έκπληκτα πρόσωπα των συμμετεχόντων, όταν άκουσαν τις πληροφορίες και τα στοιχεία που τους δώσαμε...! Δε γνώριζαν για πολλά σημαντικά δεδομένα

και αυτό σίγουρα τους έκανε να προβληματιστούν. Επομένως, ελπίζω ότι αυτή η δράση –αν και μικρή- είχε έναν μεγάλο αντίκτυπο σε αυτούς και θα αποτελέσει την αφορμή ώστε να μάθουν ακόμη περισσότερα».

Η Giulia συμπληρώνει: «Σε αυτό το έργο συμμετείχαν ενεργά πολλά άτομα και, προσωπικά, μου έμαθε να μην τα παρατάω μπροστά στις δυσκολίες, όσο απρόσμενες και να είναι».

Η Raola καταλήγει: Δεν πίστευα ποτέ ότι θα αισθανόμουν με αυτό τον τρόπο για αυτά τα θέματα. Ποτέ. Με βοηθήσατε να καταλάβω τι θα ήθελα να κάνω σε ένα χρόνο, αφού τελειώσω με το σχολείο».

Ένα τεράστιο ευχαριστώ σε όλους! Και ένα άλλο μεγάλο ευχαριστώ στον Διευθυντή, κ. Gatteschi, και όλο το προσωπικό του σχολείου!

<https://fys-forums.eu/it/blog/363-what-it-feels-like-to-be-a-migrant-istituto-vittoria-colonna-arezzo>

ODISSEU

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Δραστηριότητα 1

GLI OBIETTIVI
Per lo Sviluppo Sostenibile

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
Project Number: 2018-1-IT02-KA201-048187

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – Ανάλυση περιεχομένου 1

Ανάλυση περιεχομένου – στάδια	Εφημερίδα/ Διαδικτυακό περιοδικό 1	Εφημερίδα/ Διαδικτυακό περιοδικό 1
1. Ανάλυση συχνότητας		
Πόσα άρθρα στην εφημερίδα/περιοδικό ασχολούνται με ζητήματα μετανάστευσης;
Ποιες λέξεις/όροι/φράσεις χρησιμοποιήθηκαν που σχετίζονται με το φαινόμενο της μετανάστευσης;
Πόσο συχνά εμφανίζεται η λέξη μετανάστευση/μετανάστης στα άρθρα του περιοδικού/εφημερίδας;
2. Ανάλυση εγκυρότητας		
Αριθμός άρθρων υπέρ της μετανάστευσης
Αριθμός άρθρων κατά της μετανάστευσης
Αριθμός ουδέτερων άρθρων
3. Ανάλυση έντασης		
Τι είδους υλικό αναλύσατε; (άρθρα, ειδήσεις, τίτλους, ομιλίες)
Σε ποιο σημείο της εφημερίδας είναι τοποθετημένο το άρθρο/είδηση;
Γίνεται χρήση εικόνων στα άρθρα/ειδήσεις;
Πόσα σχόλια είναι θετικά και πόσα αρνητικά;
4. Αναλογική ανάλυση		
Πώς αξιολογείτε τη στάση του μέσου απέναντι στο φαινόμενο της μετανάστευσης: θετική, αρνητική ή ουδέτερη;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 – Ανάλυση περιεχομένου 2

Ανάλυση περιεχομένου – στάδια	Τηλεοπτικός/ ραδιοφωνικός σταθμός/πρακτορείο ειδήσεων 1	Τηλεοπτικός/ ραδιοφωνικός σταθμός/πρακτορείο ειδήσεων 2
1. Ανάλυση συχνότητας		
Πόσες ειδήσεις/εκπομπές ασχολήθηκαν με ζητήματα μετανάστευσης;
Ποιες λέξεις/όροι/φράσεις χρησιμοποιήθηκαν που σχετίζονται με το φαινόμενο της μετανάστευσης;
Πόσο συχνά εμφανίζεται η λέξη μετανάστευση/μετανάστης στις εκπομπές/ειδήσεις που αναλύθηκαν;
2. Ανάλυση εγκυρότητας		
Αριθμός ειδήσεων υπέρ της μετανάστευσης
Αριθμός ειδήσεων κατά της μετανάστευσης
Αριθμός ουδέτερων ειδήσεων
3. Ανάλυση έντασης		
Τι είδους υλικό αναλύσατε: ειδήσεις, εκπομπές, ρεπορτάζ, ομιλίες;
Σε ποιο σημείο του μέσου βρίσκεται η είδηση/εκπομπή;
Γίνεται χρήση εικόνων;
Γίνονται οποιαδήποτε σχόλια; Αυτά είναι θετικά ή αρνητικά;
4. Αναλογική ανάλυση		
Πώς αξιολογείτε τη στάση του μέσου απέναντι στο φαινόμενο της μετανάστευσης: θετική, αρνητική ή ουδέτερη;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 – ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

χρησιμοποιώντας το μοντέλο ADDIE

Φάσεις	Διαδικασία	Σημειώστε ✓ όταν ολοκληρωθεί η δραστηριότητα
<p>1. Ανάλυση (10 λεπτά)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αναλύστε το κοινό με το οποίο σχεδιάζετε να μοιραστείτε την ιστορία σας <p>Σχεδιάζετε να τη μοιραστείτε με</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ τους φίλους; ○ την οικογένεια; ○ τους συμμαθητές; ○ το ευρύ κοινό; ○ έναν συνδυασμό των πιο πάνω; <ul style="list-style-type: none"> • Προσπαθήστε να βρείτε όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες μπορείτε για το κοινό σας. <p>Εργασία: καταγράψτε τουλάχιστον 5 χαρακτηριστικά του κοινού σας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναλύστε τι θέλετε να πετύχετε με την ιστορία σας. <p>Θέλετε:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να κάνετε το κοινό σας να βιώσει μια συγκεκριμένη κατάσταση την οποία περάσατε οι ίδιοι; • Να προκαλέσετε τη συμπόνια προς το πρόσωπό σας ή μια ομάδα ανθρώπων; • Να ευαισθητοποιήσετε/ενημερώσετε, κ.λπ.; <p>Εργασία: καταγράψτε τουλάχιστον έναν λόγο για τον οποίο θέλετε να μοιραστείτε την ιστορία σας</p>	
<p>2. Σχεδιασμός (50 λεπτά)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Επισημάνετε ποιες δεξιότητες και γνώσεις θέλετε να αποκτήσει το κοινό σας μέσω της ιστορίας σας 	

	<p>Εργασία: καταγράψτε τουλάχιστον τρεις δεξιότητες που θέλετε να αναπτύξει το κοινό σας</p> <ul style="list-style-type: none">• Καθορίστε πώς μπορείτε να αξιολογήσετε κατά πόσο το κοινό σας 'έλαβε' το μήνυμα και απέκτησε τις γνώσεις και δεξιότητες που επιθυμούσατε. <p>Εργασία: καταγράψτε τουλάχιστον 1 ερώτηση που θα κάνατε στο κοινό σας, ώστε να αξιολογήσετε τις γνώσεις και την κατανόησή του</p> <ul style="list-style-type: none">• Προσδιορίστε το εργαλείο με το οποίο θα μοιραστείτε την ιστορία σας <p>Εργασία: Θα θέλατε να μοιραστείτε μια γραπτή ιστορία, μια οπτική, μια ακουστική, μια ψηφιακή ιστορία ή έναν συνδυασμό;</p> <p>Σχεδιάστε την ιστορία σας με τον τρόπο που προτιμάτε.</p>	
3. Ανάπτυξη (10 λεπτά)	<ul style="list-style-type: none">• Αναπτύξτε μια στρατηγική για να μοιραστείτε την ιστορία σας <p>- σκεφθείτε τρόπους με τους οποίους θα μπορούσατε να κάνετε το κοινό να λάβει το μήνυμα της ιστορίας σας – «κάντε ένα σχέδιο»</p> <p>Εργασία: Προσδιορίστε κατά πόσο θα θέλατε να μοιραστείτε την ιστορία σας με μια ομάδα ή με μεμονωμένα άτομα, βρείτε έναν χώρο (τάξη, δημόσιο χώρο, κ.λπ.) και σκεφθείτε τι άλλο χρειάζεστε για να πείτε την ιστορία σας (φυλλάδια, υπολογιστή, κ.λπ.)</p>	
4. Υλοποίηση (5 λεπτά/ομάδα)	<ul style="list-style-type: none">• Παρουσιάστε την ιστορία σας στην τάξη	
5. Αξιολόγηση (10 λεπτά)	<ul style="list-style-type: none">• Σκεφθείτε κατά πόσο τα καταφέρατε με επιτυχία• Το κοινό σας έλαβε το μήνυμά σας;• Το κοινό απόλαυσε την ιστορία;• Θα αλλάζατε κάτι για την επόμενη φορά; <p>Εργασία: Αναστοχαστείτε για τη διαδικασία και καταγράψτε τα αποτελέσματά σας. Τι δούλεψε καλά και τι θα θέλατε να αλλάξετε;</p>	

ODISSEU

ODISSEU

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project Number: 2018-1-IT02-KA201-048187